

GEOCONCEPT

ASOCIAȚIA DE GEOGRAFIE APLICATĂ GEOCONCEPT

Email: ionela.gradinaru@gmail.com

**STUDII DE FUNDAMENTARE
PENTRU REACTUALIZAREA PLANULUI URBANISTIC GENERAL
AL COMUNEI PUTNA, JUDEȚUL SUCEAVA**

Beneficiar:

Comuna Putna, județul Suceava

Proiectant general:

REDV Birou de Arhitectură și Urbanism SRL

Șef de proiect: dr. urbanist Mihai Radu Vânturache

CUPRINS:

A. STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE...	2
1. INTRODUCERE.....	2
2. SECTORUL PRIMAR.....	3
2.1. Agricultură.....	4
2.2. Silvicultură.....	10
3. SECTORUL SECUNDAR.....	11
3.1. Activitățile industriale.....	11
3.2. Construcțiile.....	12
4. SECTORUL TERȚIAR.....	13
4.1. Servicii comerciale.....	14
4.2. Servicii pentru populație.....	15
4.3. Transporturi.....	16
4.4. Alimentație publică.....	16
4.5. Sănătate și asistență socială.....	17
4.6. Învățământ.....	18
4.7. Servicii socio-culturale.....	19
4.8. Sport și recreere.....	20
4.9. Servicii financiar-bancare.....	20
4.10. Turism.....	21
5. DISFUNCȚIONALITĂȚI ȘI PRIORITĂȚI.....	25
5.1. Disfuncționalități.....	25
5.2. Priorități și recomandări.....	26
B. STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND EVOLUȚIA SOCIO-DEMOGRAFICĂ.....	33
1. INTRODUCERE.....	33
2. EVOLUȚIA ȘI DENSITATEA POPULAȚIEI.....	33
2.1. Evoluția populației.....	33
2.2. Densitatea populației.....	34
3. STRUCTURA POPULAȚIEI.....	35
3.1. Structura populației pe grupe de vârstă și sexe.....	35
3.2. Structura etnică și confesională.....	37
4. DINAMICA POPULAȚIEI.....	38
4.1. Bilanțul natural.....	38
4.2. Bilanțul migratoriu.....	42
4.3. Bilanțul real al populației.....	46
5. RESURSELE DE MUNCĂ.....	47
5.1. Aprecieri asupra pieței muncii.....	50
6. DISFUNCȚIONALITĂȚI.....	51
7. ESTIMAREA POPULAȚIEI. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE.....	52
8. PRIORITĂȚI ȘI RECOMANDĂRI.....	54

STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND EVOLUȚIA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE ÎN COMUNA PUTNA, JUD. SUCEAVA

1. INTRODUCERE

Acest studiu face parte din demersul de reactualizare a Planului Urbanistic General al comunei Putna din județul Suceava și are ca obiective principale (1) diagnoza situației actuale a activităților economice în cadrul acestei unități administrativ-teritoriale și (2) identificarea, pe baza acestei diagnoze, a unor priorități și direcții de creștere a nivelului de dezvoltare economică a zonei care face obiectul acestei analize.

În realizarea acestui studiu au fost utilizate informații preluate din baza de date TEMPO a Institutului Național de Statistică (1997-2022), date din Atlasul României (2006), informații furnizate de Registrul Comerțului Suceava, precum și o serie de date extrase din Strategia de dezvoltare spațială a comunei (SDS, 2014-2030), dar și alte resurse puse la dispoziție de Primăria comunei Putna. Am preluat, de asemenea, și unele concluzii ale studiului “Coeziune teritorială și disparități în Moldova” (vol. 2; Tudora și Muntele, 2012), precum și rezultatele ale anchetei socio-economice realizate în perioada septembrie-octombrie 2022 ca parte a acestui studiu de fundamentare (vezi Anexe).

Elementele care influențează semnificativ nivelul de dezvoltare economică a comunei Putna includ, pe de o parte, caracteristicile fizico-geografice (resursele naturale disponibile în zonă și favorabilitatea siturilor) și cultural-istorice (prezența complexului monastic Putna, obiectiv cu valoare de simbol național și transfrontalier), și, pe de alta, potențialul uman și relațiile socio-demografice care s-au stabilit în cadrul acestui spațiu, și contextul economic mai larg (național, regional). Ca atare, având în vedere resursele de care dispune comuna Putna, acest UAT constituie un spațiu rural cu economie preponderent silvo-pastorală (rezultând un profil similar cu alte comune învecinate din cuprinsul Obcinelor Bucovinei), la care se adaugă funcția culturală și cea turistică susținute de existența în cadrul acestui spațiu a Mănăstirii Putna.

Nivelul de dezvoltare economică al comunei Putna este determinat nu doar de capacitatea locală de a produce/genera și de a consuma bunuri și servicii, ci și de sistemul de relații economice (dar și demografice și sociale) pe care acest UAT le stabilește cu zonele rurale învecinate, cu centrele urbane (Vicovu de Sus, municipiile Rădăuți și Suceava), și cu alte zone relevante, inclusiv din afara țării.

Relațiile economice care se stabilesc cu spațiile învecinate, rurale sau urbane, sunt preponderent cele comerciale (mai ales prin desfacerea produselor agro-zootehnice), facilitate de organizarea târgurilor săptămânale la care participă producătorii și consumatorii din zonă. De asemenea, având în vedere distanța redusă sau medie dintre UAT Putna și cele mai apropiate centre urbane (Vicovu de Sus, respectiv municipiul Rădăuți), acestea constituie și

principalele surse de bunuri și servicii de larg consum, atât pentru locuitorii comunei Putna care se aprovizionează direct din aceste centre (depozite, supermarket-uri), cât și pentru unitățile comerciale care funcționează în comună și deservesc populația locală.

De asemenea, din perspectivă economică, prezintă interes vastele resurse forestiere de care dispune comuna Putna, constând într-un fond silvic ce acoperă cca. 90% din suprafața totală a UAT, ce reprezintă o bază solidă pentru dezvoltarea și diversificarea economiei acestui spațiu rural.

Elementul care se impune decisiv în conturarea profilului UAT Putna este prezența complexului monastic omonim, care constituie un reper istoric, cultural, religios și turistic bine cunoscut, a cărui relevanță depășește spațiul bucovinean și cel moldav. Mănăstirea Putna continuă să reprezinte un simbol de unitate istorică, lingvistică și confesională la care se raportează nu doar românii din interiorul granițelor României, ci și comunitățile din afara acestora, cum sunt cele din Republica Moldova și din Bucovina de Nord (Ucraina), care atrage, chiar și în lipsa unor acțiuni concertate de marketing turistic, un flux important de vizitatori, ce contribuie la conturarea potențialului turistic semnificativ al comunei Putna.

În fine, un alt aspect definitoriu al relațiilor socio-economice ale acestui spațiu este reprezentat de către efectivul de populație care a migrat temporar sau definitiv, mai ales în afara țării, dar în mai mică măsură și în centre urbane mai dinamice din România. Pe de o parte, procentul deloc neglijabil de populație care a părăsit această zonă se reflectă în reducerea resurselor umane locale (așa cum arată și dinamica demografică a UAT Putna, confirmată și de rezultatele anchetei socio-economice realizate în comună), însă se manifestă și un oarecare efect compensatoriu de creștere a standardului de viață a locuitorilor comunei pe seama aportului financiar generat de repatrierea unor sume importante de către persoanele care lucrează în afara țării. Însă, așa cum indică SDS (2014-2030), aceste fluxuri financiare nu se reflectă la nivelul investițiilor în activități antreprenoriale în comuna Putna, fiind mai degrabă direcționate către achiziția de bunuri și proprietăți imobiliare.

2. SECTORUL PRIMAR

Sectorul primar constituie unul din domeniile principale de dezvoltare economică în comuna Putna, în special prin activitatea din zootehnie și cultura plantelor agricole, dar și prin domeniul silvic, care valorifică un fond forestier extins. Conform cercetărilor realizate de către Tudora (2012) privind tipologia UAT-urilor din această regiune în funcție de eficiența exploatațiilor agricole, localitățile comunei Putna se numără printre așezările cu exploatații agricole cu grad ridicat de eficiență și costuri de producție reduse grație amplasării favorabile în raport cu rețeaua piețelor agroalimentare. Această poziționare în eșalonul superior al localităților din mediul rural se datorează specializării acestei zone în creșterea intensivă a animalelor (mai ales a bovinelor) și proximității pieței de desfacere urbane. De altfel, o bună parte dintre localitățile situate în depresiunea Rădăuți și în amonte în bazinul Sucevei se încadrează în aceeași tipologie, având condiții similare.

2.1. Agricultură

2.1.1. Terenurile agricole

UAT Putna constituie un spațiu rural prin excelență, astfel încât agricultura reprezintă o ramură economică importantă, care valorifică o parte dintre resursele de sol ale comunei. Fondul funciar este astfel structurat, încât terenurile cu folosință agricolă constituie cca. 10% din total (1380 ha în 2014). Din această suprafață agricolă, terenurile arabile constituie cca. 21.95%, pășunile 49.13%, iar fânețele au o pondere de 28.55%. Pentru comparație, livezile și pepinierele pomicole ocupă doar 0.36% din suprafața agricolă a comunei Putna.

Având în vedere pretabilitatea terenurilor pentru plantațiile pomicole, atât sub aspect geomorfologic, cât și pedologic, ponderea actuală a terenurilor ocupate cu livezi raportată la suprafața agricolă totală indică faptul că acest potențial natural nu este exploatat decât în foarte mică măsură (tab. 1).

Tabel 1. Structura fondului funciar în comuna Putna (hectare). Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

UAT: Putna		
Suprafața agricolă totală (ha), din care:		1380
	Terenuri arabile (ha)	303
	Pășuni (ha)	678
	Fânețe (ha)	394
	Livezi și pepiniere pomicole (ha)	5
Păduri și altă vegetație forestieră (ha)		11861
Total (ha)		13370

Dinamica modului de utilizare a terenurilor agricole în comuna Putna în perioada 1990-2014 arată unele variații în acest interval, care a fost marcat de o reducere destul de substanțială a suprafeței arabile de la 486 ha în 1990 până la valoarea actuală de 303 ha, în timp ce suprafața cu pășuni s-a extins de la 409 ha la cca. 678 ha. Și terenurile cu livezi s-au diminuat de la 14 ha până la doar 5 ha în același interval. În general, această evoluție indică tranziția către folosințe care implică un volum mai redus de muncă pentru exploatarea terenurilor, mai ales prin trecerea de la arabil la pajiști utilizate pentru pășunat.

2.1.2. Lucrări de amenajare a terenurilor

În prezent, în comuna Putna nu există lucrări organizate de amenajare a terenurilor, deși acest teritoriu ar beneficia ca urmare a realizării unor măsuri ameliorative combinate (ex. perdele de protecție, culturi în fâșii și benzi înierbate etc.) pe suprafețele de teren degradate și neproductive (care totalizează 71 ha), dar și pe cele care au un grad ridicat de vulnerabilitate față de procesele geomorfologice care conduc la degradare terenurilor.

2.1.3. Populația ocupată în sectorul agricol

Populația ocupată în sectorul primar (agricultură și silvicultură) recenzată în anul 2011 reprezintă 55% din populația ocupată totală (978 persoane, dintre care numărul de salariați este mult mai redus), indicând un profil agro-silvic dominant al acestei comune. O parte consistentă a persoanelor ocupate în sectorul primar (zootehnie, cultura plantelor, activități

silvice) prestează munci în gospodăriile și exploatațile proprii sau sunt membri ai unor forme asociative de exploatare.

2.1.4. Producția vegetală

Plantele de cultură care ocupă suprafețele cele mai extinse și generează cele mai mari producții (reprezentând peste 90% din producția totală în 2003) sunt prășitoarele (fig. 1 și 2), dintre acestea detașându-se cartoful, care ocupă cca. 80% din suprafața cultivată și produce peste 90% din cantitatea totală, la care se adaugă porumbul, însă cu o productivitate mult diminuată în raport cu suprafața cultivată (și aceasta aflată în scădere).

Tabel 2. Dinamica suprafețelor cultivate cu principalele culturi agricole în comuna Putna (hectare). Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Culturi agricole	Anul													
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Cartofi	84	80	81	60	60	60	60	60	60	58	60	65	120	109
Legume	3	5	9	8	9	8	9	9	9	8	9	9	9	11
Porumb	87	85	71	50	56	56	56	56	66	52	50	45	25	15
Grâu și seară	2	4	5	45	25	25	25	10	0	0	0	0	0	0

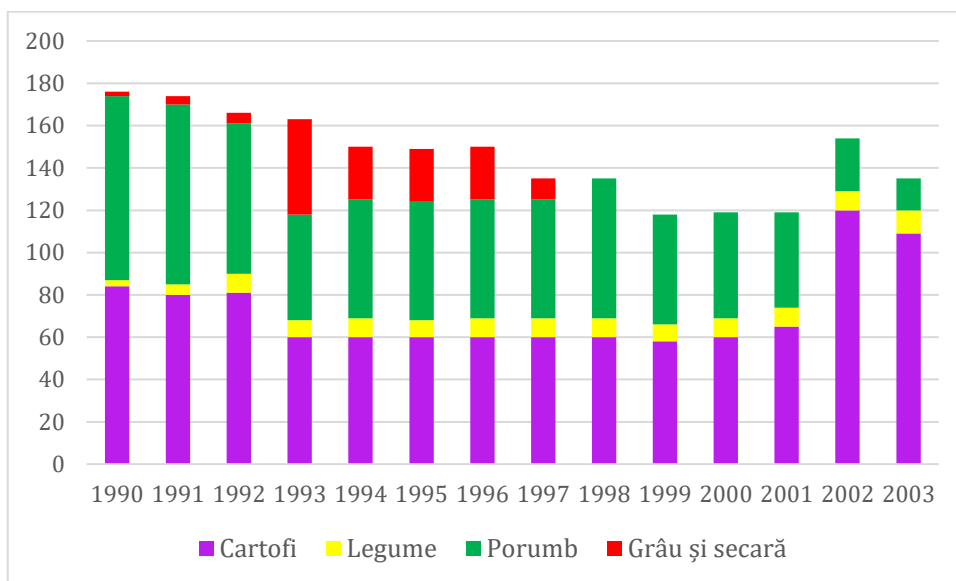

Figura 1. Dinamica suprafețelor cultivate cu principalele culturi agricole în comuna Putna (hectare). Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Tabel 3. Dinamica producției principalelor culturi agricole în comuna Putna (tone/an). Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Culturi agricole	Anul													
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Cartofi	1256	159	1204	900	900	969	900	900	900	870	1200	975	2097	2107
Legume	32	80	70	51	89	110	37	78	139	107	67	55	153	161
Porumb	180	179	177	160	100	90	90	84	99	78	150	135	50	30
Grâu și seară	4	5	9	90	50	50	24	15	0	0	0	0	0	0

În schimb, culturile legumicole au crescut atât sub aspectul suprafeței cultivate, cât și al producției în perioada 1990-2003, deși se mențin încă la un nivel modest în raport cu potențialul local. Păioasele au o pondere extrem de redusă printre culturile agricole din perimetrul UAT Putna, fiind mai degrabă accidentale. Această paletă slab diversificată de culturi, bazată predominant pe producția de cartof, este în concordanță cu caracteristicile geomorfologice, pedologice și climatice ale arealului în care se încadrează comuna Putna.

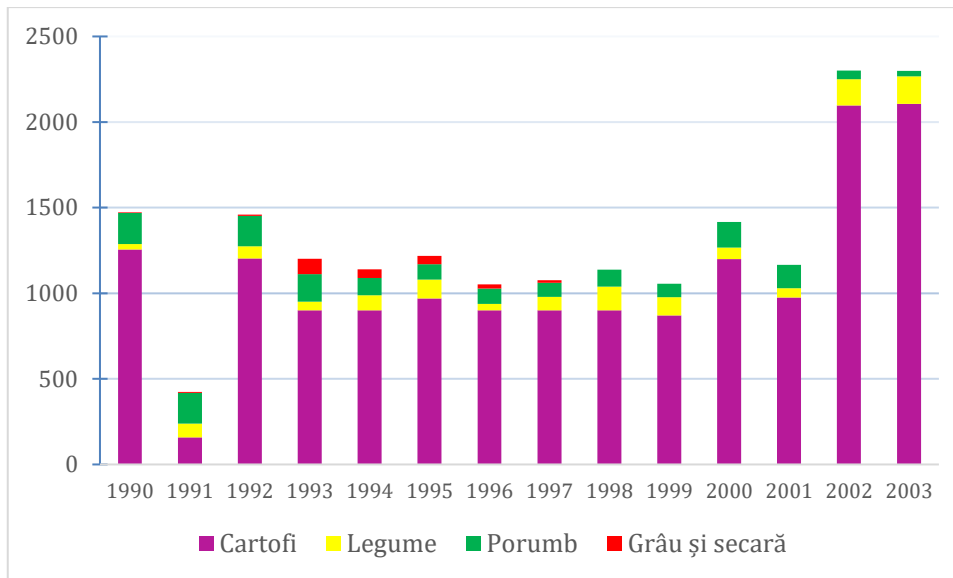

Figura 2. Dinamica producției principalelor culturi agricole în comuna Putna (t/an). Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Producția vegetală este realizată în principal în cadrul exploatațiilor individuale / gospodăriilor populației. Din informațiile pe care le deținem, în comuna Putna nu sunt înregistrate unități economice autorizate care au ca obiect de activitate exclusiv cultura plantelor. Cei câțiva agenți economici care au cultura vegetală în cadrul spectrului de activități integrează această componentă cu creșterea animalelor în cadrul unor ferme mixte (tab. 5).

2.1.5. Pășuni și fânețe

Ponderea pășunilor și fânețelor în cadrul fondului funciar al UAT Putna este de 7.7% (peste 1050 ha), constituind principala sursă de biomasă pentru efectivele de animale (bovine și ovine) crescute în cadrul sectorului zootehnic. Pășunile și fânețele reprezintă în marea lor majoritate pajiști secundare edificate de specii de graminee și leguminoase, la care se adaugă și alte plante erbacee ce apar în compoziția acestor tipuri de pajiști montane.

Potențialul productiv al acestor pajiști poate fi menținut și mărit prin măsuri specifice de management durabil propuse prin amenajamentul pastoral al pajiștilor din comuna Putna. Aplicarea acestor măsuri este necesară mai ales având în vedere vulnerabilitatea terenurilor de pe versanți față de diverse tipuri de degradare (eroziune, alunecare, tasare, creep, cărări de animale etc.) ca urmare a utilizării pastorale.

2.1.6. Producția pomicolă

Suprafața totală de livezi și pepiniere pomicole este foarte redusă, de doar cca. 5 ha în 2003, speciile predominante fiind prunul, mărul, părul, cireșul și vișinul. Având în vedere condițiile geomorfologice și pedologice ale teritoriului comunei Putna, există potențial natural

pentru extinderea suprafețelor ocupate cu plantații pomicole, care pot valorifica în bune condiții unele porțiuni de versant.

Concluziile privind producția vegetală care se realizează în comuna Putna includ câteva *puncte slabe* rezumate mai jos:

- O parte importantă a fondului funciar al comunei constă în terenuri accidentate, cu pante ridicate, care nu pot fi lucrate mecanizat și cultivate în condiții eficiente;
- Piața de desfacere a produselor agricole este ineficient organizată la nivel local, situație datorată și faptului că cele mai multe dintre exploatațile agricole țărănești realizează producții similare, ceea ce generează surplusuri;
- Pe de altă parte, producția vegetală este slab diversificată, necesitând un aport semnificativ din exterior pentru a acoperi necesarul local de produse agricole vegetale;
- Cel mai adesea lipsesc filierele de comercializare organizate prin intermediul cărora producătorii agricoli să își poată valorifica produsele, la prețuri predictibile, fiind nevoiți să găsească soluții individuale, care diminuează profiturile.

2.1.7. Producția zootehnică

Creșterea animalelor constituie principala ramură ca pondere în economia comunei Putna, care asigură venituri locuitorilor comunei, dar și o sursă valoroasă de produse de origine animală (carne, lapte, ouă). Zootehnia reprezintă și o activitate cu tradiție în această zonă montană, practică pe scară largă de către populația locală, cu atât mai mult cu cât potențialul natural este foarte favorabil dezvoltării acestui sector (fondul pastoral extins). Producția realizată este valorificată atât prin vânzare pe piața urbană din proximitate, cât și local, inclusiv în domeniul turistic.

Ca număr de capete, sunt dominante bovinele (842 de capete în anul 2003), la care se adaugă ovinele și porcinele cu șepteluri importante (tab. 4). Creșterea primelor două dintre acestea se realizează în principal pe seama suprafețelor de pășune și fâneață, în timp ce creșterea porcinelor are la bază cultura plantelor furajere. Marea majoritate a acestor efective sunt crescute în gospodării și în ferme de mici dimensiuni aparținând locuitorilor comunei Putna. De asemenea, în gospodăriile populației există un număr important de păsări de curte, la care se adaugă efective mai reduse de cabaline, iepuri și familii de albine.

Tabel 4. Dinamica efectivelor de animale în comuna Putna (număr capete). Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Efectiv	Anul													
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Bovine	1027	1126	997	1011	1006	1117	1071	1120	1076	1115	1075	1001	901	842
Porcine	445	565	536	589	407	489	461	498	495	405	359	359	620	501
Ovine	828	2628	856	1116	1124	1127	929	1098	944	1153	956	634	557	514
Păsări	7658	10066	6500	6500	6500	8500	8500	8000	10000	6500	10000	6500	7500	5735

Date mai recente, preluate din Strategia de dezvoltare spațială a comunei Putna (2014 – 2030) indică faptul că în perioada 2003-2013 a crescut numărul de bovine din acest UAT (de la 842 capete la 1015), probabil și ca rezultat al aplicării măsurilor de sprijin pentru fermieri

acordate prin intermediul APIA. În schimb, în același interval de 10 ani, efectivele de ovine și porcine s-au redus substanțial: de la 557 la 391 capete în cazul ovinelor, respectiv de la 620 la doar 257 capete în cazul porcinelor. La acestea se adaugă 460 capete de iepuri și 100 de familii de albine.

Dinamica volumelor principalelor produse de origine animală în perioada 1990-2003 (redată în fig. 3-5) indică producții variabile de la un an la altul, dar cu o tendință generală de creștere atât pentru greutatea totală a animalelor destinate sacrificării, cât și pentru volumul de lapte de vacă și bivoliță, în timp ce producția de lână s-a redus la jumătate în același interval.

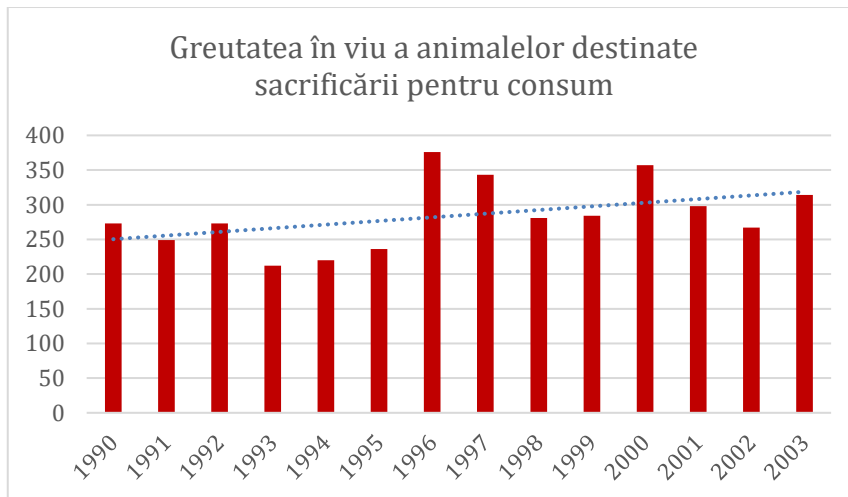

Figura 3. Dinamica greutății în viu a animalelor destinate sacrificării pentru consum în comuna Putna (tone) în perioada 1990-2003.
Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

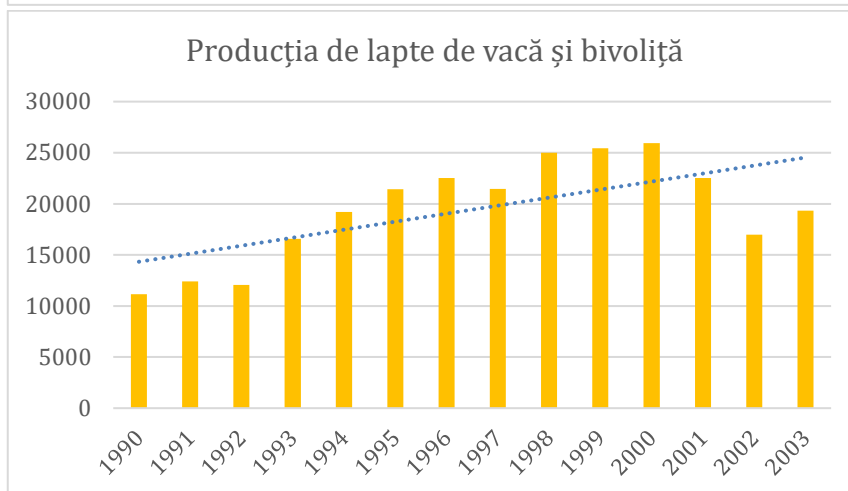

Figura 4. Dinamica producției de lapte de vacă și bivoliță în comuna Putna (hectolitri) în perioada 1990-2003.
Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

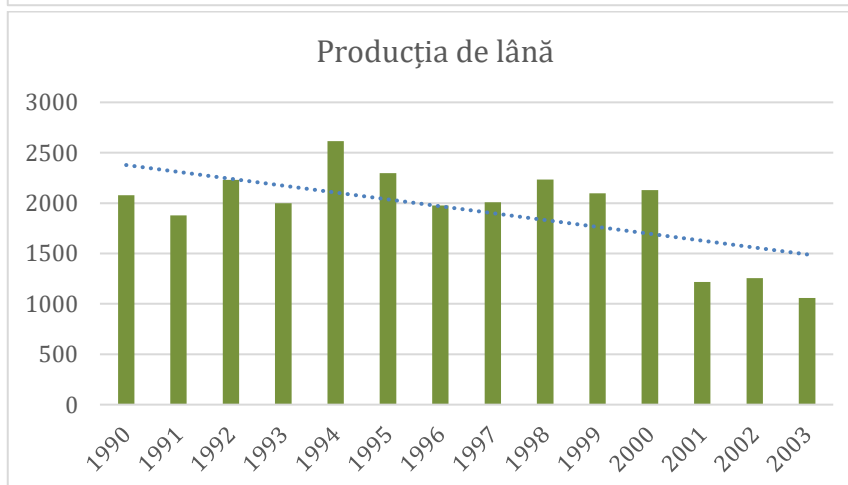

Figura 5. Dinamica producției de lână în comuna Putna (kg) în perioada 1990-2003.
Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

În comuna Putna sunt înregistrate 11 unități, în marea lor majoritate întreprinderi individuale și persoane fizice autorizate, care se ocupă cu activități legate de creșterea animalelor (tab. 5).

Tabel 5. Agenți economici care activează în sectorul zootehnic în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava.

	Denumire	Cod CAEN
1.	LUCACI ALEXANDRU ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0141 – Creșterea bovinelor de lapte
2.	ONE SOLTERRA SRL	0142 – Creșterea altor bovine
3.	RÎMBU IONUȚ ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0145 – Creșterea ovinelor și caprinelor
4.	RÎMBU I. DOMNICA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0145 – Creșterea ovinelor și caprinelor
5.	CHIDOVEȚ STELIAN ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0149 – Creșterea altor animale
6.	CENUȘĂ NICOLAE-ADRIAN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0149 – Creșterea altor animale
7.	BIHOLAR CARMEN-ANA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 – Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
8.	MITRIC ELENA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 – Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
9.	AGA ALINA-VIORICA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	0150 – Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
10.	MITRIC NICOLAE PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 – Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)
11.	JURAVLE IONICĂ-ADRIAN PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	0150 – Activități în ferme mixte (cultura vegetală combinată cu creșterea animalelor)

Valorificarea producțiilor vegetale și zootehnice se realizează parțial prin comercializarea pe piața locală sau județeană, restul fiind destinate autoconsumului, și în unele cazuri schimburilor cu produse alimentare și nealimentare care nu se găsesc în zonă.

Studiul realizat de Tudora (2012) indică faptul că UAT Putna se numără printre comunele cu zootehnie a bovinelor de tip subzistențial cu risc de deficit al producției, raportat la potențialul real al zonei. În schimb, în ceea ce privește creșterea ovinelor și porcinelor, localitățile comunei Putna fac parte dintre așezările cu deficit semnificativ al producției locale, care generează cerere pentru astfel de produse din afara acestei zone.

Analiza sectorului agricol permite extragerea unor concluzii privind practicarea agriculturii în perimetrul UAT Putna. În ansamblu, transformările care au avut loc în acest domeniu după 1990 au condus la diminuarea eficienței activităților agricole, fapt datorat mai ales dotărilor tehnice insuficiente, divizării parcelarului și dimensiunilor medii reduse ale exploatațiilor, care nu permit practicarea unor activități agricole performante, dar și lipsei practicării rotației culturilor. De asemenea, în pofida suprafeței mari a teritoriului UAT Putna, doar o mică parte a fondului funciar al comunei este utilizabilă agricol, în principal ca urmare a restricțiilor introduse de condițiile geomorfologice (suprafețe mari de versant, cu declivități ridicate, vulnerabile la declanșarea proceselor de degradare a terenurilor). Acest complex de factori se reflectă în valorile variabile și/sau modeste ale producțiilor vegetale sau animale.

2.2. Silvicultura

Comuna Putna dispune de un fond forestier extins care ocupă cea mai mare parte a teritoriului UAT (cca. 85%), dezvoltarea acestui patrimoniu silvic impresionant fiind favorizată de condițiile geomorfologice și pedoclimatice din această zonă. Fondul forestier constituie o resursă de importanță majoră pentru acest spațiu, atât din perspectivă economică (ca sursă de biomasă lemnoasă și alte materii prime), cât și environmentală (servicii ecosistemice, rol de moderare climatică etc.) și sub aspectul potențialului turistic.

Suprafața totală a fondului silvic, de 11181 ha, este distribuită astfel după forma de proprietate:

- 9607 ha (85.92% din total) în domeniul public, administrat de Ocolului Silvic Putna;
- 1574 ha (14.08%) în proprietate privată.

Fondul forestier este constituit din păduri de rășinoase (*Picea abies*, *Abies alba* – ocupă cca. 26.5% din bazinul Putnei), arborete de foioase (*Fagus sylvatica*, *Acer platanus* – cca. 28% din suprafața împădurită), și păduri de amestec (brădeto-făgete și molideto-brădeto-făgete – cca. 36% din total).

Pe teritoriul UAT Putna sunt înregistrate 2 unități economice care au ca obiect principal de activitate Silvicultura și alte activități forestiere (cod CAEN 0210), cu o cifră de afaceri însumată de cca. 835.000 lei, și un număr de 5 angajați, conform datelor publicate online (pe platforma topfirme.com).

La acestea se adaugă 17 unități care au ca obiect principal de activitate Exploatarea forestieră (cod 0220), cu o cifră de afaceri însumată de 10.1 mil. lei, respectiv 19.15% din cifra totală de afaceri în comuna Putna, conform datelor. Acești agenți economici au un număr total de 35 de angajați.

Tabel 6. Agenți economici care activează în sectorul silvic în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava (2022).

	Denumire	Cod CAEN
1.	ALEX-CORA SRL	0210 – Silvicultură și alte activități forestiere
2.	CENUȘĂ SILVA SRL	0210 – Silvicultură și alte activități forestiere
3.	RIMBU FOREST SRL	0220 – Exploatare forestieră
4.	FURY FOREST SRL	0220 – Exploatare forestieră
5.	CRUND SILVA SRL	0220 – Exploatare forestieră
6.	MAN SILVA FOREST SRL	0220 – Exploatare forestieră
7.	ALEXVIO FOREST SRL	0220 – Exploatare forestieră
8.	FOREST ILE SRL	0220 – Exploatare forestieră
9.	DENAL SILVA WOOD SRL	0220 – Exploatare forestieră
10.	VASBORO SRL	0220 – Exploatare forestieră
11.	GABYFOR SRL	0220 – Exploatare forestieră
12.	PRO DEEA SRL	0220 – Exploatare forestieră
13.	MANIX PROD SRL	0220 – Exploatare forestieră
14.	COSMIN CODRUȚ FOREST SRL	0220 – Exploatare forestieră
15.	TEO-ILIS SRL	0220 – Exploatare forestieră
16.	MUGUR SILVA SRL	0220 – Exploatare forestieră
17.	FORELLE SRL	0220 – Exploatare forestieră
18.	POPSILVA SRL	0220 – Exploatare forestieră
19.	PICMAG SRL	0220 – Exploatare forestieră

	Denumire	Cod CAEN
20.	BREABĂN P. ILEANA - ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	0220 – Exploatare forestieră
21.	ȘTIRBAN GH. VASILE - ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	0220 – Exploatare forestieră

Conform datelor publicate de platforma topfirme.com, agenții economici care au obiect de activitate exploatarea forestieră au cele mai consistente cifre de afaceri anuale, care variază între 1.5 și 3 mil. lei, dar și rate de profit semnificative rezultate din activitățile de exploatare silvică pe care le desfășoară, indicând un nivel relativ ridicat de eficiență economică a acestor activități.

3. SECTORUL SECUNDAR

Sectorul secundar cuprinde activitățile productive din industrie și din construcții. În general, într-un astfel de spațiu rural cum este cel în care se încadrează comuna Putna, dezvoltarea activităților industriale este relativ modestă, fiind limitată de regulă la o paletă restrânsă de ramuri productive care prelucrează și valorifică materiile prime locale și/sau generează produse de uz imediat pentru locuitorii comunei sau cei din vecinătate.

De asemenea, construcțiile constituie un domeniu de activitate ubicuu la nivelul mediului rural din această zonă, unde populația manifestă o anumită propensiune pentru investițiile în imobile de locuit, dar și pentru construirea și amenajarea unor construcții dedicate activităților turistice (unități de cazare), astfel încât activitățile din construcții sunt relativ dezvoltate.

3.1. Activitățile industriale

La nivelul anului 2022, unitățile economice din sectorul industrial reprezintă 8.55% din numărul total al agenților economici înregistrați în comuna Putna, conform informațiilor furnizate de Oficiul Național al Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Suceava și ITM Suceava.

Informații adiționale preluate de pe platforma topfirme.com indică faptul că principalele activități productive de tip industrial sunt cele de prelucrare primară a lemnului (tăiere și rindeluire, cu o cifră de afaceri totală de peste 10 mil. lei anual) și producție a mobilei. La acestea se adaugă fabricarea unor bunuri de larg consum (textile), dar și a unor produse și accesorii necesare în sectorul construcțiilor (ex. elemente de dulgherie și tâmplărie) (tab. 7). Așadar, unitățile economice care realizează producție industrială însumează cca. 22% din cifra totală de afaceri a agenților economici din comuna Putna.

Tabel 7. Agenți economici care activează în sectorul industrial în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava, topfirme.com (2022).

	Denumire	Cod CAEN	Cifra de afaceri (lei)	Număr angajați
1.	STESIL TEX PUTNA SRL	1413 – Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte	42.456	1
2.	SIMCOFOR SRL	1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	8.200.000	13
3.	BOBBY-TOOLS SRL	1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	1.100.000	13
4.	CETINITA SRL	1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	806.710	1
5.	JURAVLE GH. VASILE ÎNTRERINDERE FAMILIALĂ	1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	-	-
6.	IRIS SERVICE CIUC SA MIERCUREA CIUC - SUCURSALA PUTNA	1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	-	-
7.	NEGRU V. GHEORGHE - ÎNTRERINDERE FAMILIALĂ	1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	-	-
8.	TURTĂ A. VASILE - ÎNTRERINDERE FAMILIALĂ	1610 – Tăierea și rindeluirea lemnului	-	-
9.	PĂTRĂUCEAN C. NICOLETA- ELENA - ÎNTRERINDERE FAMILIALĂ	1623 – Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții	-	-
10.	CLASS WOOD SRL	3109 – Fabricarea de mobilă	755.397	3

3.2. Construcțiile

Sectorul construcțiilor este relativ dinamic în comuna Putna, atât ca urmare a cererii pentru construcția de imobile cu funcție de locuire, dar și construcții cu scop turistic, case de vacanță, lucrări de infrastructură etc., fapt care se reflectă și în cifra de afaceri pe care o realizează agenții economici din domeniul construcțiilor și numărul deloc neglijabil de angajați (tab. 8). Aceste unități generează nu mai puțin de 40% din cifra totală de afaceri înregistrată în UAT Putna, indicând un potențial economic ridicat pentru activitățile din construcții.

Tabel 8. Agenți economici care activează în sectorul construcțiilor în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava, topfirme.com (2022).

	Denumire	Cod CAEN	Cifra de afaceri (lei)	Număr angajați
1.	CONSTRUCT BM SRL	4120 – Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	3.100.000	10
2.	PYZYK SRL	4120 – Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	102.720	0
3.	DECOR IDEE SRL	4120 – Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	-	-
4.	RUSTIC GEO CONSTRUCT SRL	4120 – Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	-	-

	Denumire	Cod CAEN	Cifra de afaceri (lei)	Număr angajați
5.	COMARIȚAN VIOREL - CONSTRUCȚII - ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4120 – Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	-	-
6.	SIHĂȘTRIA ETORA SRL	4211 – Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor	18.000.000	27

În ansamblu, sectorul secundar (activitățile industriale și din construcții) realizează puțin peste 60% din cifra totală de afaceri a agenților economici din UAT Putna și reflectă o situație favorabilă a acestei comune comparativ cu alte areale rurale similare.

Dezvoltarea sectorului construcțiilor în comuna Putna explică și evoluția numărului de locuințe (imobile) finalizate anual în perioada 1990-2021, care însumează peste 250 de construcții edificate pe parcursul ultimelor 3 decenii (fig. 6).

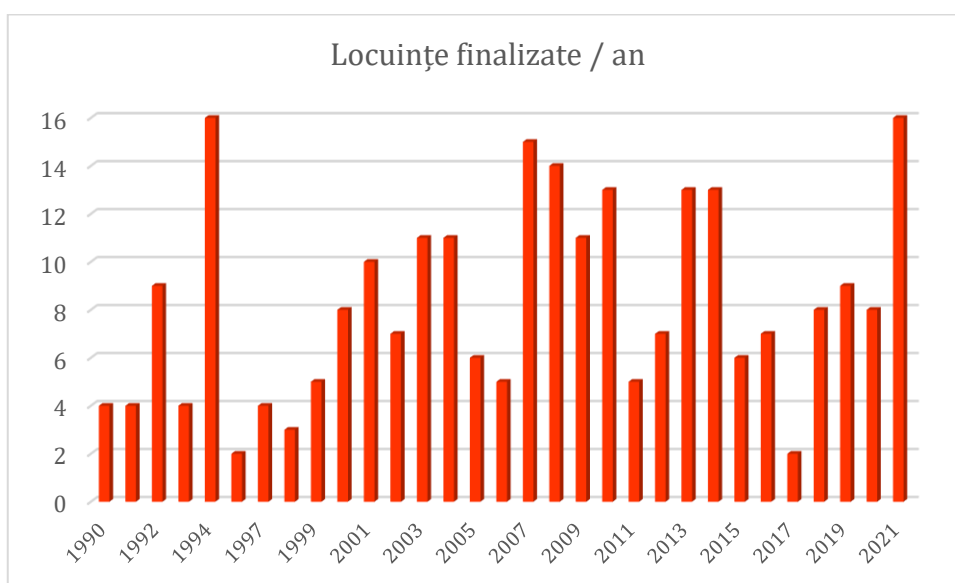

Figura 6. Dinamica numărului de locuințe finalizate anual în comuna Putna (1990-2021).
Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Conform analizei realizate în cadrul PATJ Suceava (2016), UAT Putna face parte din eșalonul inferior al centrelor industriale de importanță mijlocie din județul Suceava, cu o populație salariată în industrie între 50 și 99 de persoane, alături de alte 11 unități administrativ-teritoriale, dintre care 3 sunt orașe.

4. SECTORUL TERȚIAR

Sectorul terțiar reunește o gamă largă de activități de servicii, între care predomină serviciile de bază (comerț, alimentație publică, prestări servicii, sănătate și învățământ) și turismul. Conform informațiilor furnizate de către ITM Suceava, în comuna Putna au sediul social sau funcționează puncte de lucru ale unui număr de 117 de unități economice, dintre care mai bine de jumătate (69, reprezentând 59% din total) în domeniul serviciilor. Dintre acestea, 28 de agenți economici activează în turism, furnizând mai ales servicii de cazare, iar 18 au ca obiect de activitate comerțul. Restul unităților asigură diverse servicii pentru

populație sau pentru întreprinderi, dar și servicii de alimentație publică. Serviciile de educație și sănătate revin instituțiilor publice care au ca domeniu de activitate asigurarea acestor facilități de bază pentru populație.

4.1. Servicii comerciale

În comuna Putna activează 18 agenți economici care au ca obiect de activitate comerțul cu diferite categorii de bunuri. Structura produselor comercializate nu este foarte diversificată, fiind compusă mai ales din produse alimentare, băuturi și tutun, dar și unele bunuri nealimentare (textile și îmbrăcăminte, obiecte de uz casnic etc.), produse din lemn, combustibili, echipamente sanitare, și alte categorii de produse necesare populației din mediul rural.

Dintre unitățile care desfășoară activități comerciale, se detașează sub aspectul cifrei de afaceri și a numărului de salariați 2 agenți economici (tab. 9), care înregistrează însumat o cifră de afaceri de 5.5 mil. lei anual și asigură locuri de muncă pentru 16 salariați.

Tabel 9. Agenții economici din domeniul comerțului în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava, topfirme.com (2022).

	Denumire	Cod CAEN	Cifră de afaceri (lei)	Număr angajați
1.	GIVASTEL COM SRL	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	4.300.000	11
2.	ALI-DIANA SRL	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	1.100.000	5
3.	SMEU COMIMPEX SRL	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
4.	SERPA LUK SRL	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
5.	JURAVLE GH. IOAN - ÎNTRPRENDERE FAMILIALĂ	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
6.	ANDRIEȘ M. IOAN - PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
7.	CARMENIA SRL	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
8.	LUCIANO PRODCOM SRL	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-

9.	PLAMADĂ G. STELUȚA - PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
10.	ILAȘ GH. CONSTANTIN - ÎNȚREPRINDERE FAMILIALĂ	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
11.	DOAMNA VOICHIȚA - SOCIETATE COOPERATIVĂ	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
12.	KLARA EXCELENT SRL	4711 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
13.	DIDIMARY SRL	4719 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse nealimentare	-	-
14.	ȚUGUI CONSTANTIN ÎNȚREPRINDERE INDIVIDUALĂ	4782 – Comerț cu amănuntul al textilelor, îmbrăcămintei și încălțămintei efectuat prin standuri, chioșcuri și piețe	-	-
15.	AGA C. DUMITRU - PERSONĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4799 – Comerț cu amănuntul efectuat în afara magazinelor, standurilor, chioșcurilor și piețelor	-	-
16.	DOROTEIA SRL	5211 – Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun	-	-
17.	GESMI-FUELSHOP S.R.L.	4671 – Comerț cu ridicata al combustibililor solizi, lichizi și gazoși și al produselor derivate	-	-
18.	IOS WIK PRODCOM SRL	4673 – Comerț cu ridicata al materialului lemnos și al materialelor de construcții și echipamentelor sanitare	-	-

4.2. Servicii pentru populație

Serviciile pentru populație sau destinate altor activități economice sunt prestate de către un număr de 11 agenți economici (tab. 10), care asigură diverse forme de consultanță tehnică, inginerie și management, contabilitate și consultanță financiară, traducere și interpretariat, dar și întreținerea și repararea autovehiculelor, lucrări de tâmplărie și dulgherie, reparații ale obiectelor de uz casnic, activități recreative sau chiar de întreținere corporală. Nivelul de dezvoltare a acestor servicii variază în funcție de cererea pe piața locală (generată de necesitățile populației și întreprinderilor, dar și ale turiștilor), cât și de ofertă (resursele de know-how/expertiză ale întreprinzătorilor din zonă).

Tabel 10. Agenții economici care prestează servicii pentru populație și întreprinderi în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava (2022).

	Denumire	Cod CAEN
1.	CENUȘĂ-NOHAI A. CONSTANTIN - ÎNȚREPRINDERE FAMILIALĂ	4332 – Lucrări de tâmplărie și dulgherie

	Denumire	Cod CAEN
2.	BOȘTIOG I. ȘTEFAN - ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	4520 – Întreținerea și repararea autovehiculelor
3.	POPESCU I.M. VASILE PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4520 – Întreținerea și repararea autovehiculelor
4.	PINTESCU IONUȚ-MIRCEA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	4520 – Întreținerea și repararea autovehiculelor
5.	TELEVIZIUNEA PUTNA SRL	6020 – Activități de difuzare a programelor de televiziune
6.	ACTUAL CONTEXPERT SRL	6920 – Activități de contabilitate și audit financiar; consultanță în domeniul fiscal
7.	CONTINENTUL BUCOVINA SRL	7022 – Activități de consultanță pentru afaceri și management
8.	GEO BIHOLAR CONSULTING SRL	7112 – Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea
9.	BUKOTOPCAD SRL	7112 – Activități de inginerie și consultanță tehnică legate de acestea
10.	AANEI ANDREEA-RAMONA-TRADUCERI-PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	7430 – Activități de traducere scrisă și orală (interpreți)
11.	GERPETRU SRL	7820 – Activități de contractare, pe baze temporare, a personalului

4.3. Transporturi

Serviciile de transport rutier se adresează atât populației, cât și agenților economici (unități productive, comerciale etc.), reprezentând doar 2.9% din activitățile din sectorul terțiar în comuna Putna. Pentru a asigura acoperirea cererii pentru asigurarea serviciilor de transport, în acest UAT au fost înființate și funcționează 2 unități economice care au ca obiect de activitate transporturile rutiere de mărfuri (tab. 11).

Serviciile de transport feroviar de călători sunt asigurate parțial de CFR Călători (cu o frecvență de 3 curse/zi) pe ruta Suceava-Putna.

Tabel 11. Agenții economici care prestează servicii de transport în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava (2022).

	Denumire	Cod CAEN
1.	MAXI ABC SRL	4941 – Transporturi rutiere de mărfuri
2.	JOHANDAV SRL	4941 – Transporturi rutiere de mărfuri

4.4. Alimentație publică

Serviciile de alimentație publică sunt asigurate de către 5 agenți economici (constituind 7.3% din activitățile din sectorul terțiar în comuna Putna) și sunt reprezentate de baruri și cafenele. Aceste unități deservește atât populația locală, cât și vizitatorii și turiștii care petrec sejururi în această zonă.

Tabel 12. Agenții economici care asigură servicii de alimentație publică în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava (2022).

	Denumire	Cod CAEN
1.	CENUȘĂ V. ELVIRA - PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	5630 – Baruri și alte activități de servire a băuturilor
2.	AGA T. TECLA - ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	5630 – Baruri și alte activități de servire a băuturilor
3.	KBA DISCO-BAR SRL	5630 – Baruri și alte activități de servire a băuturilor
4.	PINTEXIM SRL	5630 – Baruri și alte activități de servire a băuturilor
5.	SEMINEU SRL	5630 – Baruri și alte activități de servire a băuturilor

4.5. Sănătate și asistență socială

Infrastructura furnizorilor care asigură servicii medicale pentru populația locală din comuna Putna este compusă din:

- ⇒ 1 cabinet medical individual – deservit de 1 medic;
- ⇒ 1 cabinet stomatologic – deservit de 1 medic;
- ⇒ Personal sanitar mediu – 7 persoane (dintre care 2 în domeniul public și 5 în cel privat)
- ⇒ 2 farmacii – deservite de 2 farmaciști.

Tabel 13. Personalul medico-sanitar în comuna Putna în perioada 1990-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Cadre sanitare	Forma de propr.	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Medici	Publica	2	2	3	4	3	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1
	Privata																
Stomatologi	Publica				1	1	1	1	1	1		1	1	1	1		
	Privata																
Farmacisti	Publica																
	Privata								1					2	2	2	1
Personal sanitar mediu	Publica	4	4	6	6	5	5	6	5	5	1	5	4	4	2	2	5
	Privata										1	1					
Cadre sanitare	Forma de propr.	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Medici	Publica	1	1	1	1	1	1	1	1								
	Privata					1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Stomatologi	Publica			1	1												
	Privata					1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1
Farmacisti	Publica																
	Privata	1	2	2	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	2	1	2
Personal sanitar mediu	Publica	3	3	3	3	3	3	3			2	2	2		2	2	2
	Privata				1	1	2	2	2	5	5	5	5	5	5	4	5

4.6. Învățământ

Unitățile de învățământ din comuna Putna sunt reprezentate prin două școli generale și două grădinițe:

- ⇒ Grădinița cu program normal Putna: imobil nou;
- ⇒ Grădinița Gura Putnei: funcționează în clădirea școlii;
- ⇒ Școala cu clasele I-VIII Putna: imobil aflat în stare bună de funcționare, modernizat, dispune de încălzire centrală și grupuri sanitare noi;
- ⇒ Școala cu clasele I-VIII Gura Putnei: clădire aflată în stare bună de funcționare.

Personalul didactic care deservește școlile generale și grădinițele este format din 32 cadre didactice, dintre care 5 în învățământul preșcolar, 10 în cel primar, respectiv 17 în ciclul gimnazial (2021). În tab. 14 este detaliat modul în care a evoluat numeric personalul din învățământ în comuna Putna în perioada 1992-2021, indicând o reducere relativă pe parcursul ultimului deceniu, conformă cu diminuarea populației școlare (fig. 7).

Tabel 14. Dinamica personalul didactic în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Niveluri de educație	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Învățământ preșcolar	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	6
Învățământ primar				11	11	12	11	11	11	11	12	12	12	12	12
Învățământ gimnazial				18	16	16	16	18	17	19	19	18	18	18	19
Învățământ profesional			1	1											
Total	5	5	5	35	32	33	32	34	33	35	36	35	35	35	37

Niveluri de educație	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Învățământ preșcolar	5	5	5	7	7	7	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Învățământ primar	12	11	11	10	9	10	10	10	9	9	10	10	9	10	10
Învățământ gimnazial	14	19	17	15	16	17	17	18	14	15	13	13	13	13	17
Învățământ profesional															
Total	31	35	33	32	32	34	32	33	28	29	28	28	27	28	32

Dinamica populației școlare și preșcolare din comună este ilustrată în figura 7. În intervalul 1995-2021, la Putna au fost școlarizați anual un număr de copii care a variat între 593 (în 2001) și 376 (în 2020), tendința generală fiind cea de reducere a efectivului în toate ciclurile de învățământ. Cauzele acestei diminuări semnificative rezidă în evoluția demografică recentă a comunei, atât sub aspectul mișcării naturale, cât și al celei migratorii, care au condus la scăderea efectivului de populație tânără care beneficiază de serviciile de educație.

La nivelul anului 2021, procesul didactic în școlile din comuna Putna se desfășoară în 18 săli de clasă (5 în ciclul preșcolar și 13 în ciclurile primar și gimnazial), rezultând o medie de cca. 22 elevi/sală de clasă pentru indicatorul aferent.

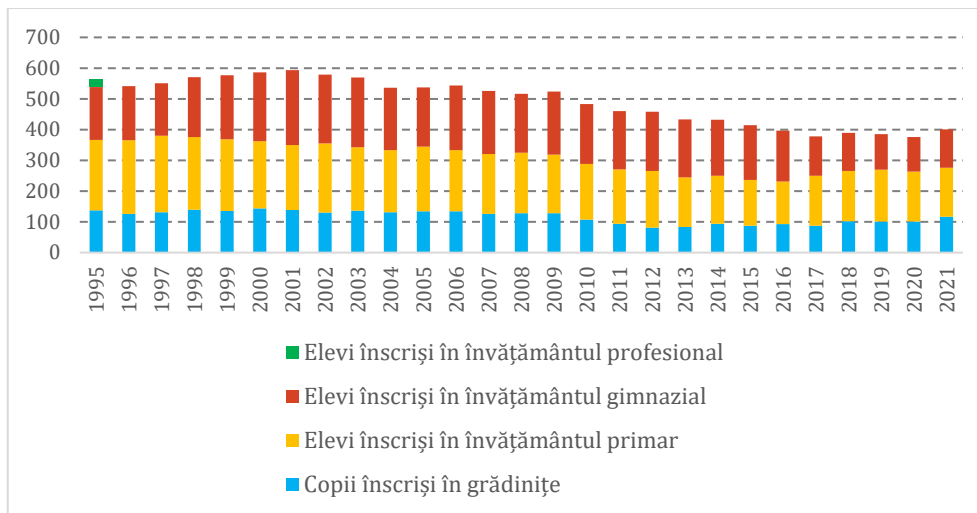

Figura 7. Dinamica populației școlare în comuna Putna (1995-2021).
Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

4.7. Servicii socio-culturale

Această categorie de servicii este asigurată în general de instituțiile publice cu funcții socio-culturale sau de cultele religioase.

În prima categorie de dotări socio-culturale sunt incluse cele două cămine culturale din comună: unul în localitatea Putna (în stare bună de funcționare) și unul în Gura Putnei (care funcționează într-un imobil recent construit), și două biblioteci. Căminele culturale sunt utilizate pentru organizarea evenimentelor publice din comuna Putna, care includ adunări, serbări școlare, activitățile formației de dansuri bărbățești, baluri și alte tipuri de evenimente sociale. Cele două biblioteci (una școlară și una comunală) funcționează în localitatea Putna și pun la dispoziția populației locale fondurile lor de carte.

În ceea ce privește componenta serviciilor socio-culturale asigurate de către cultele religioase, în cazul particular al acestei comune este esențială prezența complexului monastic de la Putna, care constituie de peste cinci secole un jalon cultural și istoric unic nu doar pe plan local, ci și regional și național. În localitatea Putna își desfășoară activitatea mai multe lăcașe de cult (fig. 8):

- Mănăstirea Putna (cu hramul Adormirea Maicii Domnului) (sfințită în anul 1479)
- Biserica de lemn a lui Dragoș Vodă (cu hramul Intrarea Maicii Domnului în Biserică) (sec. al VIV-lea)
- Biserica Nașterea Maicii Domnului (1908)
- Biserica romano-catolică Coborârea Sfântului Duh (1936)
- Mănăstirea Sihăstria Putnei (1753-1781)
- Mănăstirea Sfântul Daniil Sihastrul
- Chilia lui Daniil Sihastrul
- Biserica pentecostală

De asemenea, în satul Gura Putnei funcționează biserica ortodoxă cu hramul Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

În cadrul complexului monastic Putna este inclus și muzeul mănăstirii, care cuprinde exponate cu valoare istorică și religioasă. Conform datelor din baza TEMPO, unitatea muzeală are un număr de 7 angajați și primește anual 51.600 vizitatori.

Figura 8. Complexul Mănăstirii Putna (stânga sus); Mănăstirea Sihăstria Putnei (dreapta sus); Mănăstirea Sfântul Daniil Sihastrul (stânga jos); Chilia lui Daniil Sihastrul (dreapta jos). Sursa: wikipedia.

4.8. Sport și recreere

Dotările destinate activităților sportive includ în prezent terenurile de sport ale școlilor din comună, care sunt amenajate la un nivel minimal, și stadionul sportiv aparținând domeniului public al comunei, administrat de către Primăria Putna, pentru care a fost elaborat un proiect de modernizare.

Pentru practicarea sporturilor de iarnă a fost amenajată o pârtie de ski cu instalație de transport pe cablu, situată în apropierea Cabanei Putna.

Dezvoltarea serviciilor și dotărilor de sport și recreere se află încă la un nivel modest în comuna Putna, mai ales având în vedere potențialul natural ridicat care ar permite amenajarea unor zone dedicate acestor activități: ex. spații pentru campare, trasee pentru trekking, spații de joacă, terenuri de sport, centru de echitație, extinderea domeniului schiabil etc.

4.9. Servicii financiar-bancare

Serviciile financiar-bancare pentru populație și agenții economici sunt asigurate de către CEC Bank prin agenția care funcționează în localitatea Putna, și prin bancomatul operat de First Bank.

4.10. Turism

Turismul este una dintre activitățile terțiare care poate constitui o bază solidă și sustenabilă pentru dezvoltarea acestei zone rurale, cu atât mai mult cu cât comuna Putna dispune de un potențial turistic de excepție. Fără a relua aspectele care au fost detaliate pe larg în alte secțiuni ale studiilor de fundamentare (ex. cadrul natural, biodiversitatea etc.), menționăm principalele atuuri ale comunei Putna sub aspect turistic:

- ❑ Localizarea în regiunea Bucovinei, care reprezintă în întregime sa un areal cu atractivitate turistică ridicată ce are potențialul de a genera fluxuri turistice majore;
- ❑ Caracteristicile cadrului natural montan specific Obcinilor Bucovinei, nealterat de activitățile umane, cu valențe peisagistice și climatice deosebit de favorabile;
- ❑ Valoarea de simbol istoric, cultural și religios a complexului monastic de la Putna, care a creat o marcă identitară cu semnificație națională și chiar transnațională pentru persoanele de etnie și limbă română și confesiune creștin-ortodoxă;
- ❑ Peisajul rural montan cu elemente tradiționale de arhitectură și organizarea spațiului;
- ❑ Conservarea elementelor valoroase de cultură tradițională în toate domeniile vieții localnicilor, cuprinzând activitățile agricole și pastorale, gastronomia, portul popular, muzica și dansurile specifice zonei, arta populară, meșteșugurile, petrecerea sărbătorilor de iarnă, evenimentele festive etc.;
- ❑ Prezența pe teritoriul comunei a 15 monumente istorice de interes național, incluzând lăcașele de cult menționate, alte elemente de arhitectură medievală (ruine, turnuri, ziduri de incintă) și fabrica de cherestea care datează din sec. al XIX-lea;
- ❑ Accesul facil la infrastructura tehnico-edilitară (alimentare cu apă, canalizare, telefonie și internet, transport) care poate susține dezvoltarea serviciilor turistice;
- ❑ Apariția și dezvoltarea relativ timpurie în comuna Putna a dotărilor turistice (mai ales unități de cazare) sau celor conexe (săli de conferințe, pârtie de ski etc.) și acumularea de know-how în domeniul turistic;
- ❑ Amenajarea traseului de hiking trans-carpatic Via Transilvanica, care promovează diversitatea culturală, etnică, istorică și naturală a Transilvaniei, Bucovinei și Banatului montan, de la Putna până la Drobeta Turnu Severin (pe o distanță de 1262 km), și poate fi parcurs pe jos, cu bicicleta sau călare.

În prezent potențialul acesta este valorificat doar parțial, însă există spirit antreprenorial și interes pentru a dezvolta și diversifica serviciile turistice din comuna Putna. Acestea constau în cea mai mare parte în unități de primire pentru turiști, care asigură în unele situații și servicii de alimentație publică pentru persoanele cazate.

Ca atare, în comuna Putna sunt înregistrate în 2022 un număr de 28 de unități economice care asigură diverse servicii turistice, în principal de cazare, dar și activități ale tur-operatorilor sau alte servicii de rezervare și asistență turistică (tab. 15).

Tabel 15. Agenții economici care asigură servicii turistice în comuna Putna. Sursa: ITM Suceava (2022).

	Denumire	Cod CAEN
1.	CHITRIUC V. ELENA - ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
2.	CUCIUREAN GHEORGHE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
3.	EFREM MOBIMPEX SRL	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
4.	COSTINEAN ASPAZIA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
5.	ZUBAȘ ORNELLA DANIELA PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
6.	ROMI-WALD SRL	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
7.	STELU & CODRIN SRL	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
8.	AGRO-STEFANY S.R.L.	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
9.	JUCAN COSMIN-VASILE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
10.	IRILENA SRL	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
11.	BOȚIC FLORIN-GHEORGHE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
12.	SCHIPOR M. VASILE PERSOANĂ FIZICĂ AUTORIZATĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
13.	JURAVLE-NISTOR EVELINA-MARIA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
14.	CENUȘĂ CĂTĂLINA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
15.	PENSIUNEA VICKY-CRIS SRL	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
16.	AGA V. ȘTEFAN - ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
17.	SCRIPCARIUC MARIANA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
18.	DURET TUDORIȚA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
19.	DUMBRAVĂ VASILICA ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
20.	CIMM OZON SRL	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
21.	JURAVLE EMIL-VASILE ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
22.	CABANA PUTNA SRL	5520 – Facilități de cazare pentru vacanțe și perioade de scurtă durată
23.	SIHĂSTRIA PUTNEI SRL	5590 – Alte servicii de cazare

	Denumire	Cod CAEN
24.	LORY PUTNA SRL	5590 – Alte servicii de cazare
25.	MUNTELE CU FLORI SRL	5590 – Alte servicii de cazare
26.	COROAMĂ CRISTINA - ÎNTREPRINDERE INDIVIDUALĂ	5590 – Alte servicii de cazare
27.	ȚARA AUTENTICĂ SRL	7912 – Activități ale tur-operatorilor
28.	NARMOS SRL-D	7990 – Alte servicii de rezervare și asistență turistică

Serviciile turistice sunt asigurate de 13 structuri de cazare, dintre care o cabană (Cabana Putna) și 12 pensiuni agroturistice (tab. 16). Este remarcabil faptul că în ultimii 8 ani numărul unităților de cazare care funcționează pe teritoriul comunei Putna s-a dublat, indicând o dezvoltare semnificativă a acestor activități (fig. 9).

Tabel 16. Dinamica structurilor de cazare turistică în comuna Putna în perioada 1990-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Tip	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2002	2003	2004	2005	2006
Hoteluri	1	1													
Cabane turistice	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1					
Pensiuni agroturistice											1	1	2	2	4
Total	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	4

Tip	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Hoteluri															
Cabane turistice	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Pensiuni agroturistice	4	3	3	4	5	5	5	6	6	7	8	9	9	11	12
Total	5	4	4	5	6	6	6	7	7	8	9	10	10	12	13

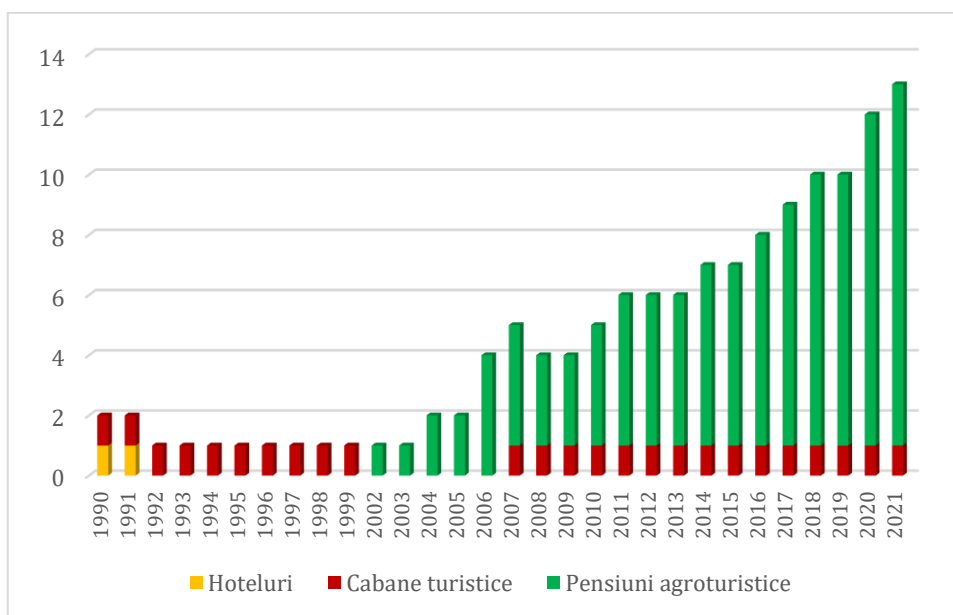

Figura 9. Dinamica structurilor de cazare în comuna Putna în perioada 1990-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Capacitatea de cazare s-a mărit direct proporțional cu creșterea numărului de structuri de primire, variind de la 110 locuri în 1990, la doar 6 în anul 2000, și până la 251 de locuri de cazare în prezent (fig. 10).

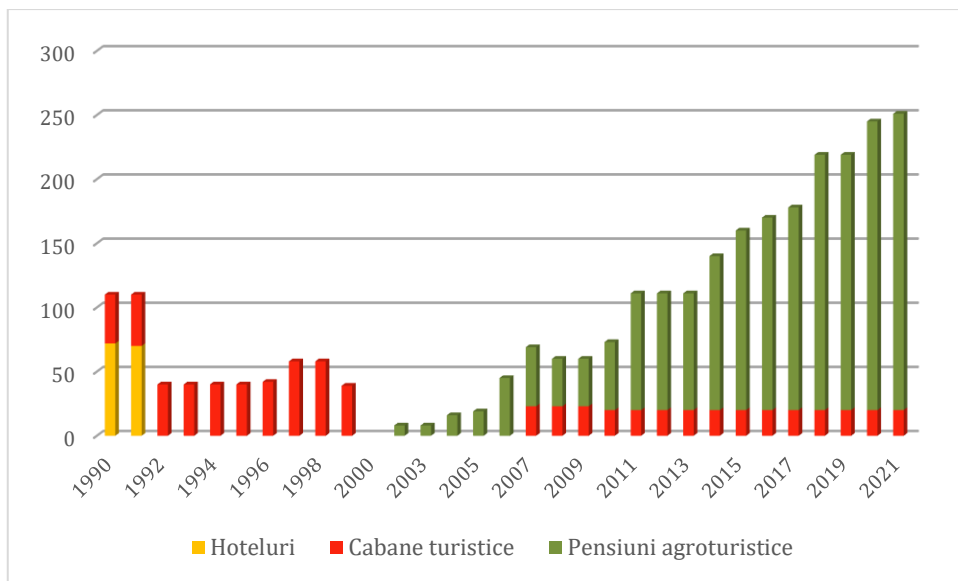

Figura 10. Evoluția capacității de cazare în comuna Putna în perioada 1990-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Capacitatea de cazare lunară, cuantificată ca număr de locuri-zile, indică o variabilitate a acesteia pe parcursul anului, cu valorile cele mai ridicate în lunile de iarnă (decembrie-ianuarie) și de vară (iunie, iulie, august), atunci când capacitatea este maximizată pentru a putea acomoda fluxurile turistice mai consistente din aceste perioade (fig. 11).

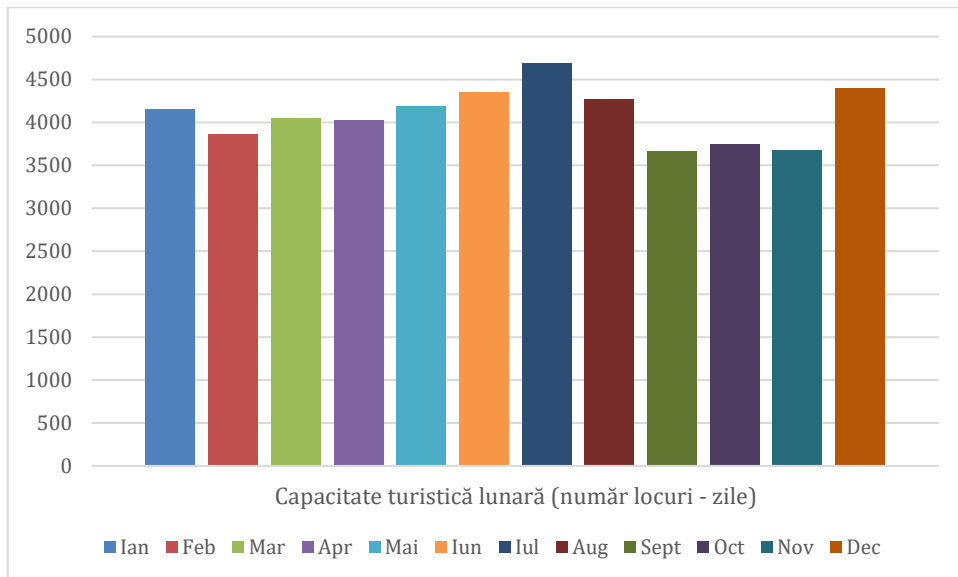

Figura 11. Capacitatea de cazare turistică lunară în comuna Putna în anul 2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Având în vedere potențialul turistic al acestei zone, evoluția capacității structurilor de cazare, precum și dinamica fluxurilor turistice în ultimele decenii în Bucovina și în România, nu este surprinzătoare creșterea de peste 50 de ori a numărului de înnoptări în comuna Putna pe parcursul ultimelor două decenii, de la 186 în anul 2002, până la peste 11.500 de înnoptări în 2021 (fig. 12). Această dinamică favorabilă indică un potențial substanțial de creștere în acest sector, care poate fi valorificat în mod sustenabil pentru a crea venituri suplimentare și bunăstare pentru locuitorii comunei.

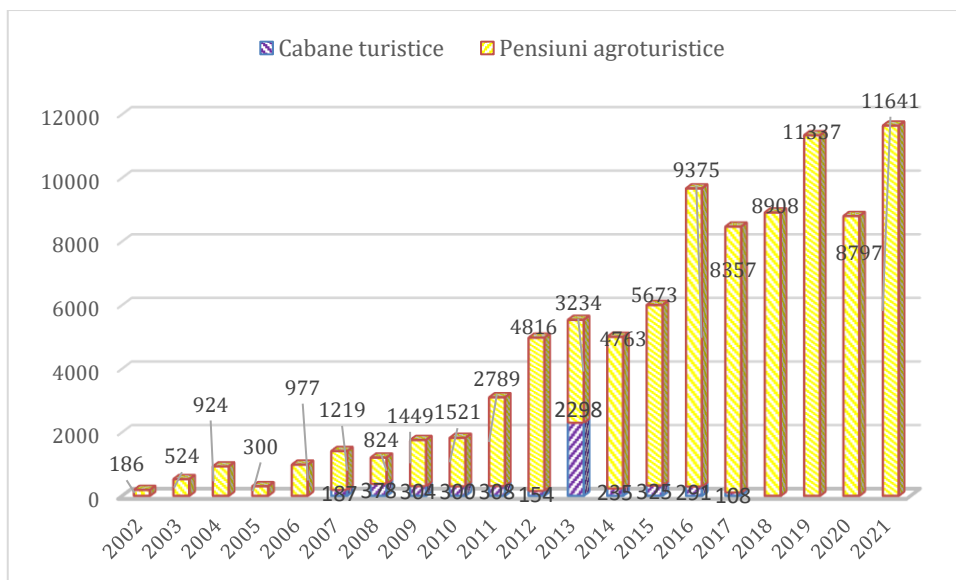

Figura 12. Numărul total de înnopțări în unitățile de cazare turistică din comuna Putna în perioada 2002-2021.

Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

5. DISFUNȚIONALITĂȚI ȘI PRIORITĂȚI

5.1. Disfuncționalități

Analiza activităților economice și a altor tipuri de activități asociate acestora (printre care se numără serviciile sociale sau culturale asigurate de către instituțiile publice) care se desfășoară pe teritoriul comunei Putna relevă faptul că sub aspect economic această comună are un profil predominant agricol și silvic, caracterizat printr-o agricultură în exploatații individuale mici în care se realizează atât producție zootehnică, cât și vegetală. Profilul economic al UAT Putna include și un sector bine dezvoltat al exploatărilor forestiere, care generează o producție semnificativă de biomasă lemnoasă. La acestea se adaugă un aport consistent al sectorului turistic, care valorifică potențialul natural și mai ales patrimoniul istoric, cultural și religios al comunei Putna.

O bună parte a producției agricole este destinată autoconsumului, dar și componenta de comercializare pe piața locală sau urbană a acestor produse este relativ bine organizată și se desfășoară în mod constant. În ceea ce privește productivitatea muncii, agricultura practică este în continuare una de nivel subzistențial, care implică un volum important de forță de muncă raportat la producția realizată și veniturile derivate din aceasta.

Structura fondului funciar cu utilizare agricolă se caracterizează printr-un grad ridicat de fragmentare, care îngreunează desfășurarea unei activități eficiente în organizarea și managementul producției agricole. Mai mult decât atât, o parte a terenurilor agricole sunt situate în zone de versant cu pante accentuate, care generează dificultăți suplimentare în realizarea lucrărilor agricole și poate conduce la degradarea terenurilor. Fragmentarea excesivă a fondului funciar și morfologia terenurilor cu declivitate mare conduc la menținerea caracterului de subzistență și semi-subzistență al exploatațiilor, cu atât mai mult cu cât o parte dintre fermieri nu dispun de capacitatea financiară de a investi în utilaje moderne.

UAT Putna constituie comuna cu cea mai mare suprafață a fondului forestier raportată la suprafața totală a fondului funciar (1181 ha, cca. 88% din total) din județul Suceava, astfel sectorul silvic reprezintă una dintre activitățile principale care compun profilul economic al comunei, cu potențial foarte ridicat de dezvoltare, cu condiția ca măsurile de dezvoltare să fie gândite și implementate în mod sustenabil.

Sectorul secundar (industria și construcțiile) este destul de bine dezvoltat pentru o unitate administrativă rurală, unele dintre activitățile secundare fiind strâns legate de exploatarea silvice (ex. procesarea lemnului, producția de mobilă). De altfel, comuna Putna se numără, conform PATJ Suceava, printre centrele industriale de importanță mijlocie din județ, cu o populație salariată în industrie între 50 și 99 de persoane. Cu toate acestea, atât potențialul natural (resursele locale), cât și cel uman (populația activă) de pe teritoriul UAT sunt valorificate insuficient, absorbind la un nivel încă redus forța de muncă din zonă.

De asemenea sunt insuficient dezvoltate (sau chiar absente) unele domenii care pot conduce la diversificarea activităților și la dinamizarea vieții economice rurale, printre care se numără anumite categorii de servicii pentru populație, meșteșugurile tradiționale, agricultura „bio” și activitățile industriale bazate pe prelucrarea resurselor locale (industria alimentară: carne, lactate, ciuperci, fructe de pădure etc.).

Ancheta socio-economică realizată în urma interviuării un eșantion de populație (vezi Anexe) a relevat faptul că locuitorii comunei identifică în mod obiectiv principalele probleme cu care se confruntă în viața de zi cu zi. Printre cele mai importante disfuncționalități identificate se numără:

⇒ Lipsa unităților economice care să ofere locuri de muncă salariate într-un număr suficient pentru populația activă din comună (conform 96% dintre respondenți);

⇒ Valorificarea într-o măsură insuficientă sau chiar foarte redusă a potențialului natural și uman local (50% dintre persoanele interviuate);

⇒ Lipsa sau accesibilitatea redusă (ca urmare a distanței prea mari) a unor servicii și dotări pentru populație:

- creșă, cabinet stomatologic, cabinet medicină de familie și farmacie;
- magazine non-alimentare;
- unități economice care să ofere oportunități de angajare;
- coafor/frizerie;
- dotări culturale: teatru/cinematograf;
- locuri de joacă pentru copii, piste amenajate pentru bicicliști, terenuri de sport și spații verzi amenajate pentru agrement;
- stații pentru transportul public.

5.2. Priorități și recomandări

Orice strategie de dezvoltare a activităților economice și sociale pentru comuna Putna trebuie să aibă în vedere o politică rurală complexă, care să includă: managementul durabil al resurselor naturale; dezvoltarea agriculturii la standarde europene, adaptată la condițiile locale; dezvoltarea industriei în acord cu cerințele pieței (dar și cu standardele de conservare a mediului); atragerea de investiții din sectorul privat și promovarea parteneriatelor public-

privat; dezvoltarea serviciilor; valorificarea resurselor umane disponibile în comună și atragerea de populație tânără și dinamică; evidențierea valorilor patrimoniului cultural, istoric și religios local.

Un aspect esențial îl constituie necesitatea menținerii unei populații rurale stabile și viabile, însă acest obiectiv nu poate fi atins fără luarea unor măsuri menite să asigure numărul optim de locuri de muncă în economia locală (agricultură, silvicultură, industrie, turism, alte servicii) care să conducă pe termen lung la retenția capitalului uman în comună.

Obiectivele pe care trebuie să le aibă în vedere strategia de dezvoltare a activităților în comuna Putna sunt cele propuse în Planul Național Strategic de Dezvoltare Rurală, care prevăd:

a) Creșterea competitivității sectoarelor agricol și forestier, cu următoarele obiective operaționale:

- îmbunătățirea competențelor profesionale în vederea creșterii capacității manageriale a agricultorilor și proprietarilor de terenuri agricole și păduri;
- restructurarea și dezvoltarea fermelor și creșterea competitivității produselor agricole;
- restructurarea și modernizarea sectoarelor de procesare a produselor agricole și a celor forestiere.

b) Îmbunătățirea mediului în spațiul rural, cu următoarele obiective operaționale:

- promovarea managementului durabil al terenului agricol;
- sprijinirea agriculturii ecologice;
- conservarea terenurilor agricole cu înaltă valoare naturală ce sunt amenințate de schimbarea modului de folosință a terenului;
- protejarea solului prin acțiuni de combatere a eroziunii, limitarea utilizării substanțelor chimice de sinteză și îmbunătățirea conținutului în substanțe organice;
- protejarea resurselor de apă prin limitarea scurgerii substanțelor poluatoare în rețeaua hidrografică și infiltrarea în apele subterane;
- conservarea biodiversității pe terenurile agricole și coridoarele de circulație (benzi înierbate).

c) Calitatea vieții în zonele rurale și diversificarea economiei rurale, cu următoarele obiective operaționale:

- dezvoltarea multifuncționalității zonelor rurale;
- dezvoltarea și stimularea în spațiul rural a microîntreprinderilor;
- creșterea atractivității zonelor rurale și renovarea satelor;
- dezvoltarea potențialului uman necesar pentru diversificarea economiei rurale.

În concordanță cu situația existentă a activităților economice care se desfășoară în comună, considerăm că prioritățile comunei Putna vizează câteva direcții principale, structurate pe domenii de activitate în secțiunile următoare.

5.2.1. Sectorul primar (agricultura și silvicultura)

Agricultura reprezintă o activitate tradițională în această zonă, care trebuie să răspundă unor cerințe de bază, respectiv producerea de materii prime alimentare și de alimente necesare aprovizionării populației și pentru industria prelucrătoare, în condițiile protejării resurselor naturale locale (sol, apă, vegetație, faună). Silvicultura produce biomasă lemnoasă

destinată fie utilizării de către populația locală, fie comercializării ca atare, sau prelucrării pentru obținerea de bunuri.

Propunerile prioritare privind obiectivele pe termen scurt și mediu în sectorul primar includ:

- ⇒ Reactualizarea cartării agrochimice și pedologice și reactualizarea notelor de bonitare;
- ⇒ Realizarea de lucrări angro-pedo-ameliorative pentru combaterea și prevenirea alunecărilor de teren, a eroziunii stratului de sol și îmbunătățirea potențialului fertil al solurilor agricole din perimetrul comunei;
- ⇒ Menținerea și gestionarea durabilă a perimetrului silvic prin măsuri de împădurire a arboretelor exploatare;
- ⇒ Respectarea lucrărilor prevăzute în cadrul amenajamentelor silvice și realizarea intervențiilor strict în intervalele de timp și în parametrii cantitativi permisi prin legislație;
- ⇒ Asigurarea unui grad ridicat de informare a populației din sectorul agricol (mai ales zootehnic) cu privire la oportunitățile de finanțare și cerințele ce trebuie respectate în sectorul agricol, prin programe de informare asupra politicilor și standardelor din domeniu;
- ⇒ Dezvoltarea de ferme individuale sau asociative și sprijinirea introducerii bunelor practici în agricultură, inclusiv prin colaborări și consultanță oferită proprietarilor de către specialiștii din administrația locală;
- ⇒ Promovarea și introducerea culturilor și produselor etichetate „bio”, cu o valoare de desfacere superioară, care pot reprezenta un avantaj competitiv pe piață;
- ⇒ Racordarea la nevoile pieței prin abordarea de culturi și rase de animale cu valoare economică ridicată și posibilități de desfacere;
- ⇒ Încurajarea dezvoltării plantațiilor pomicele cu specii și soiuri pretabile pentru condițiile de relief și sol din comuna Putna, care contribuie și la conservarea solurilor de pe versanți;
- ⇒ Instruirea profesională a fermierilor și a altor persoane care desfășoară activități în agricultură, măsură finanțabilă prin fonduri europene;
- ⇒ Sprijinirea tinerilor fermieri prin diferite tipuri de facilități: sprijin financiar, informațional, subvenții, facilitarea unor contracte de preluare a producției;
- ⇒ Înființarea unui centru de colectare, procesare și valorificare a produselor agricole;
- ⇒ Stimularea organizării unor activități agricole alternative pentru care există potențial natural: ex. legumicultură ecologică (investiții în sere și solarii);
- ⇒ Valorificarea îngrășămintelor organice din gospodării pentru creșterea fertilității naturale a solului, în acord cu prevederile Master Planului pentru managementul deșeurilor, care prevede organizarea sistemelor de compostare a deșeurilor biodegradabile;
- ⇒ Implementarea măsurilor prevăzute în amenajamentele pastorale pentru managementul durabil al pășunilor din comună, vizând combaterea degradării ca urmare a pășunatului excesiv și măsuri pentru refacerea covorului vegetal (compartimentarea pe tarlale și utilizarea alternativă a perimetrelor respective, lucrări de întreținere, însămânțări și supraînsămânțări etc.);
- ⇒ Dimensionarea efectivelor de animale în funcție de raportul optim între specii și de disponibilul local de furaje.

5.2.2. Industria

Activitățile industriale sunt reprezentate în prezent mai ales prin industria de prelucrare a lemnului, la care se adaugă activitățile din construcții, care au un aport relativ important în cadrul profilului economic al comunei Putna. Obiectivele de dezvoltare pe termen scurt și mediu privind industria vor urmări:

⇒ Dezvoltarea integrată a unor ramuri de producție industrială pe baza resurselor locale - produse agricole, cu un grad ridicat de prelucrare, care să genereze valoare adăugată:

- unități de procesarea laptelui (producția de brânzeturi),
- colectarea și conservarea ciupercilor și fructelor de pădure,
- procesarea produselor apicole,
- procesarea cărnii, prin amenajarea unui abator pentru deservirea crescătorilor de animale locali și asigurarea protecției producătorilor față de intermediari.

⇒ Orientarea spre produse agroindustriale atestate ca fiind ecologice/"bio", cu o valoare sporită pe piață, și spre crearea unor mărci locale pentru brânzeturi, produse din carne tradiționale, conserve, atestate și controlate prin sisteme de asigurarea calității produselor;

⇒ Măsuri de ordin administrativ de creștere a activității antreprenoriale și a abilităților manageriale locale prin:

- acordarea de sprijin informațional pentru cunoașterea posibilităților de finanțare a IMM-urilor din fonduri europene;
- fiscalitate care să faciliteze economisirea și investiția productivă.

⇒ Facilitarea accesului la spații și terenuri disponibile pentru potențialii investitori;

⇒ Promovarea activităților economice tradiționale în economia rurală și valorificarea aptitudinilor locale prin sprijinirea unităților meșteșugărești:

- o unitate pentru prelucrarea lânii (darac și tors);
- unități de producție a împletiturilor din lână, cu desfacere în centrele urbane sau la târgurile de profil;
- un atelier de prelucrare a pieilor și confecționare a obiectelor tradiționale de îmbrăcăminte (cojoace, bundițe, căciuli).

⇒ Finalizarea procesului de modernizarea infrastructurii fizice: rețea rutieră, rețele de distribuție a apei și canalizare.

5.2.3. Serviciile

Sectorul terțiar este reprezentat atât prin serviciile publice (învățământ, cultură, sănătate), cât și prin cele comerciale și mai ales prin turism, care, deși bine dezvoltat, este departe de a valorifica potențialul real al acestui spațiu. Având în vedere acest profil și nivelul actual de dezvoltare a serviciilor, activitățile terțiare se vor diversifica în sensul dezvoltării serviciilor pentru populație, comerțului și turismului, necesare funcționării unei comunități rurale cum este cea din comuna Putna, prin:

Asigurarea unui spațiu corespunzător pentru funcționarea pieței agro-alimentare săptămânale, cu condiții specifice de desfacere a produselor;

⇒ Asigurarea calității și siguranței alimentelor cu respectarea normelor igienico-sanitare în cadrul unităților comerciale existente;

⇒ Asigurarea serviciilor pentru populație prin dezvoltarea unor unități care să răspundă necesităților locuitorilor comunei:

- servicii de întreținere și reparare a aparatelor electrocasnice și radio-TV,
- ateliere de croitorie și repararea încălțăminteii,
- salon de cosmetică și frizerie,
- stație de alimentare cu combustibili auto și casnici în ambele localități componente.

⇒ Asigurarea accesului la serviciile sanitare (cabinet stomatologic, medicină de familie și farmacie) pentru toți locuitorii, inclusiv cei din satul Gura Putnei;

⇒ Inițierea de parteneriate cu sectorul privat, ONG-uri și societatea civilă pentru dezvoltarea serviciilor de asistență socială pentru populația vulnerabilă (vârstnici, persoanele cu dizabilități, orfani) din comună;

⇒ Cooperarea serviciului de asistență socială al Primăriei cu ONG-uri specializate pentru acordarea de asistență familiilor care au copii cu probleme speciale de sănătate (tulburări de spectru autist, deficiențe psiho-motorii etc.);

⇒ Asigurarea unui serviciu de consiliere pentru copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate;

⇒ Modernizarea imobilului în care funcționează școala din Gura Putnei;

⇒ Amenajarea de spații de joacă și dotarea cu leagăne, tobogane etc.;

⇒ Amenajarea de terenuri de sport corespunzătoare pentru cele două școli ale comunei;

⇒ Înnoirea fondurilor de carte ale bibliotecilor din comună;

⇒ Stimularea creșterii participării la formarea profesională continuă la grupele de vârstă adulte;

⇒ Amenajarea corespunzătoare a căminelor culturale din Putna și Gura Putnei și organizarea în cadrul acestora a unor activități culturale: dansuri și cântec popular, formație corală etc.;

⇒ Organizarea unui Centru al Meșteșugurilor Tradiționale pentru tineri, având ca scop revitalizarea meșteșugurilor prin inițierea unor ateliere de învățare și practicare a acestor activități tradiționale: prelucrarea artistică a pieilor, cusături și țesut, prelucrarea artistică a lemnului etc.;

⇒ Organizarea unor târguri sezoniere sau tematice (de toamnă, de iarnă) care să reunească meșteșugari și comercianți locali;

⇒ Amenajarea unor terenuri de sport dedicate locuitorilor comunei, dar și turiștilor;

⇒ Diversificarea ofertei de servicii de alimentație publică, prin încurajarea înființării punctelor gastronomice locale (PGL), și a unor unități de patiserie și/sau cofetărie.

Turismul constituie un domeniu de interes major pentru dezvoltarea în perspectivă a comunei Putna, astfel încât valorificarea reală a potențialului turistic natural și cultural-religios al acestei zone vizează o multitudine de paliere. O parte dintre prioritățile identificate în domeniul dezvoltării turistice sunt menționate mai jos, în timp ce alte măsuri concrete propuse de către populația comunei în cadrul anchetei socio-economice (vezi Anexe) sunt detaliate în ultima parte a acestei secțiuni, la opțiunile populației, pentru a evita repetarea unor idei.

Așadar, printre recomandările de ordin general se numără:

⇒ Obținerea statutului de stațiune turistică de interes local, cu toate facilitățile de decurg din acesta;

⇒ Valorificarea poziției ca punct de plecare al traseului transcarpatic Via Transilvanica, ce traversează teritoriul României pe o distanță de peste 1200 km, străbătând cele mai pitorești zone ale țării;

⇒ Dezvoltarea prioritară a structurilor de cazare și agrement specifice ecoturismului și agroturismului;

⇒ Extinderea domeniului schiabil și amenajărilor aferente (pârtii, instalație de transport pe cablu, trasee ski de tură);

⇒ Amenajarea traseelor marcate pentru drumeție (trekking, nordic walking etc.) pe distanțe mai lungi care includ teritoriile mai multor comune din zona Obcinilor (ex. Putna – Sucevița, Gălănești – Putna – Gura Putnei – Bivolărie etc.);

⇒ Promovarea produselor și serviciilor specifice satului montan bucovinean: evenimente folclorice și gastronomice, stilul rural de viață, târguri de meșteșuguri, stâne turistice etc.;

⇒ Reamenajarea și valorificarea turistică a transportului pe calea ferată îngustă veche de pe valea Putnei;

⇒ Dezvoltarea serviciilor de informare și promovare turistică.

Beneficiarii reali ai planului urbanistic care va include rezultatele studiului de față sunt locuitorii comunei, cei care se confruntă nemijlocit cu problemele locuirii în această zonă. Ca atare, populația locală este cea mai în măsură să identifice concret care sunt acestea, și pe baza disfuncționalităților constatate, să formuleze priorități pertinente care vizează dezvoltarea comunei în care locuiesc. Printre prioritățile menționate cel mai frecvent de respondenți se numără:

❑ Dezvoltarea turismului și activităților de sport și agrement, incluzând o multitudine dotări și servicii:

- amenajări pentru practicarea sporturilor de iarnă
- centru de echitație, care să deservească atât populația locală, cât și turiștii
- sală de sport/fitness
- alte amenajări în aer liber: trasee pentru drumeții și pentru biciclete în zonele împădurite, instalație pentru tiroliană
- trasee culturale care să pună în valoare patrimoniul cultural rural (arhitectura rurală) și religios al comunei
- piste de biciclete în zonele locuite și în arealele cu obiective turistice
- dezvoltarea zonei Chiliei prin organizarea unor festivaluri (folk) și târguri (de toamnă, de Crăciun)
- organizarea de workshop-uri/tabere/școli de vară pentru activități tradiționale destinate atât copiilor și tinerilor din comună, cât și turiștilor: încondeiat ouă, țesut, cusut, gătit
- înființarea unor puncte gastronomice locale ce valorifică tradiția culinară putneană
- organizarea de activități de voluntariat pentru ecologizarea zonelor verzi (păduri) și plantarea de puieti

❑ Deschiderea unei cofetării

❑ Susținerea inițiativelor antreprenoriale de către autorități, prin prezentarea și promovarea ofertelor și oportunităților antreprenoriale pentru tineri

- ❑ Revitalizarea unor activități cu tradiție, dar care nu se mai practică în prezent: prelucrarea artizanală a metalelor, lemnului, sticlei
- ❑ Dezvoltarea serviciilor pentru populație: ateliere de croitorie, reparații încălțăminte, tâmplărie, salon de coafură/frizerie/cosmetică etc.
- ❑ Creșterea diversității și accesului la servicii medicale pentru toți locuitorii comunei: farmacie în localitatea Gura Putnei, cabinet stomatologic, dispensar
- ❑ Organizarea unei grădinițe cu program prelungit
- ❑ Asigurarea unor condiții optime de funcționare a școlii din localitatea Gura Putnei
- ❑ Stimularea activităților economice care să genereze locuri de muncă pentru populația activă locală, mai ales a celor industriale și serviciilor (turism)
- ❑ Amenajarea unor spații cu locuri de joacă pentru copii
- ❑ Finalizarea extinderii rețelelor tehnico-edilitare (apă potabilă și canalizare) la nivelul întregii comune și modernizarea infrastructurii rutiere care deservește comuna

În comuna Putna ancheta socio-demografică (Anexe) a relevat un interes major în cadrul populației intervievate pentru organizarea de activități culturale, atât de factură tradițională, cât și contemporană, dedicate tuturor categoriilor de vârstă. O bună parte dintre respondenți au propus și susțin ideea înființării unor cluburi axate pe diferite tipuri de divertisment și sport: lectură, șah, dansuri, diferite sporturi pentru copii și tineri etc. care să fie accesibile pentru locuitorii comunei.

De asemenea, cea mai mare parte a respondenților consideră că vocația autentică a comunei Putna este cea turistică, iar eforturile autorităților ar trebui să se concentreze pe punerea în valoare a patrimoniului natural și cultural (istoric și religios) remarcabil și susținerea acestuia prin crearea și amenajarea de servicii și dotări conexe.

Locuitorii comunei Putna consideră că astfel de măsuri, care ar revitaliza economia locală și ar crea locuri de muncă și bunăstare, au potențialul de a opri migrația populației către alte țări și pot aduce beneficii durabile majore.

Elaborat de:
Geograf urb. Ionela Grădinaru (Mîndrescu)

STUDIU DE FUNDAMENTARE PRIVIND EVOLUȚIA SOCIO-DEMOGRAFICĂ ÎN COMUNA PUTNA, JUDEȚUL SUCEAVA

1. INTRODUCERE

Studiul de față face parte din demersul de reactualizare a Planului Urbanistic General al comunei Putna din județul Suceava și are ca obiective principale: (1) analiza evoluției demografice și sociale din ultimele decenii și diagnoza situației actuale a efectivului de populație al zonei analizate, (2) identificarea evoluțiilor prognozate ale populației sub aspect demografic, dar și social și ocupațional, și (3) elaborarea unor recomandări generale sau specifice care au scopul de a menține un efectiv de populație stabilă, vitală, cu o structură viabilă, și cu o stare socială și ocupațională favorabilă.

Pentru elaborarea acestui studiu au fost utilizate date preluate din baza de date TEMPO a INS (1990-2021), din Strategia de dezvoltare spațială a comunei Putna, precum și din studiile de fundamentare ale PATJ Suceava (2022). De asemenea, unele secțiuni au la bază rezultatele anchetei socio-economice realizate cu membri ai comunității locale și informații din literatura de specialitate (vezi Anexe).

În ansamblu tendința demografică generală specifică zonei Bucovinei este caracterizată prin stagnare demografică sau chiar reducere a efectivului real al populației, ca urmare a conjugării efectelor mișcării migratorii marcate și a tranziției demografice către un comportament mai puțin natalist (marcat de reducerea durabilă a ratei natalității) pe parcursul ultimelor 3 decenii. Acest tip de evoluție este mai evident în mediul rural și în UAT-urile cu statut urban din eșalonul inferior sau mediu, cu unele excepții (ex. Vicovu de Sus, Salcea). Mai mult decât atât, studiile realizate pentru reactualizarea PATJ Suceava arată că doar 17% dintre unitățile administrative rurale au înregistrat o evoluție ascendentă a numărului de locuitori în perioada 1992-2011.

În acest context, comuna Putna se numără printre arealele care au avut o dinamică ascendentă în intervalul 1992-2002, după care evoluția efectivului total al populației a fost relativ stagnantă până în prezent, indicând o situație mai degrabă favorabilă a evoluției demografice la nivelul județului Suceava.

2. EVOLUȚIA ȘI DENSITATEA POPULAȚIEI

2.1. Evoluția populației

Datele disponibile privind efectivul total al populației comunei Putna acoperă un ecart de 45 de ani (1977-2022) și relevă o dinamică generală pozitivă și/sau stagnantă, cu ritmuri variabile de creștere a populației stabile pe diferite intervale.

Perioada marcată de cea mai evidentă creștere a populației a fost între 1977 și 2002, interval în care efectivul s-a mărit cu 346 persoane (9.7%, cu un ritm mediu de 0.4%/an). În schimb, din 2002 până în prezent populația totală a comunei Putna s-a menținut la un nivel remarcabil de constant, singura valoare care indică o creștere cu câteva zeci de persoane fiind cea aferentă anului 2022, care este provizorie și probabil va fi corectată la un nivel mai redus la finalul anului 2022.

Tabel 1. Dinamica efectivului populației totale a comunei Putna în perioada 1977-2022. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Anul	1977	1992	1997	2002	2007	2012	2017	2022
Populația (nr. loc.)	3565	3741	3860	3911	3906	3916	3910	3958

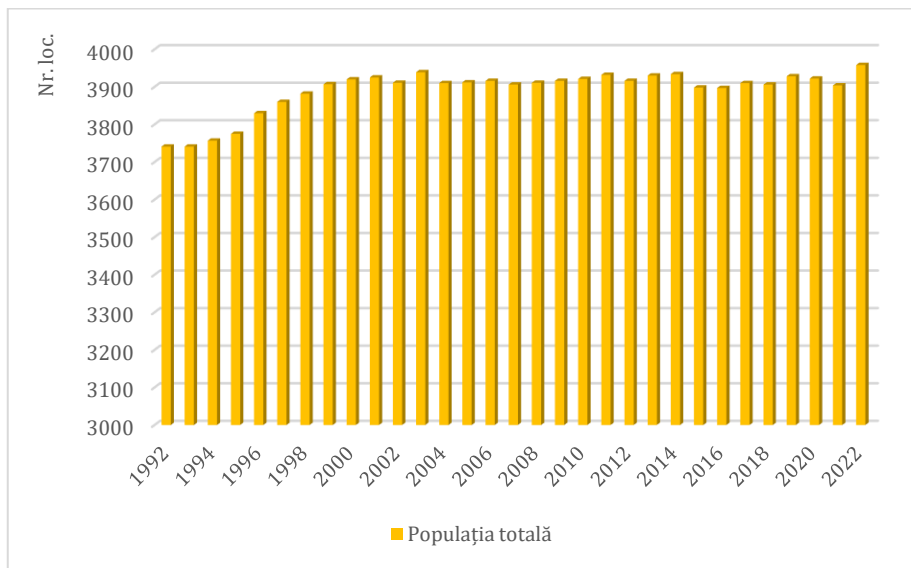

Figura 1. Evoluția populației cu domiciliul în comunei Putna în perioada 1992-2022 (date provizorii pentru 2022).

Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2021).

Deși evoluțiile care se manifestă la nivel județean, regional și național sunt în general de reducere a efectivului de populație stabilă, atât ca urmare a migrației internaționale (dar și interne, către centrele urbane dinamice) pentru muncă, care antrenează în principal grupele de vârstă tinere și adulte, cât și a reducerii natalității, comuna Putna reușește să mențină o situație demografică favorabilă.

2.2. Densitatea populației

Densitatea populației raportată la suprafața totală a teritoriului administrativ al comunei Putna (incluzând terenurile cu funcție agricolă și silvică) este de doar 29.60 loc./km² (2022), valoare mult inferioară mediei județene de 82.9 loc./km² (2017), care cuprinde și mediul urban. Această valoare redusă a densității indică faptul că nu există o presiune umană majoră asupra fondului funciar sau asupra factorilor de mediu în această comună, mai ales având în vedere faptul că habitatul uman nu este dispersat în teritoriu, iar fondul silvic ocupă cca. 88% din suprafața UAT.

Compactitatea locuirii este confirmată și de densitatea populației în intravilan, specifică tipului de locuire rurală din zona montană (cu un grad mare de concentrare a habitatului), ce atinge o valoare de 682.67 loc./ km².

3. STRUCTURA POPULAȚIEI

3.1. Structura populației pe grupe de vârstă și sexe

Informațiile privind structura pe grupe de vârstă și sexe a populației au fost preluate din baza de date TEMPO a INS. Mai jos sunt redată tabelar structurile pe grupe de vârstă de 5 ani corespunzătoare anilor 1992, 2002, 2012 și 2022 (tab. 2), și piramidele grupelor de vârstă și sexelor aferente efectivelor de populație din anii 1992 și 2022 (fig. 2).

Tabel 2. Structura pe grupe de vârstă și sexe a populației comunei Putna în anii 1992, 2002, 2012, 2022 (nr. persoane). Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Grupe de vârstă	1992			2002		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
Toate grupele	3741	1884	1857	3911	1974	1937
Sub 5 ani	301	156	145	260	123	137
5-9 ani	257	135	122	268	131	137
10-14 ani	298	155	143	316	167	149
15-19 ani	327	177	150	252	132	120
20-24 ani	364	201	163	312	159	153
25-29 ani	197	104	93	354	197	157
30-34 ani	241	125	116	349	194	155
35-39 ani	239	128	111	201	113	88
40-44 ani	236	109	127	229	116	113
45-49 ani	157	82	75	227	117	110
50-54 ani	228	112	116	225	104	121
55-59 ani	254	116	138	148	74	74
60-64 ani	213	103	110	197	96	101
65-69 ani	174	78	96	225	100	125
70-74 ani	106	47	59	154	65	89
75-79 ani	89	36	53	116	46	70
80-84 ani	35	13	22	52	27	25
85 ani și peste	25	7	18	26	13	13

Grupe de vârstă	2012			2022		
	Total	Masculin	Feminin	Total	Masculin	Feminin
Toate grupele	3916	1995	1921	3958	2062	1896
Sub 5 ani	169	85	84	231	128	103
5-9 ani	235	109	126	210	107	103
10-14 ani	254	116	138	167	84	83
15-19 ani	261	123	138	241	107	134
20-24 ani	318	160	158	243	127	116
25-29 ani	249	151	98	277	144	133
30-34 ani	318	178	140	329	179	150
35-39 ani	358	205	153	264	159	105
40-44 ani	339	194	145	325	181	144
45-49 ani	198	111	87	341	191	150
50-54 ani	220	111	109	331	188	143
55-59 ani	214	107	107	190	105	85
60-64 ani	208	92	116	208	105	103
65-69 ani	130	66	64	183	87	96
70-74 ani	149	67	82	175	73	102
75-79 ani	164	65	99	87	44	43
80-84 ani	84	33	51	75	26	49
85 ani și peste	48	22	26	81	27	54

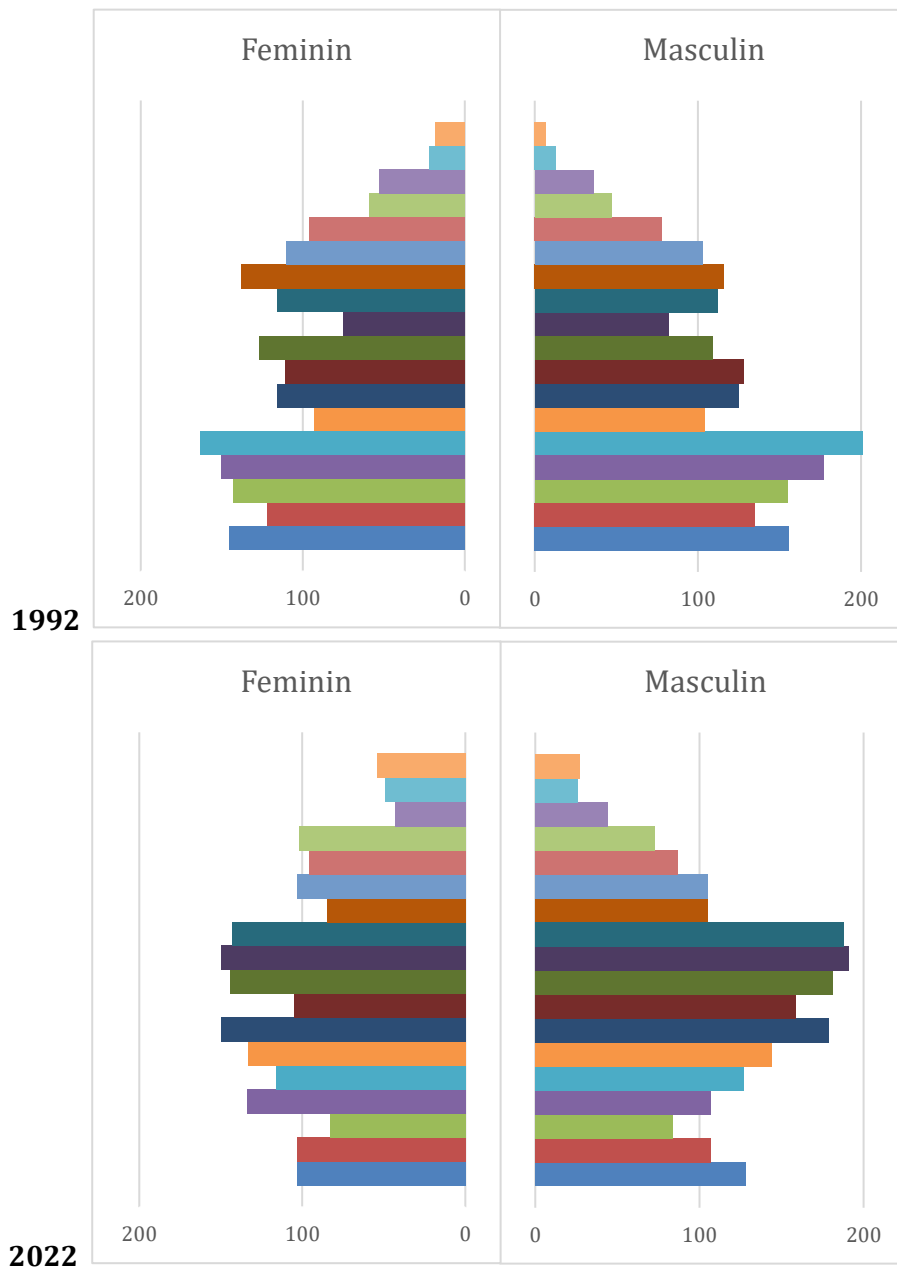

Figura 2. Piramida grupelor de vârstă și sexelor corespunzătoare efectivului de populație al comunei Putna în anii 1992 și 2022. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

De asemenea, în tab. 3 este prezentată structura pe grupe mari de vârstă (tineri, adulți și vârstnici), utilă pentru evaluarea vitalității efectivului de populație din comună, dar și pentru calcularea unor indici ai stării sociale.

Tabel 3. Structura pe grupe mari de vârstă și sexe a populației comunei Putna în anul 2022. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Grupe de vârstă	Total		Masculin	Feminin
	nr. pers.	% din total	nr. pers.	nr. pers.
Toate grupele	3958	100	2062	1896
Tineri (0-14 ani)	608	15.36	319	289
Adulți (15-64 ani)	2749	69.45	1486	1263
Vârstnici (peste 65 ani)	601	15.18	257	344

Datele statistice disponibile relevă faptul că grupa populației adulte (15-64 ani) este larg dominantă în cadrul populației comunei Putna, având o pondere de cca. 70% din total. Populația tânără (0-14 ani) are în prezent o pondere de 15.36%, ceea ce denotă existența unei rezerve demografice ce poate contribui la menținerea potențialului endogen al populației, cu condiția diminuării migrației tinerilor și adulților tineri de vârstă fertilă.

În cadrul grupei adulte prezintă o importanță aparte sub aspect demografic efectivul fertil de populație feminină, cu vârsta cuprinsă între 15 și 49 ani. Această subgrupă de populație este capabilă de reproducere și are un rol activ în dinamica efectivului total de populație prin influența asupra natalității. În comuna Putna, efectivul fertil constituie 49.16% din populația feminină totală, indicând o situație relativ favorabilă, însă grupa de fertilitate maximă (20-29 de ani) deține o pondere de doar 13.13%, ceea ce poate avea efecte pe termen scurt și mediu asupra natalității.

Proporția persoanelor vârstnice nu este problematică în acest moment (15.18%), însă este de așteptat ca în următorii 20 de ani aceasta să crească semnificativ ca urmare a intrării în rândul vârstnicilor a unui contingent important de populație adultă din eșalonul superior, și anume grupele actuale 45-64 ani, care constituie cele mai numeroase segmente de populație din comuna Putna. Această evoluție ascendentă a numărului și ponderii persoanelor vârstnice nu va putea fi contrabalansată de un eșalon la fel de numeros de tineri dacă se vor menține ratele actuale ale natalității și migrației.

Un parametru care prezintă interes pentru politicile sociale și de planificare teritorială îl reprezintă raportul de dependență a populației vârstnice față de populația aptă de muncă, care este de cca. 219 de vârstnici la 1000 de adulți în comuna Putna. La acesta se adaugă raportul de dependență a populației tinere, de cca. 221‰, rezultând o sarcină socială moderată asupra populației apte de muncă, cu un raport global de dependență de 440‰.

Indicele de îmbătrânire a populației este subunitar (0.99), însă ponderile celor două grupe de populație care compun acest indice (tineri și vârstnici) sunt ambele reduse. Este de așteptat ca în următorii 20 de ani acest indice să crească semnificativ, având în vedere faptul că efectivul populației are în prezent o structură predominant matură cu tendințe de îmbătrânire. Populația vârstnică constituie o categorie vulnerabilă cu necesități specifice legate de asistența socială, sănătate etc., fiind preponderent feminină (57.24%) și subzistă de regulă pe baza veniturilor din pensii, a muncilor agricole în gospodărie și/sau a suportului financiar asigurat de alți membri ai familiei etc.

Structura actuală pe sexe a populației indică o tendință de masculinizare a populației la nivelul efectivului total, în cadrul căruia bărbații dețin o pondere de 52.1% bărbați. Piramida grupelor de vârstă și sexelor indică faptul că după vârsta de 65 de ani tendința se inversează, populația feminină devenind mai numeroasă în cadrul grupelor de vârstă superioare, așa cum am precizat anterior. Această dinamică este explicabilă și prin speranța de viață mai ridicată a populației feminine.

3.2. Structura etnică și confesională

Populația comunei Putna este foarte omogenă din punct de vedere etnic, fiind în compusă în proporție de 97.95% din persoane de etnie română, conform propriei declarații a

respondenților la recensământul din 2011. Restul de 2.05% este reprezentat de etnici germani (6 persoane), iar pentru 67 de persoane nu este cunoscută apartenența etnică.

Sub aspect confesional, cca. 91.93% dintre locuitori sunt de religie ortodoxă, restul aparținând altor religii: penticostali (4.96) și romano-catolici (1.02%), în timp ce pentru 1.9% din populație nu este cunoscută confesiunea.

În general apartenența la o religie/confesiune reprezintă un element esențial de cultură și de identitate, și o sursă de principii și reguli care se reflectă în mod semnificativ în modul de viață al populației și în anumite trăsături demografice sau sociale. Acest aspect se manifestă cu atât mai pregnant în viața comunității din această comună, a cărei evoluție istorică și culturală a fost marcată în mod semnificativ de prezența timp de 5 secole în acest spațiu a centrului religios de la Putna.

4. DINAMICA POPULAȚIEI

4.1. Bilanțul natural

Dinamica naturală, cuantificată prin bilanțul sau soldul natural al populației, include modificările survenite în numărul și structura populației ca urmare a nașterilor și deceselor.

Natalitatea reprezintă numărul de nașteri înregistrate într-un interval de 1 an. În practica studiilor demografice se utilizează rata natalității generale, adică numărul nașterilor raportat la efectivul total al populației unui teritoriu, calculat la o mie de locuitori. În mod analog, rata mortalității generale se calculează ca numărul de decese înregistrate pe o perioadă de 1 an raportat la numărul mediu al populației, calculată în promile (‰). Diferența acestora constituie bilanțul natural, care exprimă sintetic sporul (sau, în unele situații, deficitul) de populație ca urmare a dinamicii naturale a populației.

Tabel 4. Dinamica ratei natalității în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Natalitatea	Anul														
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Număr nașteri	57	49	43	58	52	53	66	55	44	43	65	43	42	49	33
Populația totală	3741	3741	3757	3775	3830	3860	3882	3907	3920	3925	3911	3939	3910	3912	3916
Rata natalității (‰)	15.24	13.10	11.45	15.36	13.58	13.73	17.00	14.08	11.22	10.96	16.62	10.92	10.74	12.53	8.43

Natalitatea	Anul														
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Număr nașteri	29	36	38	36	37	49	36	35	36	41	42	50	41	56	47
Populația totală	3906	3911	3916	3921	3932	3916	3930	3934	3898	3897	3910	3906	3928	3922	3904
Rata natalității (‰)	7.42	9.20	9.70	9.18	9.41	12.51	9.16	8.90	9.24	10.52	10.74	12.80	10.44	14.28	12.04

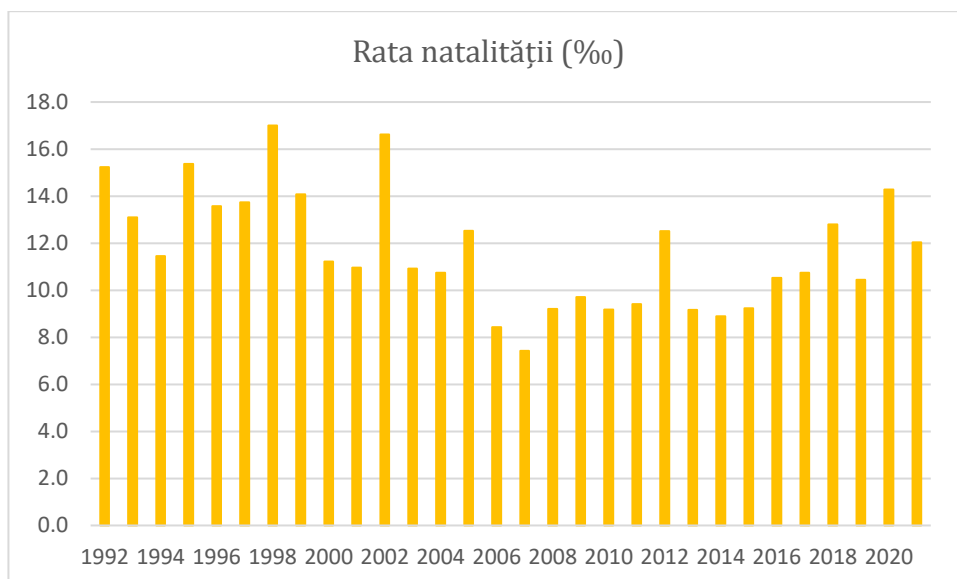

Figura 3. Dinamica ratei natalității în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Natalitatea s-a redus în prima parte a intervalului studiat (până în anul 2007, când s-a înregistrat cea mai scăzută valoare a natalității în comuna Putna, de doar 7.42‰), după care a urmat o tendință de reviriment ce se menține până în prezent, cu valori care ating ocazional 13-14‰ (fig. 3). În raport cu mediile ratei natalității înregistrate în mediul rural la nivel teritorial superior (județean, regional, național), dinamica acestui parametru în comuna Putna arată valori mai reduse în prima parte a intervalului (până în 2007), pentru ca ulterior să depășească media națională și pe cea a Regiunii de Nord-Est. Cu toate acestea, în cea mai mare parte a perioadei analizate, natalitatea în comuna Putna este mai mică decât media înregistrată în mediul rural al județului Suceava (fig. 4).

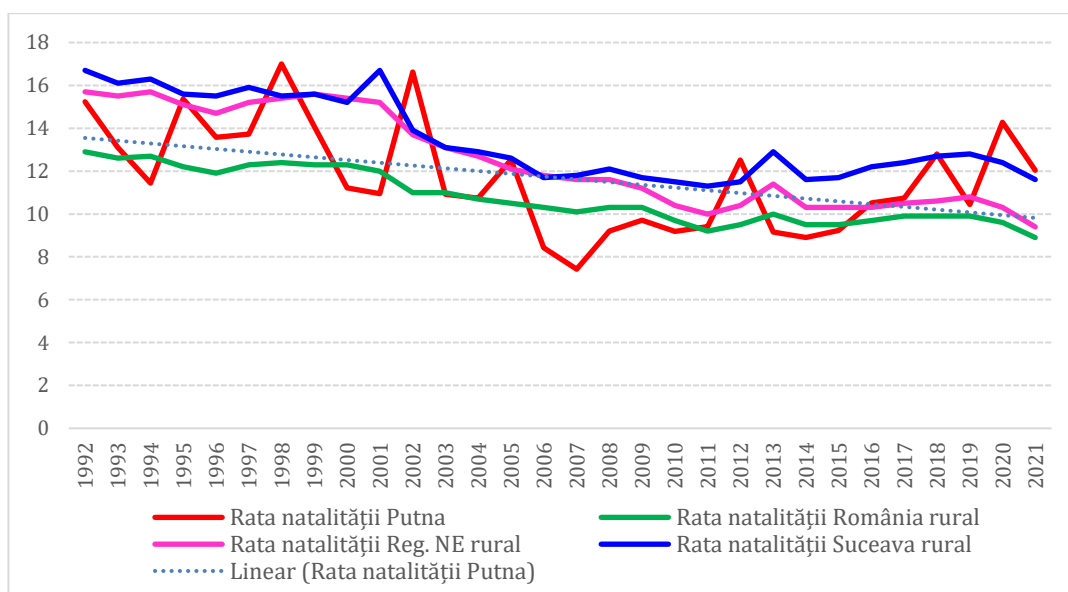

Figura 4. Rata natalității în comuna Putna și mediile ratei natalității în mediul rural la nivel național, regional și județean în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Numărul relativ redus de nașteri poate fi explicat prin ponderea diminuată a contingentului fertil (și mai ales a grupei de maximă fertilitate) și creșterea vârstei medii a mamelor a prima naștere, dar și prin evoluția comportamentului demografic al populației către un model familial cu un număr mai mic de copii. Pe lângă factorii demografici menționați care influențează valorile natalității, alte considerente care contribuie la adoptarea unui comportament denatalist sunt cele economice și sociale, care includ dificultățile financiare, veniturile reduse, lipsa sau instabilitatea locurilor de muncă etc. O parte dintre respondenții la ancheta socio-demografică realizată în comuna Putna (vezi Anexe), care au fost consultați în cadrul procesului de elaborare a acestei documentații, consideră că natalitatea redusă constituie una dintre principalele probleme de ordin demografic cu care se confruntă comuna.

În schimb, *mortalitatea* a avut o evoluție generală ascendentă, oscilând între un minim de 6.14‰ în 2007 și 14.72‰ în 2003 (fig. 5). Valorile ratei mortalității în comuna Putna se situează atât sub mediile județene pentru mediul rural, cât și sub cele regionale.

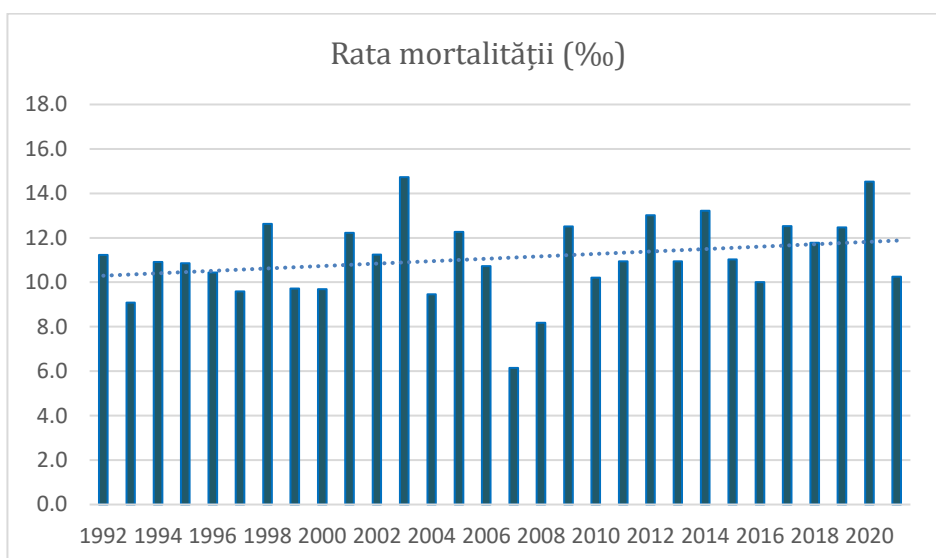

Figura 5. Dinamica ratei mortalității în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Tabel 5. Dinamica ratei mortalității în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Mortalitatea	Anul														
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Număr decese	42	34	41	41	40	37	49	38	38	48	44	58	37	48	42
Populația totală	3741	3741	3757	3775	3830	3860	3882	3907	3920	3925	3911	3939	3910	3912	3916
Rata mortalității (‰)	11.23	9.09	10.91	10.86	10.44	9.59	12.62	9.73	9.69	12.23	11.25	14.72	9.46	12.27	10.73

Mortalitatea	Anul														
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Număr decese	24	32	49	40	43	51	43	52	43	39	49	46	49	57	40
Populația totală	3906	3911	3916	3921	3932	3916	3930	3934	3898	3897	3910	3906	3928	3922	3904
Rata mortalității (‰)	6.14	8.18	12.51	10.20	10.94	13.02	10.94	13.22	11.03	10.01	12.53	11.78	12.47	14.53	10.25

Acest tip de evoluție se regăsește în cele mai multe dintre spațiile rurale din România, la cote diferite. Dacă în cazul natalității cauzele rezidă în principal în diminuarea proporției populației fertile și în preluarea de către populație a unui comportament denatalist (marcat de reducerea natalității pe termen lung), în cazul mortalității tendința de creștere progresivă este generată de un complex de factori, care includ accentuarea lentă a fenomenului de îmbătrânire a populației, nivelul de trai scăzut (pentru o parte din populație), accesibilitatea redusă a unor servicii medicale, dar și unii factori comportamentali (ex. perpetuarea unor obiceiuri dăunătoare sănătății, lipsa educației medicale, nerespectarea unor norme de igienă etc.).

Tabel 6. Dinamica ratei bilanțului natural în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Bilanțul natural	Anul														
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Rata natalității (‰)	15.24	13.10	11.45	15.36	13.58	13.73	17.00	14.08	11.22	10.96	16.62	10.92	10.74	12.53	8.43
Rata mortalității (‰)	11.23	9.09	10.91	10.86	10.44	9.59	12.62	9.73	9.69	12.23	11.25	14.72	9.46	12.27	10.73
Rata bilanțului natural (‰)	4.01	4.01	0.53	4.50	3.13	4.15	4.38	4.35	1.53	-1.27	5.37	-3.81	1.28	0.26	-2.30

Bilanțul natural	Anul														
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata natalității (‰)	7.42	9.20	9.70	9.18	9.41	12.51	9.16	8.90	9.24	10.52	10.74	12.80	10.44	14.28	12.04
Rata mortalității (‰)	6.14	8.18	12.51	10.20	10.94	13.02	10.94	13.22	11.03	10.01	12.53	11.78	12.47	14.53	10.25
Rata bilanțului natural (‰)	1.28	1.02	-2.81	-1.02	-1.53	-0.51	-1.78	-4.32	-1.80	0.51	-1.79	1.02	-2.04	-0.25	1.79

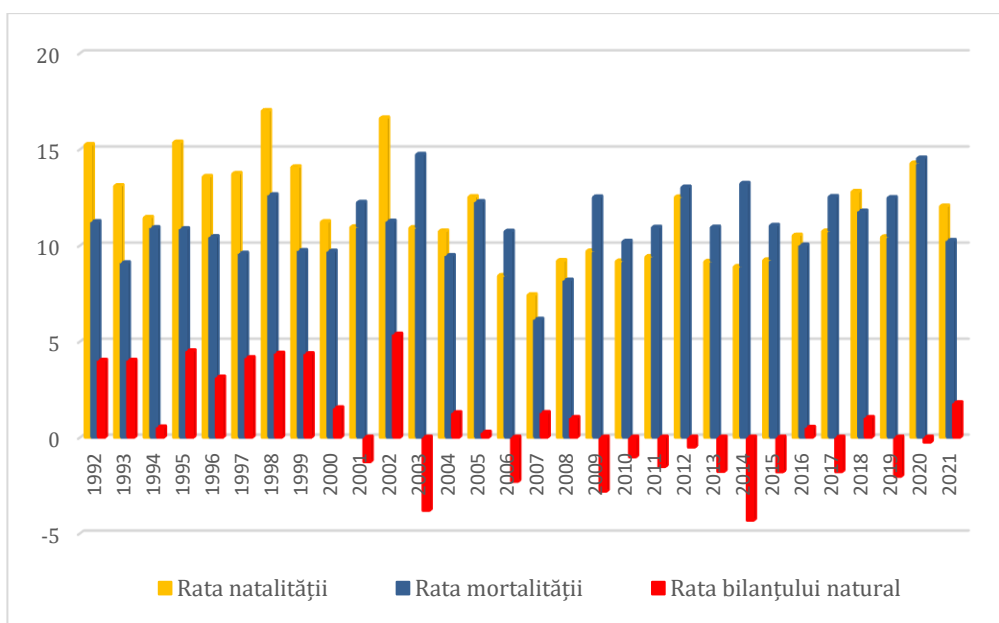

Figura 6. Dinamica ratei bilanțului natural în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Datele statistice privind evidența populației în ultimii 30 de ani relevă faptul că după anul 2003 *bilanțul natural* a trecut în domeniul negativ, tendință care s-a menținut (cu câteva excepții) și s-a accentuat până în prezent, ca urmare a tendinței generale de scădere a natalității și creștere a mortalității. La nivelul populației stabile a comunei Putna, acest deficit natural se traduce printr-o reducere lentă a efectivului.

4.2. Bilanțul migratoriu

Migrația populației reprezintă mișcarea în teritoriu a indivizilor care constă în intrarea sau ieșirea dintr-o anumită arie administrativă a unui număr de persoane din/spre alte arii administrativ teritoriale. Mobilitatea spațială constituie o componentă esențială a dinamicii populației, constituind un factor major al creșterii sau descreșterii efectivului de populație dintr-un anumit teritoriu.

După durata pe care se manifestă, mobilitatea populației poate fi de tip definitiv, temporar, cât și de tip pendulator (cea mai comună formă fiind navetismul), iar în funcție de numărul de persoane angrenate în această mișcare, poate fi de tip individual, de grup sau de masă. În studiile de acest tip prezintă interes mai ales migrația definitivă (schimbările de domiciliu), care reprezintă o componentă a bilanțului real al populației, dar și plecările temporare și navetismul, mai ales din perspectiva efectelor social-economice asupra populației locale. Din păcate, pentru aceste categorii de mobilitate informațiile statistice lipsesc sau sunt incomplete, astfel încât este dificil de apreciat amploarea mișcărilor cu caracter temporar.

Cauzele care determină sau influențează mobilitatea populației sunt variate și implică existența unor factori de respingere în arealul de plecare (origine) și a unor elemente de atractivitate în arealul de sosire (destinație). Se consideră că anumite variabile socio-economice, printre care se numără nivelul de instruire, nivelul veniturilor, nivelul de trai, pregătirea profesională sau starea ocupațională (ex. șomajul), au o influență semnificativă asupra evoluției mișcării migratorii a populației într-un spațiu rural cum este comuna Putna.

Emigrările constituie componenta „centrifugă” a mișcărilor migratorii, finalizate prin stabilirea domiciliului sau reședinței în alte localități. Calculul ratei emigrației ia în considerare doar schimbările de domiciliu, care contribuie la modificarea populației stabile, excluzând schimbările de reședință (cu un caracter declarat temporar). În ce privește deplasările pentru muncă în străinătate, nu există o evidență completă a persoanelor care sunt antrenate în aceste fluxuri migratorii, numărul lor fiind de regulă subevaluat ca urmare a faptului că o mare parte dintre aceste plecări nu sunt declarate/înregistrate ca atare.

Tabel 7. Dinamica ratei emigrației în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Emigrația	Anul														
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Număr plecări	56	52	25	66	52	44	39	55	38	31	39	52	47	35	40
Populația totală	3741	3741	3757	3775	3830	3860	3882	3907	3920	3925	3911	3939	3910	3912	3916
Rata emigrației (%)	14.97	13.90	6.65	17.48	13.58	11.40	10.05	14.08	9.69	7.90	9.97	13.20	12.02	8.95	10.21

Emigrația	Anul														
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Număr plecări	26	33	36	42	53	42	38	57	35	50	48	44	59	54	45
Populația totală	3906	3911	3916	3921	3932	3916	3930	3934	3898	3897	3910	3906	3928	3922	3904
Rata emigrației (‰)	6.66	8.44	9.19	10.71	13.48	10.73	9.67	14.49	8.98	12.83	12.28	11.26	15.02	13.77	11.53

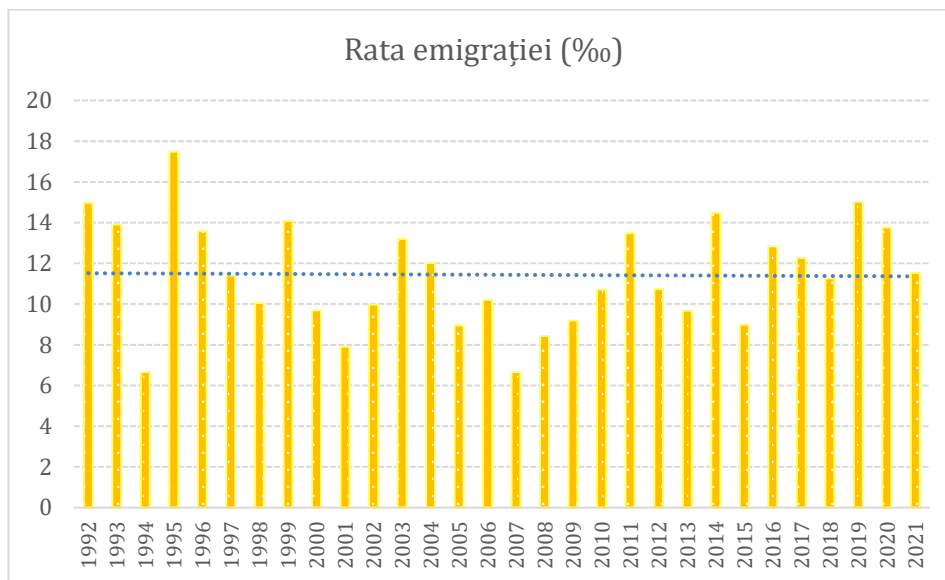

Figura 7. Dinamica ratei emigrației în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Valorile ratei emigrației oscilează în limite destul de largi (între un minim de 6.65‰ în 1994 și valoarea maximă de 17.48‰ în anul următor), însă linia de tendință calculată pentru întreg intervalul 1992-2021 arată o constanță a plecărilor cu domiciliul pe parcursul celor trei decenii analizate (fig. 7).

Imigrările includ mișcările de migrație orientate către zona care face obiectul acestui studiu, iar rata imigrației reprezintă numărul de persoane care își stabilesc domiciliul în comună raportat la efectivul total al populației. Datele statistice care acoperă ecartul 1992-2021 indică faptul că imigrația în comuna Putna este relativ ridicată, cu excepția unei perioade de aprox. un deceniu (cca. 2000-2008) în care au fost înregistrate valorile minime ale ratei imigrației: ex. 5.61‰ în anul 2001, corespunzând unui număr de 22 de persoane care și-au stabilit domiciliul în acest UAT (fig. 8). În schimb, valorile maxime ale ratei imigrației au fost de 23-26‰ (91, respectiv 99 de persoane stabilite în comună în anii 1995 și 2021), ceea ce indică un nivel semnificativ de atractivitate a acestei zone.

În general, persoanele care își stabilesc domiciliul în comuna Putna provin fie din mediul urban și se încadrează într-un flux de retur rural, fie își schimbă domiciliul în urma căsătoriei. În primul caz este vorba despre reîntoarcerea în comună a unor persoane originare din Putna care au locuit pentru o perioadă într-o zonă urbană și decid, de regulă ca urmare a unor motivații de ordin financiar, să se restabilească în acest areal. În unele situații poate fi vorba și despre persoane care nu au legături de natură familială cu acest spațiu (rude, casă

părintească, soț/soție din comună), dar care optează pentru achiziția / construcția unei case și stabilirea în această zonă cu un cadru natural și cultural-istoric foarte pitoresc.

Tabel 8. Dinamica ratei imigrației în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Imigrația	Anul														
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Număr sosiri (‰)	42	47	45	99	69	46	48	48	34	22	47	35	45	36	32
Populația totală	3741	3741	3757	3775	3830	3860	3882	3907	3920	3925	3911	3939	3910	3912	3916
Rata imigrației (‰)	11.23	12.56	11.98	26.23	18.02	11.92	12.36	12.29	8.67	5.61	12.02	8.89	11.51	9.20	8.17

Imigrația	Anul														
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Număr sosiri (‰)	26	38	52	55	42	57	47	32	37	58	49	57	61	41	91
Populația totală	3906	3911	3916	3921	3932	3916	3930	3934	3898	3897	3910	3906	3928	3922	3904
Rata imigrației (‰)	6.66	9.72	13.28	14.03	10.68	14.56	11.96	8.13	9.49	14.88	12.53	14.59	15.53	10.45	23.31

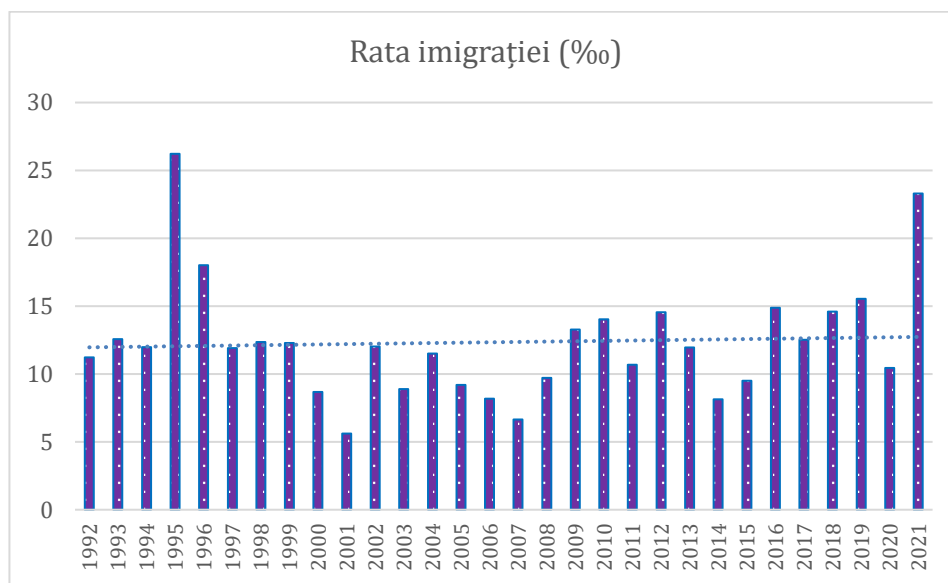

Figura 8. Dinamica ratei imigrației în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Bilanțul (soldul) migratoriu reprezintă diferența dintre imigrație (stabiliri cu domiciliul în localitate) și emigrație (plecări cu domiciliul). Analiza datelor statistice disponibile în baza TEMPO nu arată o tendință evidentă, durabilă în timp, a soldului migratoriu, așa cum este cazul în alte comune, unde acest parametru are o valoare negativă constantă pe parcursul unor intervale mai îndelungate. Mai mult decât atât, începând din anul 2007 pare să se contureze, cu mici excepții, un spor migratoriu cu o tendință de creștere (fig. 9), care a înregistrat valoarea cea mai ridicată în anul 2021 (11.78‰ – 46 persoane).

Tabel 9. Dinamica ratei bilanțului migratoriu în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Bilanțul migratoriu	Anul														
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Rata imigrației (‰)	11.23	12.56	11.98	26.23	18.02	11.92	12.36	12.29	8.67	5.61	12.02	8.89	11.51	9.20	8.17
Rata emigrației (‰)	14.97	13.90	6.65	17.48	13.58	11.40	10.05	14.08	9.69	7.90	9.97	13.20	12.02	8.95	10.21
Rata bilanțului migratoriu (‰)	-3.74	-1.34	5.32	8.74	4.44	0.52	2.32	-1.79	-1.02	-2.29	2.05	-4.32	-0.51	0.26	-2.04

Bilanțul migratoriu	Anul														
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata imigrației (‰)	6.66	9.72	13.28	14.03	10.68	14.56	11.96	8.13	9.49	14.88	12.53	14.59	15.53	10.45	23.31
Rata emigrației (‰)	6.66	8.44	9.19	10.71	13.48	10.73	9.67	14.49	8.98	12.83	12.28	11.26	15.02	13.77	11.53
Rata bilanțului migratoriu (‰)	0.00	1.28	4.09	3.32	-2.80	3.83	2.29	-6.35	0.51	2.05	0.26	3.33	0.51	-3.31	11.78

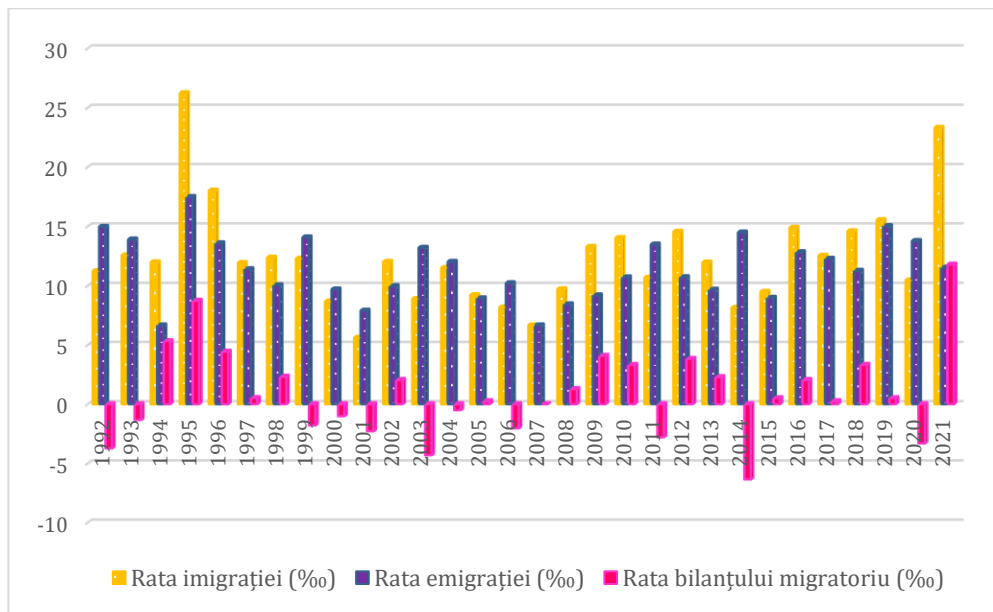

Figura 9. Dinamica ratei bilanțului migratoriu în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Așa cum am menționat, migrația internațională este mult mai greu de cuantificat cu acuratețe, întrucât nu există în prezent instrumentele de colectare completă a acestor date legate de mobilitatea înafara granițelor României. Experiența arată că datele privind migrația internațională sunt mult subevaluate (atunci când sunt raportate) și nu pot fi luate în considerare ca atare.

Pentru a suplini aceste lacune, am aplicat o serie de întrebări care vizează tema mobilității internaționale a populației în cadrul anchetei socio-economice realizate în comuna

Putna. În ceea ce privește amploarea fenomenului de migrație internațională a locuitorilor comunei, doar 1.8% dintre respondenți consideră că migrația este neglijabilă, în timp ce 36.4% apreciază că mobilitatea este medie (numărul persoanelor plecate afectează moderat dinamica socio-demografică), iar nu mai puțin de 61.8% consideră că migrația are o amploare semnificativă și antrenează un număr mare de persoane, generând dezechilibre în structura pe grupe de vârstă, reducerea natalității, diminuarea populației active/în vârstă de muncă etc.

De asemenea, doar 34.4% dintre persoanele care au participat la această anchetă nu au membri ai familiei care au migrat pentru muncă în afara țării, în timp ce 18.18% dintre respondenți au membri ai familiei care s-au stabilit definitiv într-o altă țară, iar 47.3% au membri ai familiei care s-au stabilit temporar în alte state.

4.3. Bilanțul real al populației

Bilanțul (soldul) real al populației este calculat prin însumarea componentelor dinamicii populației (bilanțul mișcării naturale și cel al mișcării migratorii), și determină evoluția globală a populației teritoriului care face obiectul acestui studiu.

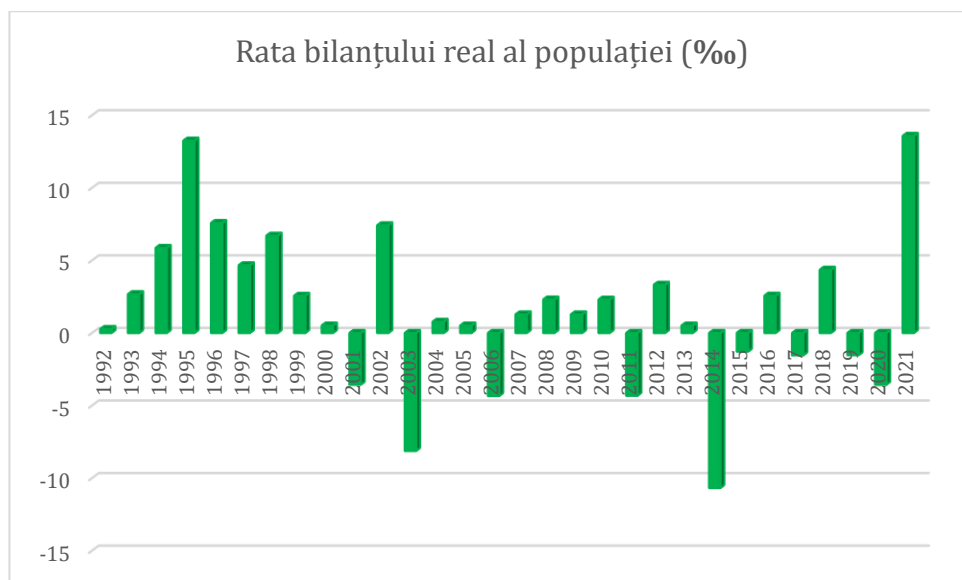

Figura 10. Dinamica ratei bilanțului real al populației în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Tabel 10. Dinamica ratei bilanțului real al populației în comuna Putna în perioada 1992-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Bilanțul real	Anul														
	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Rata bilanțului natural (‰)	4.01	4.01	0.53	4.50	3.13	4.15	4.38	4.35	1.53	-1.27	5.37	-3.81	1.28	0.26	-2.30
Rata bilanțului migratoriu (‰)	-3.74	-1.34	5.32	8.74	4.44	0.52	2.32	-1.79	-1.02	-2.29	2.05	-4.32	-0.51	0.26	-2.04
Rata bilanțului real (‰)	0.27	2.67	5.86	13.25	7.57	4.66	6.70	2.56	0.51	-3.57	7.41	-8.12	0.77	0.51	-4.34

Bilanțul real	Anul														
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rata bilanțului natural (‰)	1.28	1.02	-2.81	-1.02	-1.53	-0.51	-1.78	-4.32	-1.80	0.51	-1.79	1.02	-2.04	-0.25	1.79
Rata bilanțului migratoriu (‰)	0.00	1.28	4.09	3.32	-2.80	3.83	2.29	-6.35	0.51	2.05	0.26	3.33	0.51	-3.31	11.78
Rata bilanțului real (‰)	1.28	2.30	1.28	2.30	-4.32	3.32	0.51	-10.68	-1.28	2.57	-1.53	4.35	-1.53	-3.57	13.58

Deși în comuna Putna valorile anuale ale ratei soldului real al populației oscilează în limite largi, atât în domeniul pozitiv, cât și în cel negativ, de la un minim de -10.68‰ (un deficit de 42 persoane în anul 2014) la o valoare maximă de 13.58‰ (un spor real de 53 de persoane în 2021). În ansamblu, la scara întregii perioade analizate, acest tip de dinamică a sporului real asigură o evoluție relativ constantă a efectivului total al populației comunei Putna, care cel mai probabil se va menține și în perioada următoare.

5. RESURSELE DE MUNCĂ

Resursele de muncă reprezintă totalitatea persoanelor cu vârstă de muncă, precum și populația peste limita vârstei de muncă, dar care este ocupată efectiv, care posedă ansamblul caracteristicilor fizice și intelectuale pentru a desfășura o activitate utilă în una din activitățile economiei naționale.

Populația activă economic include toate persoanele de 15 ani și peste, apte de muncă, care, într-o perioadă de referință dată, furnizează forța de muncă disponibilă (utilizată sau neutilizată) pentru producerea de bunuri și servicii. Populația activă cuprinde populația ocupată și șomerii (activi neocupați).

Populația ocupată include toate persoanele care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii, în una din ramurile economiei naționale, activitate aducătoare de venit sub formă de salarii, plata în natură sau alte beneficii, și anume:

- ❑ Salariații - persoanele ce prestează o activitate pe baza unui contract de muncă, într-o unitate economică sau socială, inclusiv elevii și studenții încadrați și pensionarii reîncadrați în muncă pe baza unui contract de lucru;
- ❑ Patronii - persoanele care utilizează forța de muncă fiind conducători de unități private;
- ❑ Lucrătorii pe cont propriu - persoanele care își desfășoară activitatea în propria unitate, fără însă a avea personal salariat;
- ❑ Lucrătorii familiari neremunerați - persoanele care desfășoară o activitate neremunerată în propria gospodărie;
- ❑ Membrii asociațiilor agricole.

În comuna Putna populația activă reprezintă 51.84% din efectivul total de populație (1850 persoane), dintre care 63.6% sunt persoane de sex masculin, indicând o rată de

activitate considerabil mai ridicată în rândul populației masculine comparativ cu cea feminină. Din numărul total al activilor, 1774 de persoane (95.9%) sunt ocupate în activități economice, conform propriei declarații la recensământul din 2011, iar 74 sunt șomeri (41 bărbați și 35 femei). Această structură acoperă însă o situație mai complexă și care este în esență deficitară în privința gradului de ocupare a populației locale în activitățile economice.

Tabel 11. Structura populației active din comuna Putna în anul 2011. Sursa: RPL (2011).

Populația activă Total: 1850 din care: 1177 masculin 673 feminin	Persoane ocupate: Total: 1774 din care:		1136 masculin			
			638 feminin			
	Șomeri	Total: 76 din care:	41 masculin din care:	În căutarea altui loc de muncă: 18	În căutarea primului loc de muncă: 23	Total: 32
			35 feminin din care:	În căutarea altui loc de muncă: 14	În căutarea primului loc de muncă: 21	Total: 44

Populația inactivă din punct de vedere economic include categoriile de populație care nu contribuie direct la producerea de bunuri sau servicii în economia națională, respectiv pensionarii, elevii și studenții, casnicele, persoanele aflate în întreținerea statului sau a altor persoane sau cei care se întrețin din alte venituri decât cele obținute prin prestarea unei munci. Din această categorie nu fac parte elevii și studenții sau pensionarii (re)încadrați în muncă.

Inactivii din comuna Putna reprezintă 48.16% din efectivul total de populație, dintre care elevii și studenții reprezintă cel mai numeros grup (34%), urmați de pensionari (25.25%), casnice (20.83%) și alte categorii, dintre care se remarcă persoanele întreținute de alte persoane (14.02%). Sub aspectul distribuției pe sexe a populației inactice, se remarcă predominarea persoanelor de sex feminin, care constituie 62.2% din totalul inactivilor, diferența fiind dată în principal de numărul femeilor casnice.

Tabel 12. Structura populației inactice din comuna Putna în anul 2011. Sursa: RPL (2011).

Populația inactivă Total: 1719 din care: 650 masculin 1069 feminin	Elevi/studenți Total: 585 din care:	267 masculin	318 feminin
	Pensionari Total: 434 din care:	188 masculin	246 feminin
	Casnice Total: 358 din care:	0 masculin	358 feminin
	Întreținuți de alte persoane Total: 241 din care:	116 masculin	125 feminin

	Întreținuți de stat sau organizații private Total: 585 din care:	17 masculin	15 feminin
	Întreținuți din alte surse Total: 16 din care:	15 masculin	1 feminin
	Alte situații Total: 53 din care:	45 masculin	8 feminin

Datele de la ultimul recensământ (2011) indică o structură a populației ocupate dominată de ponderea ridicată a populației care activează în sectorul primar (55.13% din total), o mare parte a persoanelor din acest sector fiind nesalarizate. Acest tip de structură relevă profilul agrar-silvic al comunei Putna (tab. 13). Persoanele ocupate în sectorul secundar (industrie și construcții) însumează cca. 13.53% din efectivul total, în timp ce sectorului terțiar (servicii) îi revine 31.34% din populația ocupată.

Tabel 13. Structura populației ocupate din comuna Putna în anul 2011. Sursa: RPL (2011).

Activitatea	Număr persoane
Agricultură, silvicultură și vânătoare	978
Industria prelucrătoare	170
Producerea și furnizarea de energie electrică și termică, gaze	5
Construcții	125
Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a bunurilor personale și casnice	56
Transporturi și depozitare	70
Hoteluri și restaurante	30
Informații și comunicare	6
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	6
Administrație publică	35
Învățământ	46
Sănătate și asistență socială	8
Activități ale persoanelor angajate în gospodării personale	56
Alte activități de servicii	177
Total	1774

Apreciem că resursele umane din comuna Putna sunt subtilizate, fiind necesară organizarea de activități lucrative care să angreneze populația aptă de a desfășura activități economice. Această necesitate a fost relevată și de ancheta socio-economică realizată în comună (Anexe), fiind menționată de către respondenți printre prioritățile principale pe care ar trebui să le urmărească autoritățile locale.

Șomajul reprezintă un fenomen cu profunde implicații sociale, fiind asociat incapacității economiei locale de a absorbi întreaga populație activă din zonă. Din datele statistice disponibile reiese faptul că rata șomajului este mică în comuna Putna – doar 4.11% (RPL 2011), în timp ce interogarea bazei de date TEMPO (tab. 14) arată că rata șomajului nu a

depășit valoarea maximă de 3.7% în ultimul deceniu (2010-2021), în timp ce valorile minime înregistrate au fost de 2.4-2.5% (în anii 2011, 2013, 2019). Considerăm că aceste valori nu exprimă cu acuratețe situația reală, întrucât în ariile rurale din această regiune se manifestă un fenomen al șomajului ascuns prin supradimensionarea populației ocupate într-o agricultură cu nivel productiv redus, care se realizează în cadrul exploatațiilor individuale.

Tabel 14. Dinamica ratei șomajului în comuna Putna în perioada 2010-2021. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Rata șomajului (%)	Anul											
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Masculin	3	2	2.9	2.8	3.5	3.3	3.8	3.4	3.3	3.1	2.8	1.3*
Feminin	3.7	2.8	3.3	2.1	3.9	3.5	3.4	3.2	2.5	1.7	2.3	1*
Total	3.3	2.4	3.1	2.5	3.7	3.4	3.7	3.3	3	2.4	2.6	1.2*

*valori provizorii.

Un ultim aspect care prezintă interes pentru acest studiu este raportul de substituție a populației, care evaluează disponibilul actual și viitor de resurse umane care pot fi angrenate în perspectivă în activități productive. Acest parametru este calculat prin raportarea segmentului de populație cu vârsta de 15-24 ani la contingentul de populație cu vârsta cuprinsă între 55-64 ani (care va trece în rândul populației inactive în următorii 10 ani), și arată o reducere destul de marcată pe parcursul ultimilor 20 de ani, de la 163.48% până la valoarea actuală de 121.61%. Aceste valori asigură însă un raport satisfăcător de substituție, care indică faptul că această comună nu va întâmpina dificultăți în a-și asigura forța de muncă pe un orizont de 10 ani, cu condiția menținerii migrației la un nivel cât mai redus.

Tabel 15. Dinamica raportului de substituție a populației apte de muncă în comuna Putna în perioada 1992-2022. Sursa: baza de date TEMPO (INS, 1990-2022).

Anul	Grupa de vârstă 15-24 ani	Grupa de vârstă 55-64 ani	Raport de substituție (%)
1992	691	467	147.97
2002	564	345	163.48
2012	579	422	137.20
2022	484	398	121.61

5.1. Aprecieri asupra pieței muncii

Piața muncii este reprezentată prin cele două componente: oferta de forță de muncă, reprezentată de populația în vârstă de muncă, și cererea de forță de muncă, care este realizată de către unitățile economice angajatoare.

Sectoarele de activitate secundar (industrie și construcții) și terțiar sunt relativ dezvoltate pentru o unitate teritorial administrativă rurală, însă capacitatea de absorbție a forței de muncă este încă limitată. Economia comunei Putna este agrar-silvică, fapt care se reflectă puternic în structura socio-profesională a populației. Având în vedere resursele naturale și umane de care dispune acest areal, există potențial de dezvoltare a activităților

economice (atât a celor primare, cât și a industriei și serviciilor) care să creeze oportunități de ocupare a forței de muncă din comună.

Șomajul constituie unul dintre indicatorii cei mai relevanți ai pieței muncii și relevă un dezechilibru între cererea și oferta de forță de muncă. Mediile raportate (cu valori între 2.4 și 4.11%) ale ratei șomajului sunt relativ reduse, și în mod constant inferioare mediei județene, însă o parte a persoanelor ocupate în agricultură, cu venituri foarte reduse obținute din activitățile pe care le desfășoară, sunt în fapt într-o situație similară cu șomerii.

În concluzie, resursele umane din comuna Putna sunt utilizate insuficient și cu un grad redus de eficiență, fapt care determină o presiune semnificativă exercitată de populația inactivă și cea neocupată (șomerii) asupra persoanelor efectiv ocupate care obțin venituri. În aceste situații apar dificultăți de ordin social și economic ce pot conduce la migrația temporară pentru muncă, care ajunge să se permanentizeze în unele cazuri, contribuind în timp la reducerea vitalității efectivului de populație a comunei.

Piața muncii poate fi revigorată prin investiții, atât în lucrări publice, cât și inițiative private, existând opțiunea accesării mai multor categorii de fonduri (guvernamentale, europene), inclusiv a celor care vizează dezvoltarea integrată a zonelor rurale montane și instruirea forței de muncă locale.

6. DISFUNȚIONALITĂȚI

Populația reprezintă elementul organizator al spațiului și în același timp cel mai important beneficiar al oricărui proiect de planificare teritorială, astfel încât starea sa actuală și dinamica socio-demografică trebuie să constituie elemente fundamentale în coordonarea măsurilor urbanistice preconizate în cadrul acestui plan.

Analiza populației scoate în evidență unele disfuncționalități care se manifestă sub aspect demografic, social, profesional și economic. Elementele esențiale care au reieșit din analiză și care este necesar să fie luate în considerare în conturarea direcțiilor prioritare de intervenție cuprind:

- ⇒ Tendința de reducere lentă a efectivului total al populației pe parcursul ultimilor 30 de ani;
- ⇒ Ponderea redusă a populației tinere comparativ cu grupa adulților, care în timp nu va reuși să substituie trecerea contingentelor superioare ale acesteia în grupa vârstnică;
- ⇒ Menținerea natalității la un nivel redus;
- ⇒ Valorile negative ale bilanțului natural și migratoriu, care au potențialul de a genera un deficit demografic ale cărui efecte vor fi resimțite mai acut în următoarele decenii;
- ⇒ Migrația persoanelor aparținând grupelor de vârstă tinere și adulte (internațională sau în interiorul României) care ar trebui să asigure înlocuirea populației, și care constituie contingentul cel mai dinamic sub aspect economic, social și demografic;
- ⇒ Ponderea modestă a salariaților din totalul populației active, care se reflectă în nivelul redus al veniturilor stabile ce asigură nivelul de trai al populației comunei;
- ⇒ Ponderea ridicată a persoanelor ocupate în sectorul primar (agricultură și silvicultură) care prestează muncă neremunerată în activități de subzistență;

⇒ Procentul redus al absolvenților de studii superioare în cadrul populației care se reflectă în calitatea resurselor umane;

⇒ Lipsa calificării profesionale pentru o parte din populația aptă de muncă care ar crește șansele de angajare;

⇒ Accesul redus la facilități de conversie/reconversie profesională;

⇒ Accesul redus la piața muncii pentru o parte din populație;

⇒ Accesul redus la servicii de asistență socială și medicale.

Ancheta socio-economică a relevat faptul că locuitorii comunei identifică următoarele probleme prioritare legate de situația socio-demografică a unității teritoriale administrative în care trăiesc:

⇒ Lipsa locurilor de muncă în aria locală care determină migrația tinerilor adulți înafara țării sau către zonele urbane;

⇒ Reducerea populației tinere (sub 18 ani) ca urmare a scăderii natalității;

⇒ Plecarea definitivă a tinerilor din comună care inițial se deplasează temporar pentru studii sau pentru muncă;

⇒ Accesibilitatea limitată a serviciilor medicale necesare locuitorilor comunei;

⇒ Atractivitatea moderată a comunei pentru tineri și tineri adulți;

⇒ Reducerea generală a efectivului și tendința de îmbătrânire a populației;

⇒ Veniturile reduse și/sau fluctuante ale familiilor care nu pot susține un nivel de trai satisfăcător;

⇒ Lipsa sau insuficiența resurselor financiare pentru acoperirea necesarului de alimente, asigurarea energiei electrice și termice, și alte tipuri de necesități;

⇒ Lipsa totală sau parțială a unor dotări tehnico-edilitare esențiale (alimentare cu apă, canalizare etc.).

7. ESTIMAREA POPULAȚIEI. ELEMENTE DEMOGRAFICE ȘI SOCIALE

Diagnoza privind populația și resursele de muncă din comună Putna a scos în evidență o tendință de reducere lentă a efectivului total de populație și a ponderii contingentului tânăr, care s-a manifestat în intervalul 1992-2022. Mai mult, o evoluție descendentă s-a instalat și la nivelul natalității (și soldului natural), iar bilanțul migratoriu a oscilat semnificativ pe parcursul ultimelor trei decenii, înregistrând frecvent valori negative.

Pe baza dinamicii recente și a parametrilor specifici ai mișcării naturale a populației, în studiile de fundamentare realizate în cadrul PATJ Suceava a fost estimată evoluția în perspectivă a efectivului total al populației comunei Putna. Metodologia utilizată în realizarea prognozei a avut în vedere trei variante: medie, optimistă și pesimistă și a avut la bază datele privind populația după domiciliu la nivel de UAT în anii 2000, 2012 și 2018, furnizate de INS.

Prognoza pe cele trei variante s-a realizat pornind de la două perioade de referință: una mai lungă (2000-2018) și una mai scurtă (2012-2018), fiind eliminate astfel efectele crizei economice din 2008-2010 asupra populației. Variantele de prognoză preluate din acest studiu, realizate pentru anii 2030 și 2040, sunt detaliate în tab. 16 și 17.

Comuna Putna se numără printre comunele în care atât variantele medii cât și cele optimiste de prognoză indică creșteri ale efectivului populației. Mai mult decât atât, alături de orașul Solca și comunele Bălcăuți, Cârlibaba și Ulma, Putna este avantajată în varianta a doua de prognoză care are la bază dinamica din perioada 2012-2018 (interval în care scăderea populației a fost atenuată). Varianta pesimistă de prognoză devine probabilă dacă se mențin actualele caracteristici ale mobilității populației și nu se reușește reținerea populației sau intensificarea fluxurilor de revenire spre localitățile de domiciliu ale celor plecați.

Tabel 16. Populația după domiciliu prognozată pentru anul 2030. Sursa: PATJ Suceava.

Denumire UAT	2030 (2000-2018)			2030 (2012-2018)		
	mediu	optimist	mediu	mediu	optimist	mediu
Putna	3916	4308	3525	3923	4315	3531

Tabel 17. Populația după domiciliu prognozată pentru anul 2040. Sursa: PATJ Suceava.

Denumire UAT	2040 (2000-2018)			2040 (2012-2018)		
	mediu	optimist	mediu	mediu	optimist	mediu
Putna	3916	4307	3524	3928	4321	3535

Pentru studiul de față vom considera că varianta cea mai plauzibilă este cea medie (în ambele variante), care corespunde cel mai bine evoluției populației comunei în ultimele 3 decenii. Conform acestei variante, în anul 2030 populația comunei Putna va fi de 3916 (sau 3923) persoane, iar în 2040 de 3916 (sau 3928) persoane, valori obținute prin extrapolarea ritmurilor medii de creștere înregistrate în intervalele 2000-2018 și 2012-2018.

Estimarea evoluției viitoare a populației comunei ia în considerare mai multe aspecte, incluzând dinamica recentă și de perspectivă a fertilității, natalității și mortalității generale, precum și tendințele mișcării mecanice a populației. De asemenea, un factor cu efecte complexe asupra comportamentului socio-demografic al populației îl constituie situația economică a locuitorilor.

Pe baza analizei parametrilor demografici actuali, pentru orizontul de timp 2022-2032 pornim de la câteva premise:

- natalitatea se va menține la un nivel constant, apropiat de cel actual (10-14‰);
- rata mortalității va fluctua destul de puțin, păstrând valori similare cu cele înregistrate în prezent (10-14‰), ca urmare a creșterii lente a ponderii grupei vârstnice;
- stabilizarea sau chiar o creștere ușoară a ponderii grupei tinerilor și a contingentului fertil de populație;
- migrația internă și internațională se vor atenua, mai ales dacă vor fi promovate măsuri care să crească nivelul de atractivitate a acestui teritoriu (locuri de muncă, un standard ridicat de viață etc.) pentru a încuraja revenirea celor plecați.

O posibilitate de redresare a evoluției populației ar putea-o constitui așadar întoarcerea unei părți a populației plecate pentru muncă în străinătate. Unele dintre aceste persoane au migrat cu intenția de a rămâne temporar în statele în care lucrează, existând posibilitatea stabilirii definitive în comună după ce au acumulat un anumit capital pe care îl investesc în construcții sau în mici afaceri. Opțiunea revenirii în localitatea de origine poate deveni

tentantă în condițiile în care actualul context economic internațional a condus la restrângerea cererii de forță de muncă pe unele piețe.

În ceea ce privește evoluția structurii pe grupe de vârstă a populației comunei Putna, este de așteptat, având la bază structura actuală și parametrii dinamicii populației, ca ponderea grupei vârstnicilor să crească în perioada următoare, în timp ce grupa tânără va înregistra o diminuare ușoară sau o stagnare. Efectele acestor tendințe se vor resimți și la nivel social, prin creșterea gradului de dependență a populației vârstnice (exercitând o presiune socială și economică mai ridicată asupra populației active economic) și prin nevoia tot mai ridicată de dezvoltare a unor servicii specializate adresate acestui segment de populație, în principal medicale și de asistență socială.

Deși în mod tradițional în această zonă este favorizată integrarea persoanelor vârstnice și acordarea îngrijirilor necesare în mediul familial, este necesar să se aibă în vedere înființarea unor centre specializate care să aibă drept prerogativă cel puțin organizarea unor activități sociale pentru vârstnici și ajutorarea celor cu probleme speciale sau dificultăți financiare deosebite, întrucât veniturile reduse ale unora dintre persoanele vârstnice sunt resimțite ca o problemă majoră.

Dacă pornim de la premisa că rata de activitate înregistrată în prezent în cadrul comunei Putna, de cca. 52% din efectivul total, se va menține la un nivel relativ constant sau va crește ușor, rezultă că în anul 2030 populația activă se va cifra la cca. 2050 de persoane conform variantei de evoluție agreeate (medie), persoane care vor trebui angrenate în activități economice sau sprijinite/încurajate să devină antreprenori locali, dacă se dorește reținerea lor în spațiul comunei.

În funcție de dinamica naturală și migratorie există și posibilitatea ca valoarea ratei de activitate să înregistreze o diminuare, în principal datorită procesului de îmbătrânire a populației. Acesta va duce la trecerea în rândul inactivilor (pensionari) a unui contingent important de populație din eșalonul superior al populației adulte, efectiv care nu poate fi înlocuit în totalitate dacă nu se atenuază migrația care antrenează populația în vârstă de muncă.

În ceea ce privește distribuția populației ocupate pe sectoare mari de activitate, nu se preconizează evoluții majore în perioada următoare, fiind de așteptat menținerea unei rate mari de ocupare în sectorul primar, pe fondul subdezvoltării altor tipuri de activități productive.

8. PRIORITĂȚI ȘI RECOMANDĂRI

Dezvoltarea pe termen mediu și lung a mediului social reprezintă unul dintre principalele obiective ale tuturor documentelor cu rol strategic sau de planificare care privesc teritoriul comunei Putna.

Conceptul de dezvoltare este însă unul în mare măsură subiectiv și relativ greu cuantificabil în complexitatea sa, astfel încât în acest studiu propunem stabilirea unor obiective sectoriale, care includ:

❑ Măsurile de atragere/stabilizare în cadrul teritoriului comunal a populației prin creșterea atractivității sub aspectul pieței muncii: crearea de locuri de muncă în industrie, turism, comerț și alte activități terțiare, agricultură ecologică, silvicultură sustenabilă etc.;

❑ Organizarea unor activități culturale, de agrement și sportive în comună care oferă opțiuni de divertisment și cresc astfel atractivitatea acestui areal pentru populația locală sau cea alohtonă;

❑ Facilitarea accesului la serviciile medicale și de asistență socială, mai ales pentru populația vârstnică;

❑ Acțiuni de sprijinire și consiliere a tinerilor în procesul de învățământ, în scopul creșterii nivelului de instruire a populației și a calității resurselor umane;

❑ Creșterea accesului la dotările edilitare (alimentare cu apă, canalizare) pentru locuitorii comunei, care se reflectă într-o calitate mai ridicată a vieții.

Atingerea acestor obiective impune implementarea unor programe/proiecte care țin de toate sferele activităților umane desfășurate în teritoriul analizat – economia locală și piața forței de muncă, locuire și servicii publice.

Propunerile privind *dezvoltarea activităților economice* sunt detaliate în studiul de fundamentare dedicat acestui domeniu, recomandările și măsurile propuse având ca principal efect ocuparea forței de muncă locale și asigurarea veniturilor necesare pentru o bună parte a populației.

Sub aspectul *funcției de locuire*, o parte a locuințelor mai vechi sunt construite din materiale nedurabile, iar gradul de racordare la rețelele tehnico-edilitare este parțial în raport cu cerințele populației. De asemenea, o parte dintre clădirile de locuit au parametri reduși ai eficienței energetice. Ca atare, creșterea gradului de confort constituie una dintre prioritățile planului de urbanism, în acest sens fiind necesare măsuri privind:

- ⇒ utilizarea materialelor durabile în construcții, cu condiția menținerii, pe cât posibil, a tehnicilor constructive și materialelor locale;
- ⇒ realizarea construcțiilor în conformitate cu proiectele de specialitate și cu reglementările urbanistice în vigoare;
- ⇒ respectarea zonelor de protecție a obiectivelor care impun un asemenea regim (obiective edilitare cu regim special, monumente istorice etc.), în conformitate cu reglementările urbanistice care vor fi aprobate în cadrul P.U.G.;
- ⇒ evitarea construirii în zone vulnerabile la fenomene de risc (albiile rețelei hidrografice, zone de versant cu pante mari).

Starea de sănătate a populației constituie o altă direcție prioritară de care este necesar să se țină seama în proiectele de dezvoltare a teritoriului studiat, fiind strâns legată de accesibilitatea serviciilor medicale (proximitate), de nivelul de educație sanitară a populației și de posibilitățile economice ale celor care apelează la aceste servicii, chiar dacă gratuitatea lor este asigurată în unele cazuri. Măsurile recomandate în acest domeniu includ:

- ⇒ îmbunătățirea accesului cetățenilor la informația sanitară, prin programe inițiate de către autoritățile locale în colaborare cu ONG-uri;
- ⇒ asigurarea unor controale medicale și tratamente în unitățile de învățământ școlar și preșcolar prin programe ale Primăriei și instituțiilor respective;

- ⇒ creșterea nivelului dotărilor de specialitate de care beneficiază unitățile sanitare (medicină de familie, stomatologie) și de asistență socială;
- ⇒ organizarea serviciilor de asistență medicală și socială la domiciliu pentru persoane cu dizabilități și persoanele vârstnice, inclusiv prin implicarea unor ONG-uri de profil.

Diagnoza situației existente a serviciilor educaționale a scos în evidență faptul că populația școlară a înregistrat o tendință generală de reducere a efectivului în toate ciclurile de învățământ în intervalul 1995-2021 (de la un maxim de 593 în 2001 la 376 în 2020), însă numărul cadrelor didactice rămâne relativ constant. Recomandările vizează îmbunătățirea *nivelului de instruire a populației*, cu efecte asupra nivelului de calificare a resurselor umane din teritoriul analizat, și includ:

- ⇒ modernizarea unora dintre spațiile de învățământ (ex. școala din Gura Putnei) prin dotarea cu echipamente specifice pentru laboratoare de specialitate și echipamente informatice etc.;
- ⇒ dimensionarea corpului didactic în funcție de necesitățile efectivului școlar și asigurarea calificării corespunzătoare a cadrelor didactice;
- ⇒ consilierea populației școlare în vederea continuării studiilor și orientării către domenii de studiu/activitate cerute pe piața muncii, în concordanță cu abilitățile lor individuale.

Un alt domeniu prioritar pentru acest studiu de față este *dezvoltarea forței de muncă*, fiind recomandate în acest sens acțiuni de suport care includ:

- ⇒ integrarea forței de muncă în structurile economice locale (turism, comerț, industrie, agricultură ecologică, silvicultură sustenabilă);
- ⇒ atenție sporită acordată calificării și/sau reconversiei profesionale a populației șomere, în parteneriat cu AJOFM sau organizații abilitate pentru aceste activități.

În fine, este necesar ca *evoluția demografică* (caracterizată prin reducerea fertilității și natalității, avansarea lentă a procesului de îmbătrânire a populației cu potențial de accelerare în deceniile următoare, reducerea ponderii tinerilor și stagnarea efectivului total) să fie gestionată, în măsura în care este posibil, printr-o serie de măsuri concertate:

- ⇒ sprijinirea creșterii natalității prin facilități (financiare, asistență și consiliere medicală) asigurate mamelor și creșterea quantumului alocațiilor pentru copii;
- ⇒ încurajarea și sprijinirea familiilor tinere care au potențialul de a avea un număr mai mare de copii, mai ales prin facilități financiare și suport logistic;
- ⇒ reținerea populației tinere instruite (cadre didactice, cadre medicale, tineri antreprenori) din comună prin acordarea unor facilități de tipul primelor de instalare (în funcție de posibilitățile autorităților locale), sau suport pentru construcția de locuințe (concesionarea unor terenuri ale primăriei etc.).

Comuna Putna reprezintă un spațiu cu un potențial excepțional sub aspectul resurselor naturale și culturale, dar și al trăsăturilor socio-demografice. Membrii comunității putnene sunt în general persoane conștiente de vocația culturală, istorică și religioasă tradițională a comunei în care trăiesc, pe care o prețuiesc și o promovează, însă sunt dispuși să adopte și valori și comportamente contemporane în materie de stil de viață, demografie, mobilitate

spațială, activitate economică, nivel de trai, aspirații personale și profesionale. Toate acestea constituie premise puternice care pot susține revitalizarea comunității locale din punct de vedere demografic, social și economic pe termen mediu și lung.

Elaborat de:
Geograf urb. Ionela Grădinaru (Mîndrescu)

Ancheta socială

În perioada 06.10.2022-13.10.2022 s-a realizat o anchetă socială, pentru acest studiu, care a demarat procedura de informare și consultare a populației, pe perioada elaborării studiilor de fundamentare aferent P.U.G. Comuna Putna. Ancheta s-a bazat pe un chestionar, ca instrument de colectare date de la persoanele interesate care au domiciliul în Comuna Putna. **Acest chestionar este inițiat de către Primăria comunei Putna în cadrul activității de elaborare a studiilor de fundamentare** aferent actualizării documentației de urbanism P.U.G. Comuna Putna, jud. Suceava. Durata completării acestui chestionar este de maximum 10 minute.

Rezultatele acestui chestionar au fost preluate și interpretate în cadrul prezentului studiu de fundamentare „STUDIUL DE FUNDAMENTARE PRIVIND EVOLUȚIA SOCIO-DEMOGRAFICĂ ÎN COMUNA PUTNA, JUDEȚUL SUCEAVA”.

În cadrul acestei anexe sunt prezentate rezultatele chestionarului, așa cum au fost recepționate de la respondenți.

Afiș utilizat pentru lansarea consultării populației în perioada aferent elaborării studiilor de fundamentare respectiv lansarea chestionarului menționat mai jos.

Planul urbanistic general_P.U.G. este un document strategic și de reglementare care permite comunei Putna să se dezvolte, în următoarea perioadă, într-un mod armonios și sustenabil

Acest chestionar este inițiat de către Primăria comunei Putna în cadrul activității de elaborare a studiilor de fundamentare aferent actualizării documentației de urbanism P.U.G. Comuna Putna, jud. Suceava

Durata completării acestui chestionar este de maximum 10 minute.

👉 Fi parte din acest proiect și participă la rescrierea viziunii de dezvoltare a comunei noastre.

Opinia ta contează!

beneficiar:

elaborator:

Total înregistrări

Total participanți

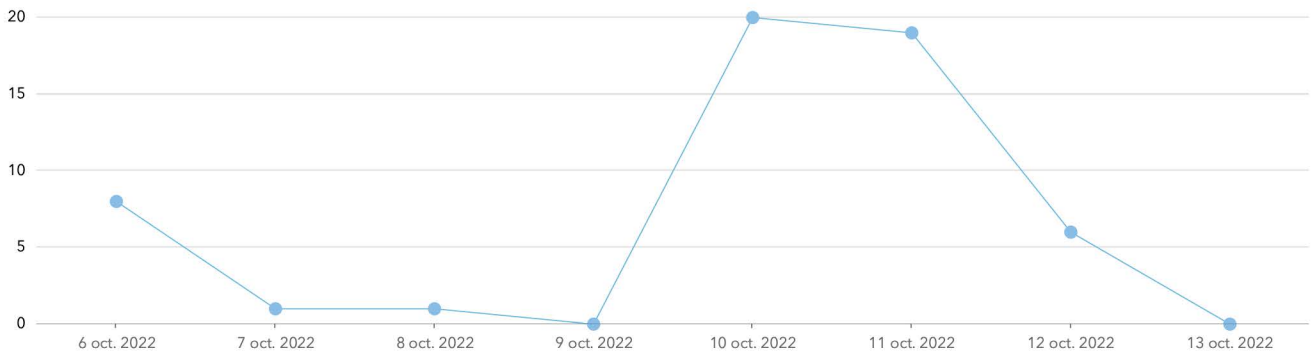
Trimis prima dată pe data de

Trimis ultima dată pe data de ⓘ

Număr chestionare: 55 (total: 55)

 06.10.2022 - 13.10.2022

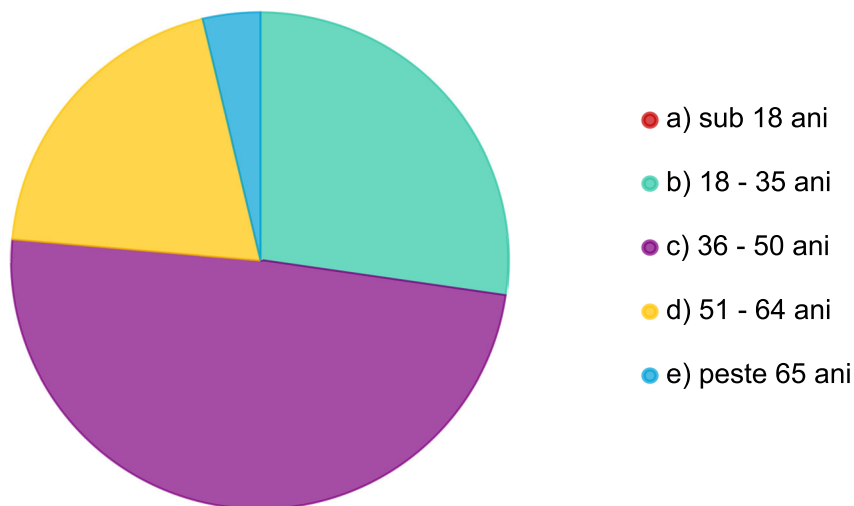

Top participanți

Utilizator	Ches
Utilizator anonim	55

Planul Urbanistic General _Comuna Putna

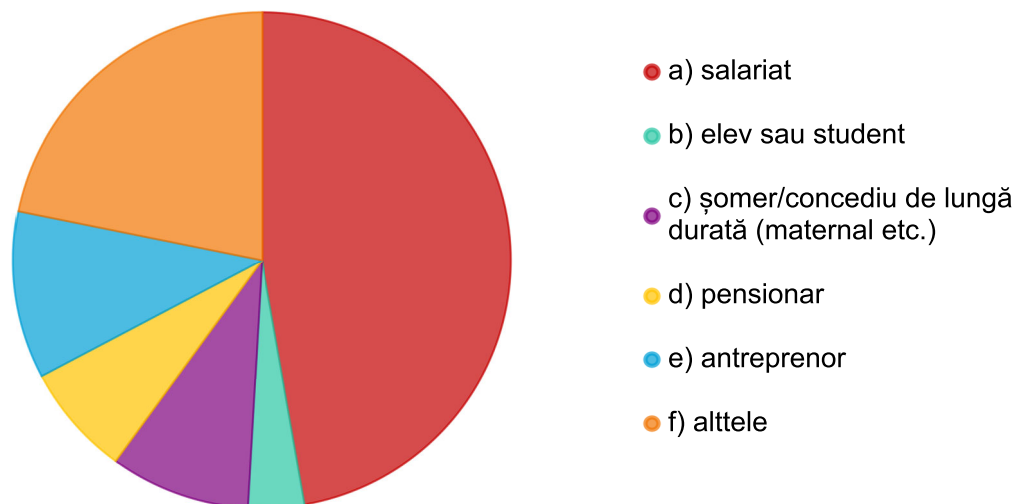
1. În ce categorie de vârstă vă încadrați? *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
a) sub 18 ani	0	0 %
b) 18 - 35 ani	15	27,27 %
c) 36 - 50 ani	27	49,09 %
d) 51 - 64 ani	11	20 %
e) peste 65 ani	2	3,64 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

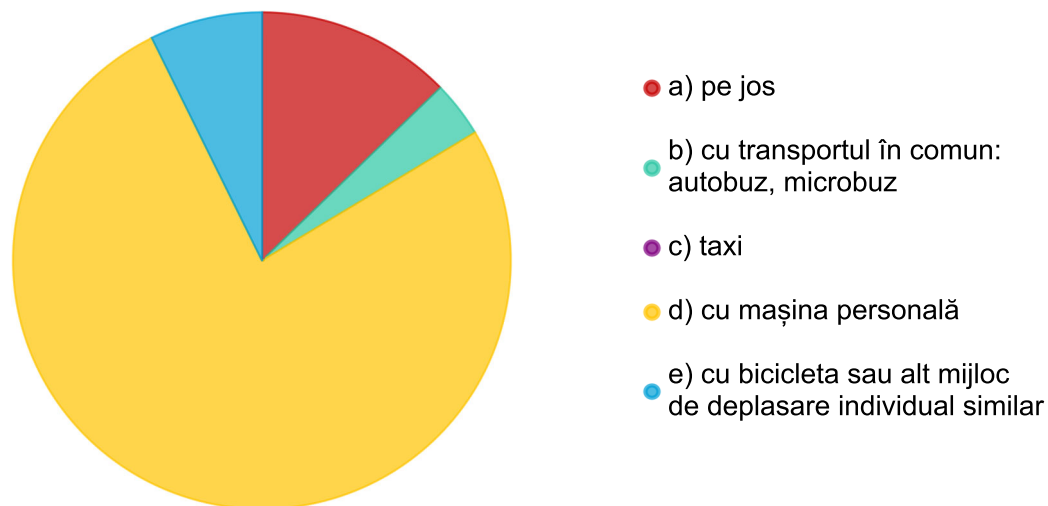
2. Care este statutul dumneavoastră ocupațional? *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
a) salariat	26	47,27 %
b) elev sau student	2	3,64 %
c) șomer/concediu de lungă durată (maternal etc.)	5	9,09 %
d) pensionar	4	7,27 %
e) antreprenor	6	10,91 %
f) altele	12	21,82 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

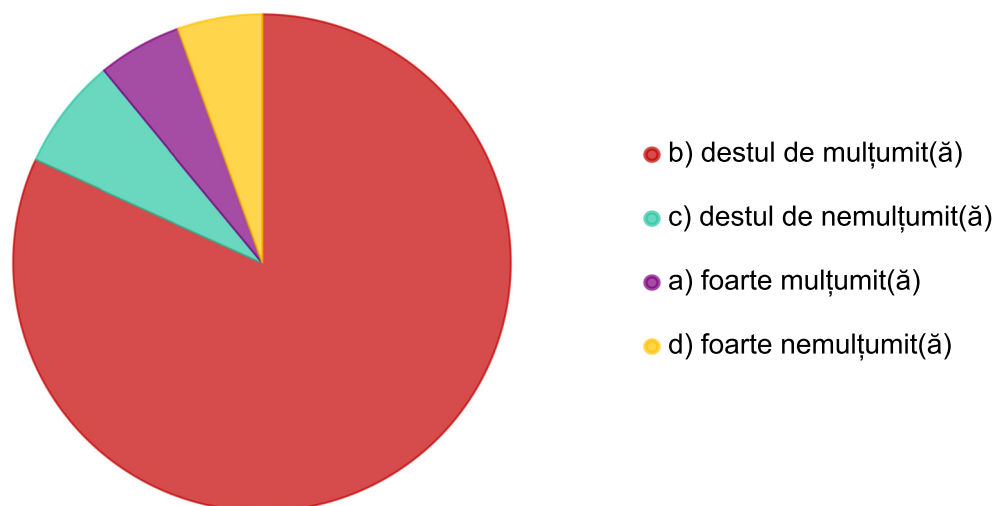
3. Pentru activitățile zilnice (serviciu, școală, cumpărături sau alt... *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
a) pe jos	7	12,73 %
b) cu transportul în comun: autobuz, microbuz	2	3,64 %
c) taxi	0	0 %
d) cu mașina personală	42	76,36 %
e) cu bicicleta sau alt mijloc de deplasare individual similar	4	7,27 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

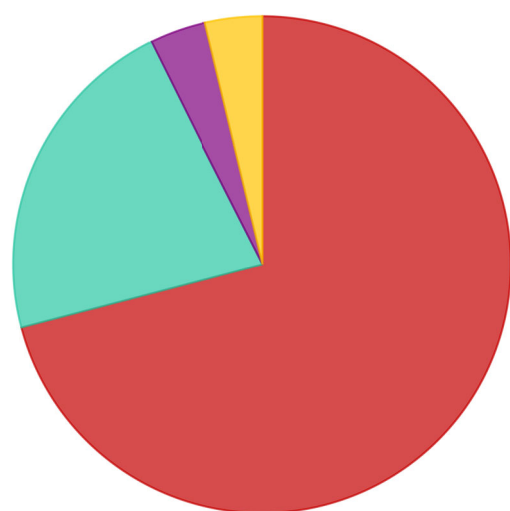
4. Cât de mulțumit(ă) sunteți de condițiile de viață și de utilizare ... *

b) destul de mulțumit(ă)	45	81,82 %
c) destul de nemulțumit(ă)	4	7,27 %
a) foarte mulțumit(ă)	3	5,45 %
d) foarte nemulțumit(ă)	3	5,45 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

5. Care considerați că este cel mai mare avantaj al comunei dvs.? *

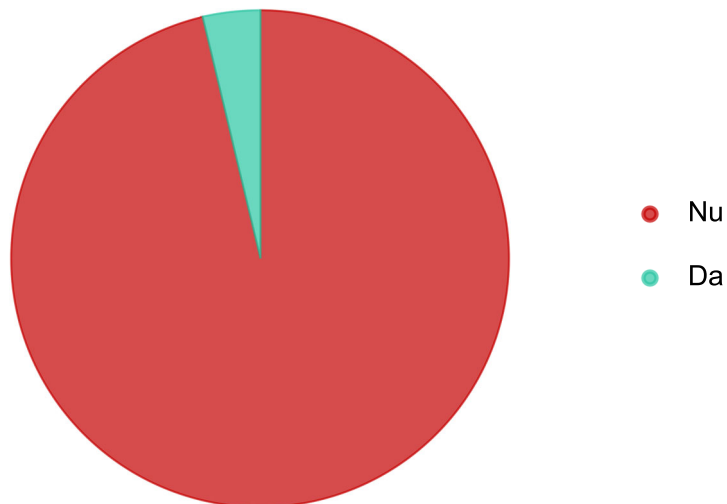

- potențialul turistic ridicat, natural și antropoc (ex. turism monastic)
- localizarea într-o zonă rurală, cu resurse forestiere și condiții naturale favorabile
- nu pot/ nu mă pricep să identific avantaje pentru care zona să fie atractivă pentru investiții
- consider că zona nu are niciun avantaj

Răspunsuri	Cont	Procentaj
potențialul turistic ridicat, natural și antropoc (ex. turism monastic)	39	70,91 %
localizarea într-o zonă rurală, cu resurse forestiere și condiții naturale favorabile	12	21,82 %
nu pot/ nu mă pricep să identific avantaje pentru care zona să fie atractivă pentru investiții	2	3,64 %
consider că zona nu are niciun avantaj	2	3,64 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

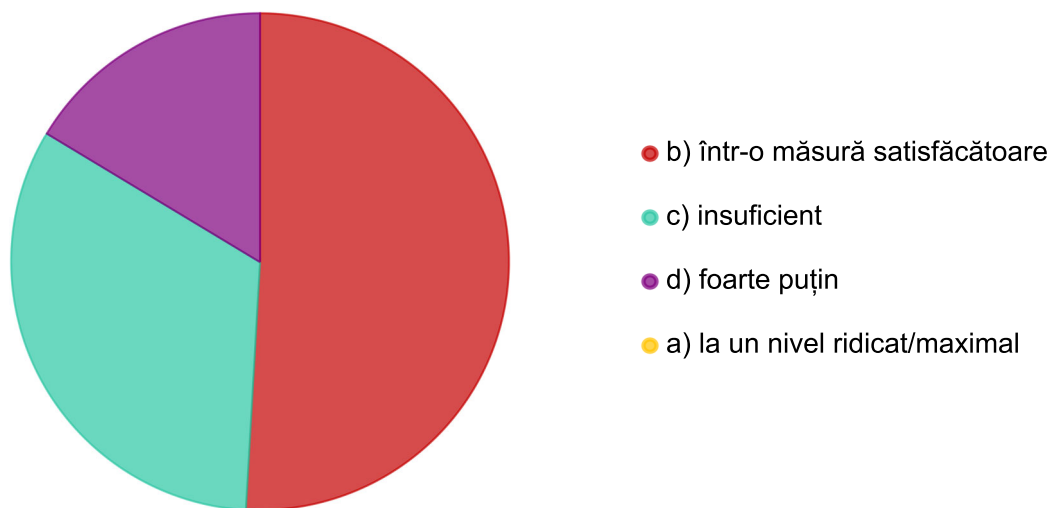
6. Considerați că în zona în care locuiți există suficiente locuri d... *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
Nu	53	96,36 %
Da	2	3,64 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

7. Considerați că potențialul natural și uman al comunei în care... *

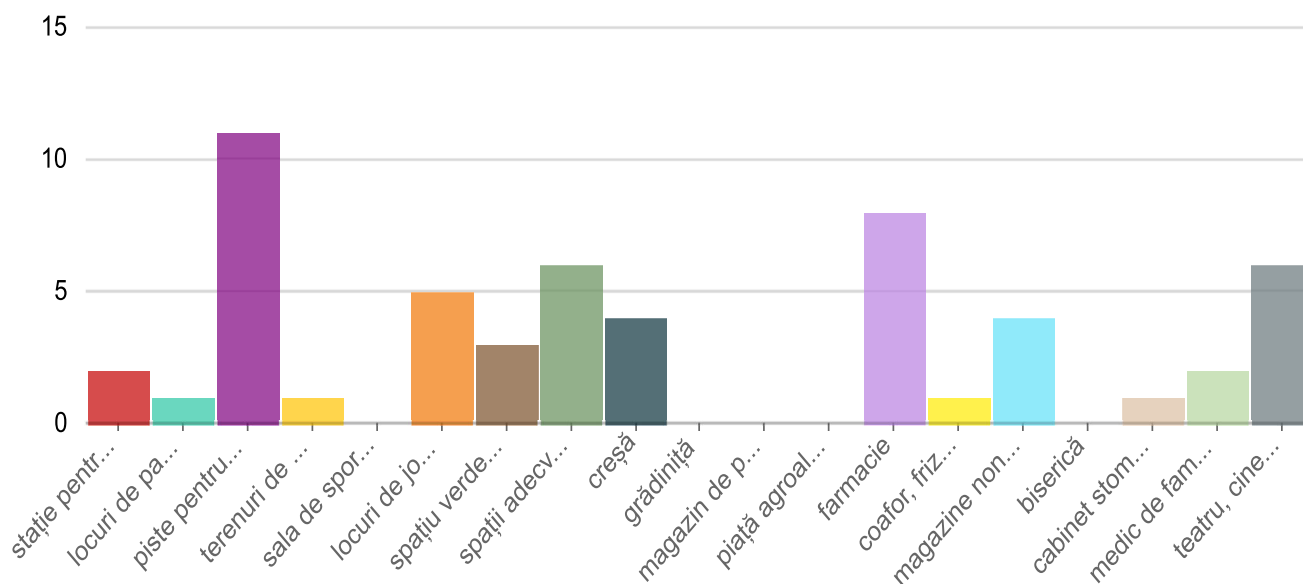

Răspunsuri	Cont	Procentaj
b) într-o măsură satisfăcătoare	28	50,91 %

c) insuficient	18	32,73 %
d) foarte puțin	9	16,36 %
a) la un nivel ridicat/maximal	0	0 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

8. Ce servicii sau amenajări considerați că lipsesc sau sunt prea... *

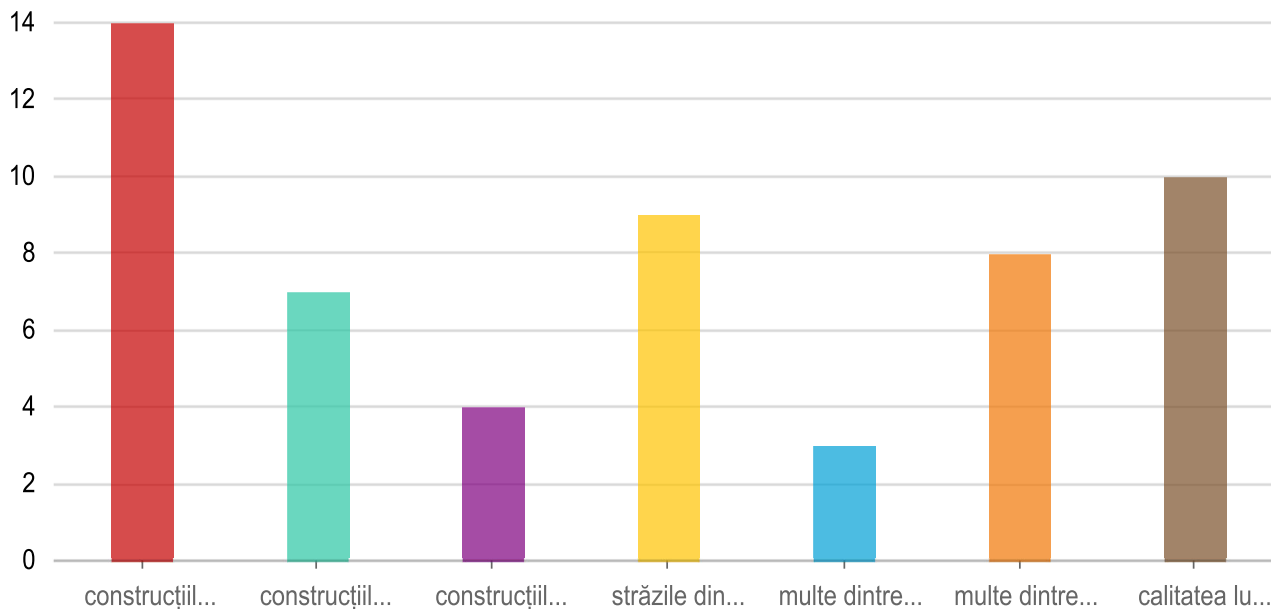

Răspunsuri	Cont	Procentaj
stație pentru transportul public	2	3,64 %
locuri de parcare amenajate	1	1,82 %
piste pentru bicicliști	11	20 %
terenuri de sport	1	1,82 %
sala de sport	0	0 %
locuri de joacă pentru copii	5	9,09 %
spațiu verde amenajat pentru relaxare și socializare	3	5,45 %
spații adecvate pentru colectarea gunoiului și colectare selectivă	6	10,91 %
creșă	4	7,27 %

grădiniță	0	0 %
magazin de proximitate	0	0 %
piață agroalimentară	0	0 %
farmacie	8	14,55 %
coafor, frizerie	1	1,82 %
magazine non-alimentare	4	7,27 %
biserică	0	0 %
cabinet stomatologic	1	1,82 %
medic de familie	2	3,64 %
teatru, cinematograful	6	10,91 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

9. În ceea ce privește construcțiile realizate în ultimii 20 ani în... *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
construcțiile noi nu se încadrează în specificul arhitectural tradițional al zonei	14	25,45 %

în	15
pentru	14
Activități	13
mai	10
cu	8
se	8
să	7
culturale	7
-	7
ar	6
copii	5
sa	5
este	5
care	5
locuri	4
si	4
târguri	4
nu	4
multe	4
amenajate	3
Activitati	3
joaca	3
trasee	3
Turism	3
agrement	3

locale	3
parc	3
munca	3
pe	3
trebui	3
școală	3
comunei	3
etc.	3
toate	3
turistic	3
prin	3
siguranță	2
publică	2
recreative	2
piste	2
Turismul	2
produse	2
gastronomice	2
meșteșugărești	2
apei	2
potabile	2
canalizare	2
pt	2
copiii	2
comuna	2

că	2
cum	2
din	2
la	2
copii.	2
Cred	2
ca	2
s-ar	2
unei	2
schi	2
Centru	2
mult	2
cel	2
puțin	2
cea	2
:	2
pădure	2
tradiționale	2
puncte	2
Club	2
sau	2
1	1
2	1
zonele	1
biciclete	1

marcate	1
fondul	1
forestier	1
unitati	1
industriale	1
Turismul!	1
religios	1
petrecere	1
timpului	1
liber	1
servicii	1
specifice	1
anotimpurilor	1
autohtone	1
serbări	1
câmpenesti	1
tabere	1
creative	1
Targuri	1
Sistemul	1
distributie	1
al	1
Sănătatea	1
facă	1
invete	1

meserie	1
clasele	1
mari	1
îmbunătățim	1
valorificam	1
activitățile	1
existente.	1
Sala	1
fitness	1
Dispensar	1
oportunitati	1
farmacii	1
Mă	1
abțin.	1
Locurile	1
noastră	1
nimic(Gura	1
Putnei)	1
gradinita	1
program	1
prelungit	1
Finalizarea	1
modernizarii	1
infrastructurii	1
rutiere	1

tehnico-edilitare	1
intreaga	1
suprafata	1
comunei.	1
Eu	1
sunt	1
părere	1
organizeze	1
le	1
arăta	1
colectează	1
deșeurile	1
respectiv	1
organizarea	1
către	1
merge	1
frecventate	1
turiști	1
colecta	1
plantarea	1
puietri	1
acestea	1
adică	1
iasă	1
aer	1

liber!P.S.doar	1
părerea	1
meal	1
Echitatie	1
cofetarie.	1
Dansuri	1
Cultur	1
tarie	1
viitorul	1
unul	1
turistic.	1
Daca	1
reusi	1
atragerea	1
proiecte	1
dezvolte	1
aceasta	1
ramura	1
creea	1
localnicii	1
alege	1
calea	1
străinătății.	1
ultimii	1
ani	1

s-au	1
făcut	1
pasi	1
mici	1
direcția	1
bună	1
dar	1
continue	1
într-un	1
ritm	1
accelerat.	1
autoritățile	1
prioritizeze	1
investițiile	1
digitalizare	1
căi	1
oficiale	1
comunicare	1
social	1
media(prezentarea	1
investiilor	1
deciziilor	1
luate	1
sedintele	1
consiliu	1

local	1
etc)	1
ghiduri	1
prezentări	1
ale	1
online	1
aplicații	1
Succes!	1
Construirea	1
unui	1
teleferic	1
.amenajarea	1
săniuș	1
străzile	1
agrement.	1
Amenajarea	1
pârții	1
dezvolta	1
turismul.	1
farmacie	1
Gura	1
Putnei	1
spatii	1
fel	1
dotata	1

Putna.Un	1
aspect	1
foarte	1
important	1
asemenea	1
lipsa	1
totala	1
școală...și	1
lista	1
putea	1
continus	1
Bazin	1
înot	1
tiroliană	1
jocuri	1
distractive	1
Ateliere	1
felurile	1
Alimentare	1
apa	1
natura	1
drumeție/biciclete	1
parcuri	1
tematice	1
(aventura	1

legende	1
etc.)	1
punct	1
panoramic	1
dealul	1
crucii	1
Păstrarea	1
patrimoniului	1
rural	1
transformarea	1
caselor	1
agroturistice	1
unități	1
cazare	1
magazine	1
sătești	1
contemporane	1
tradiționale.	1
sportive	1
(cluburi)	1
copii/tineri.	1
privind	1
micii	1
meseriasi:	1
croitorii	1

reparatii	1
incaltaminte	1
tamplarii.	1
categoriile	1
vârsta!	1
Activitatea	1
culturală	1
social-flantropică	1
spații	1
special;	1
dezvoltarea	1
zonei	1
chilie	1
precum	1
festivalul	1
folk;	1
exploatarea	1
potențialului	1
adevărat;	1
integrarea	1
majorității	1
populației	1
dezvoltare	1
vederea	1
atragerii	1

turiștilor.	1
festivaluri	1
(târgul	1
toamnă	1
târgul	1
Crăciun	1
workshop	1
încondeiat	1
ouă/țesut/cusut/	1
gătit	1
tradițional/	1
fabricarea	1
costumelor	1
malancă.	1
momentul	1
potrivit	1
luăm	1
serios	1
potențialul	1
îl	1
ignorăm.	1
voluntariat	1
prezinte	1
atent	1
ofertele	1

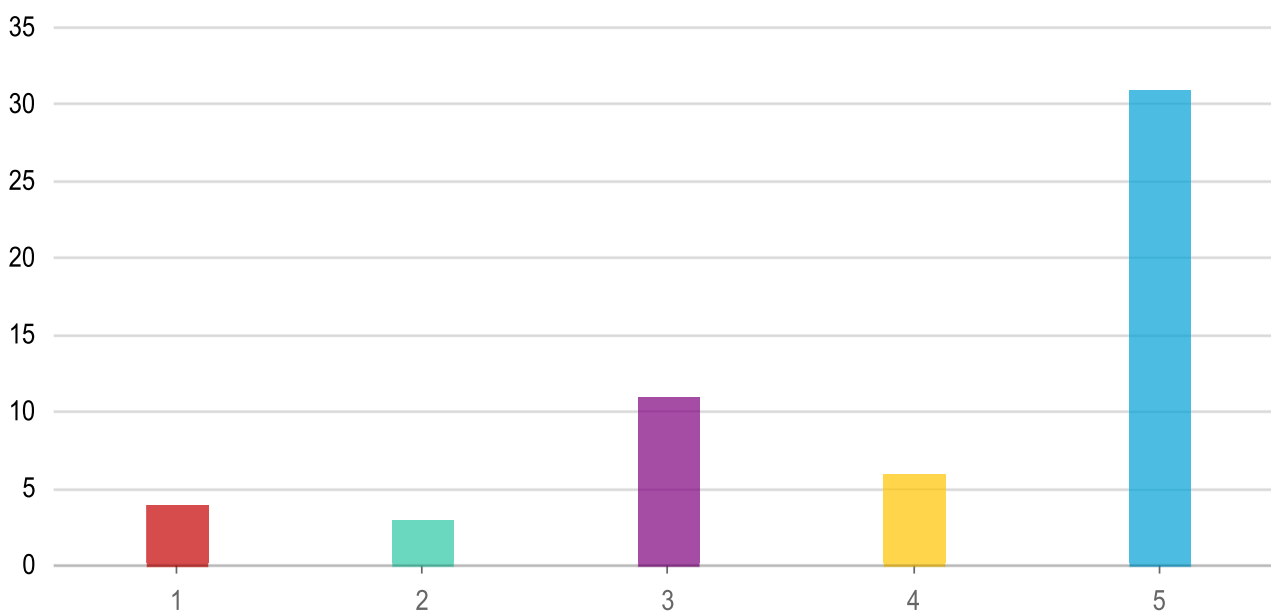
aplicabilitate	1
diverse	1
domenii	1
tineri	1
antreprenoriat	1
concursuri	1
lectură	1
/șah	1
divertisment	1
persoane	1
vârstele.	1
colectare	1
reciclare	1
materialelor	1
textile.	1
.	1
Drumeții	1
Echitație	1
practică	1
mulți	1
oameni	1
(lucratul	1
fierului/lemnului/sticlei)	1
Strângerea	1
deșeurilor	1

păduri	1
promova	1
protejarea	1
naturii	1
Rafting	1
activitate	1
sportivă	1
fie	1
adaptată	1
râului	1
traversează	1
Putna	1

Răspunse: 55 Ignorate: 0

11. Care considerați că ar trebui să fie prioritățile de investiții în comuna dvs.?

- a) unități agro-industriale care oferă noi oportunități de... *

Răspunsuri

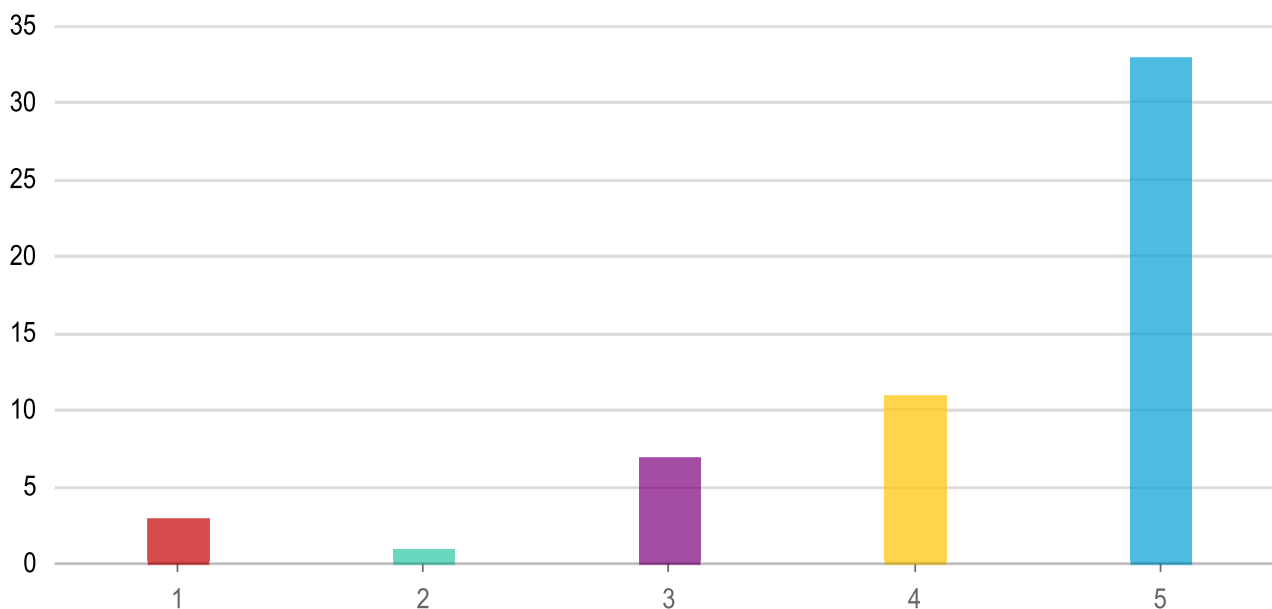
Cont

Procentaj

1	4	7,27 %
2	3	5,45 %
3	11	20 %
4	6	10,91 %
5	31	56,36 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

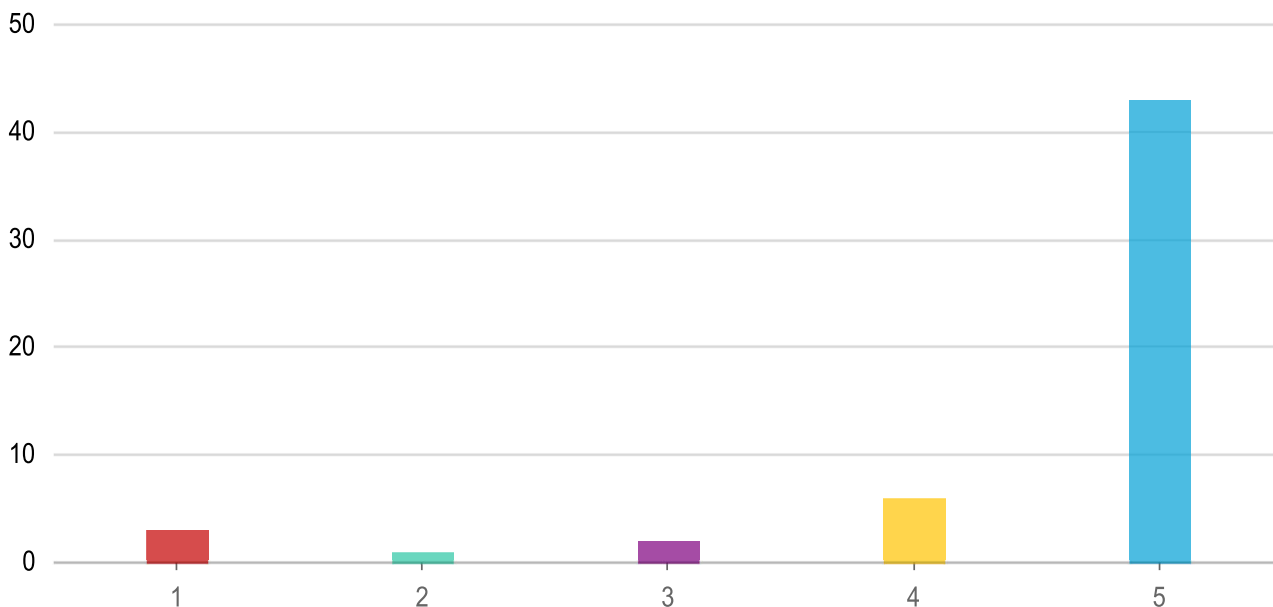
● **b) noi dotări și servicii (servicii sanitare ș.a.) ***

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	3	5,45 %
2	1	1,82 %
3	7	12,73 %
4	11	20 %
5	33	60 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

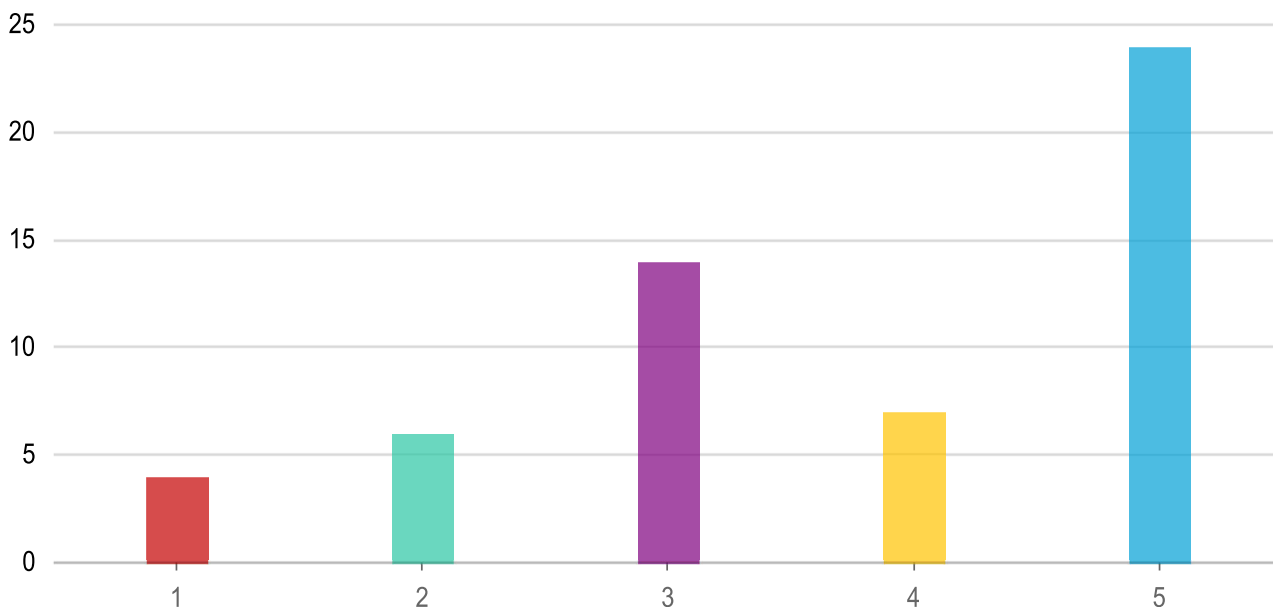
● **c) echipare tehnico-edilitară corespunzătoare (apă, canalizare... ***

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	3	5,45 %
2	1	1,82 %
3	2	3,64 %
4	6	10,91 %
5	43	78,18 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

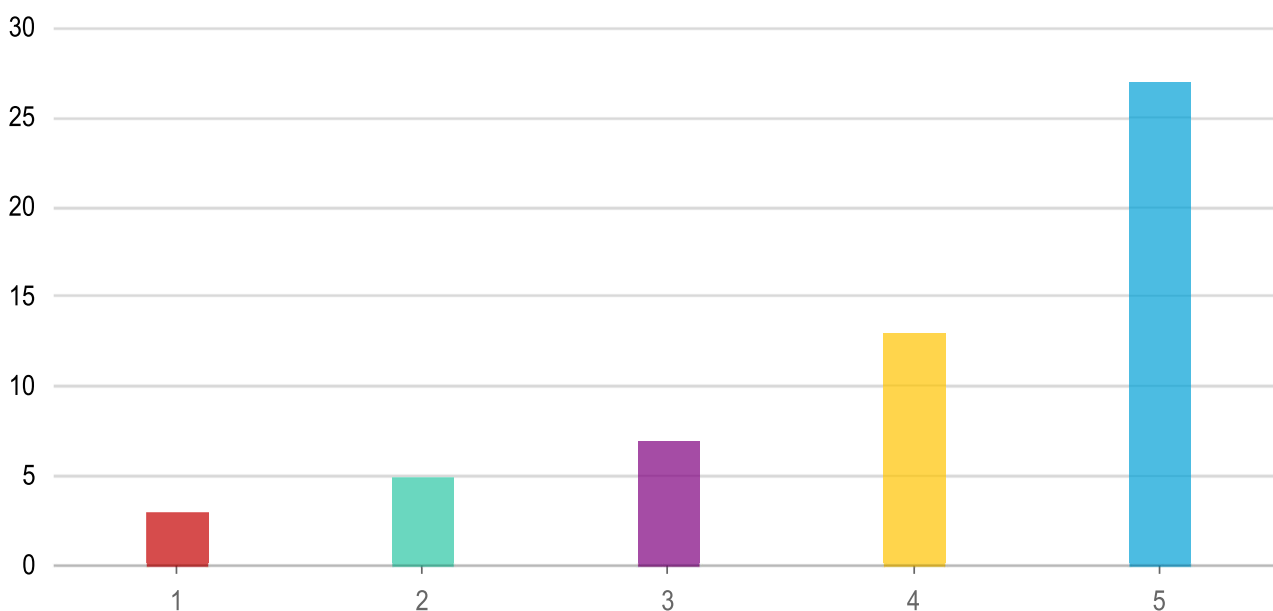
● d) spații verzi amenajate *

1	4	7,27 %
2	6	10,91 %
3	14	25,45 %
4	7	12,73 %
5	24	43,64 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

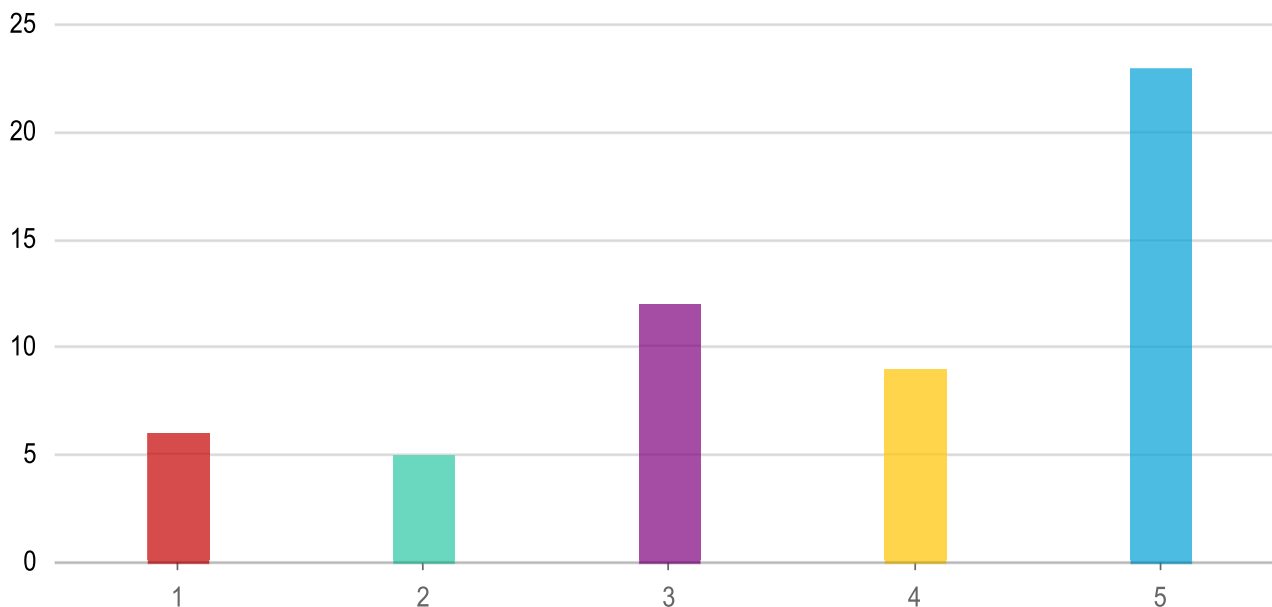
● e) locuri de joacă *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	3	5,45 %
2	5	9,09 %
3	7	12,73 %
4	13	23,64 %
5	27	49,09 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

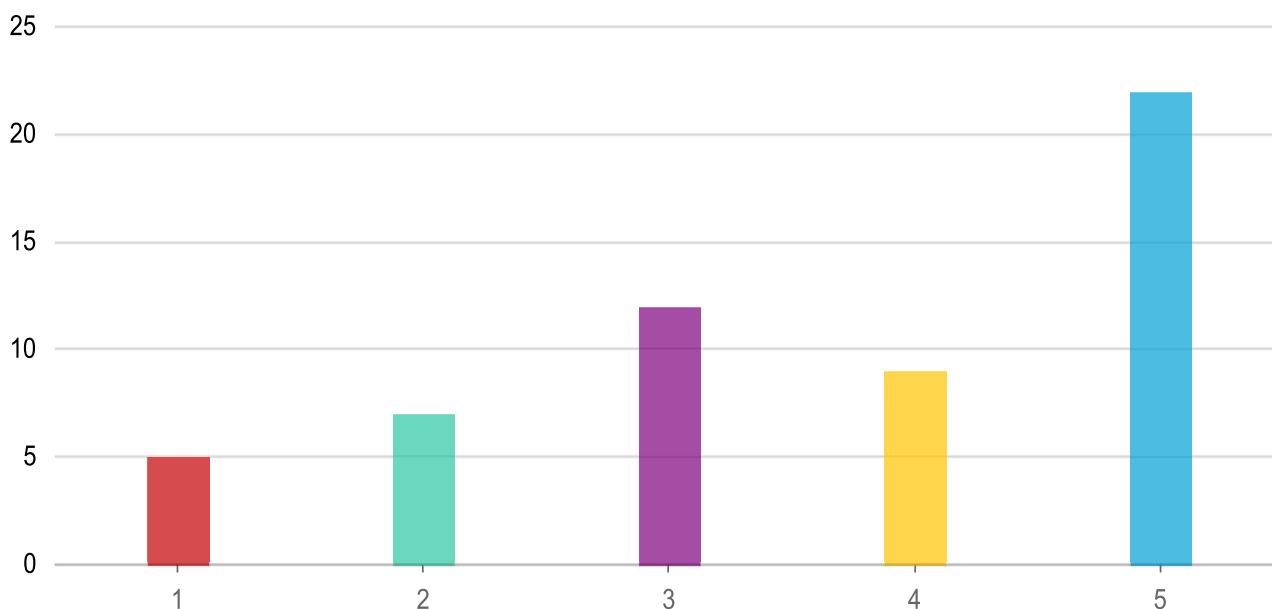
● f) spații culturale *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	6	10,91 %
2	5	9,09 %
3	12	21,82 %
4	9	16,36 %
5	23	41,82 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

● g) piste pentru bicicliști *

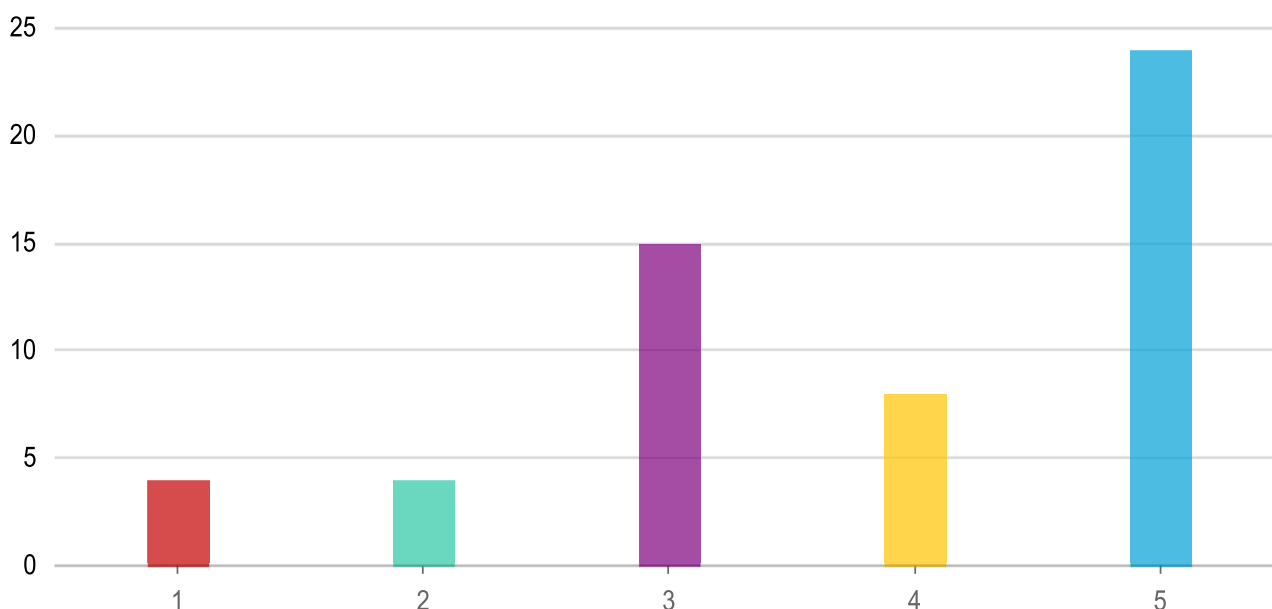
1	5	9,09 %
2	7	12,73 %
3	12	21,82 %
4	9	16,36 %
5	22	40 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

12. În ce măsură considerați că următoarele aspecte trebuie implementate în dezvoltarea comunei dvs., în viitor ?

- a) aspectul exterior al clădirilor să fie unul calitativ, unitar,...

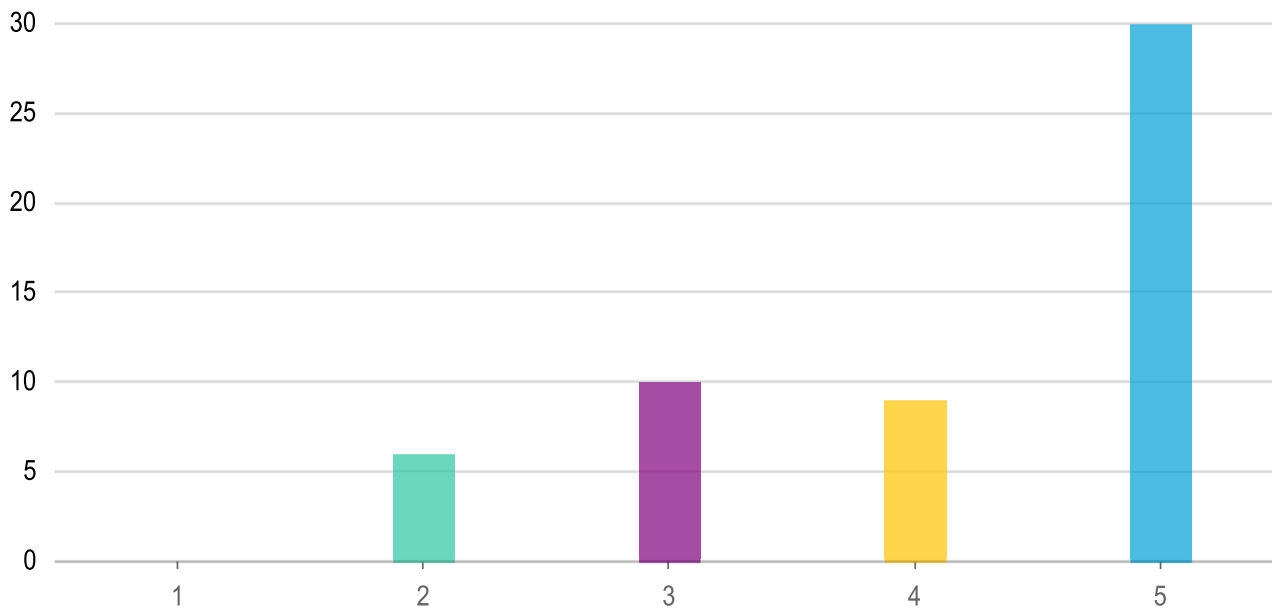
*

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	4	7,27 %
2	4	7,27 %
3	15	27,27 %
4	8	14,55 %
5	24	43,64 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

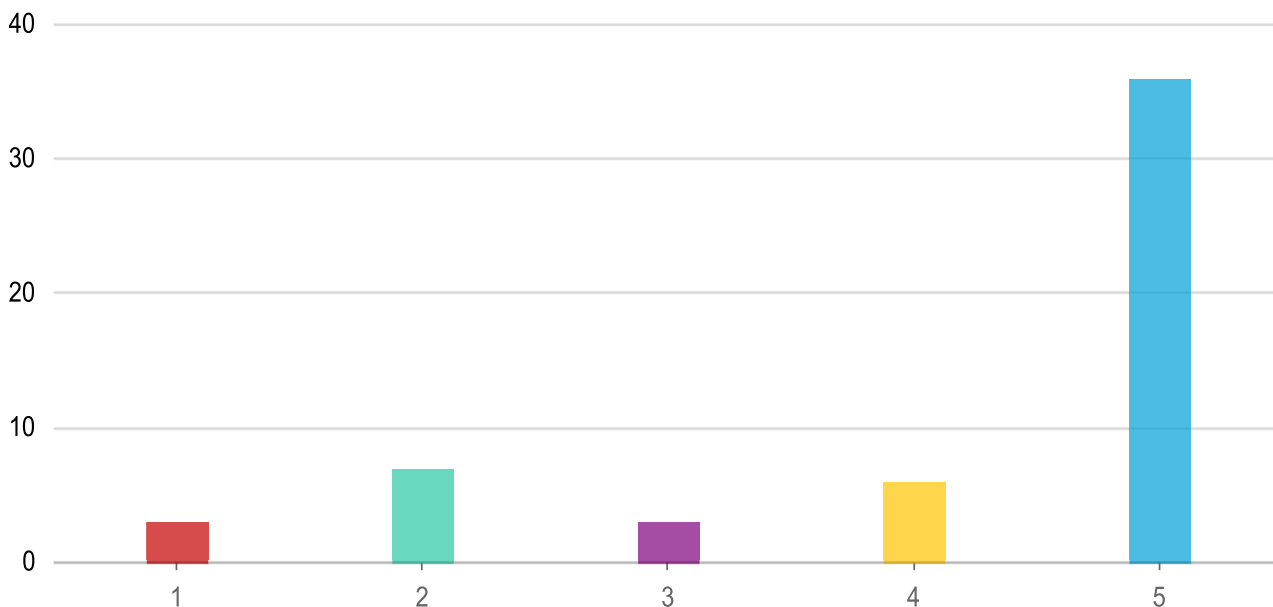
● b) iluminatul stradal *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	0	0 %
2	6	10,91 %
3	10	18,18 %
4	9	16,36 %
5	30	54,55 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

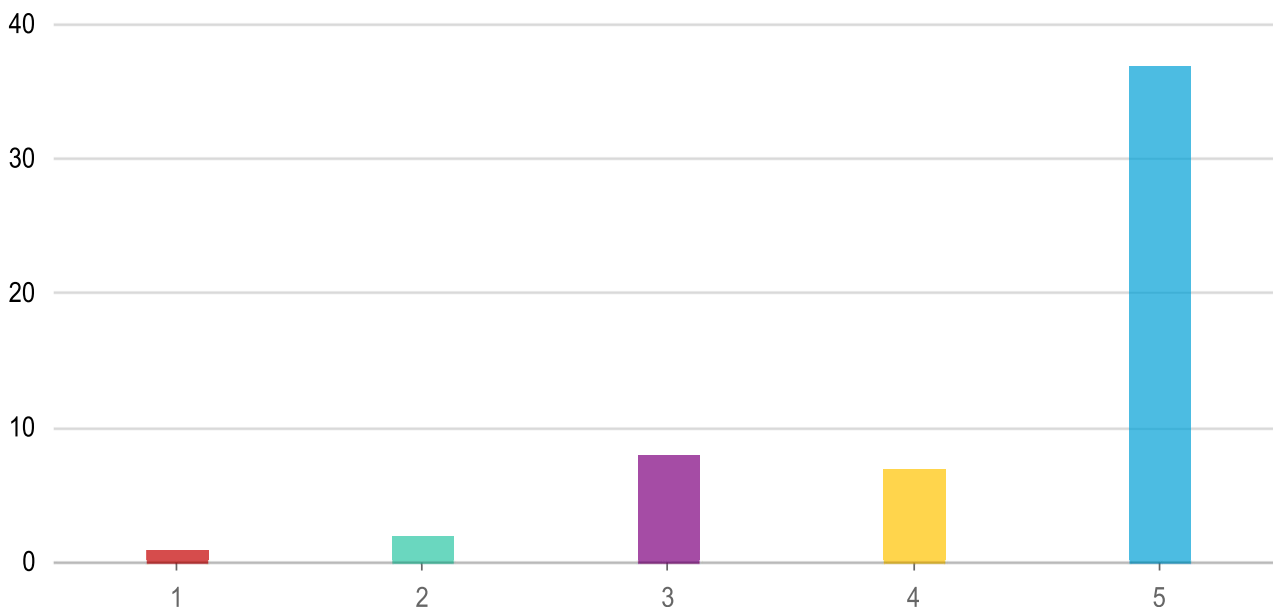
● c) siguranța în spațiul public *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	3	5,45 %
2	7	12,73 %
3	3	5,45 %
4	6	10,91 %
5	36	65,45 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

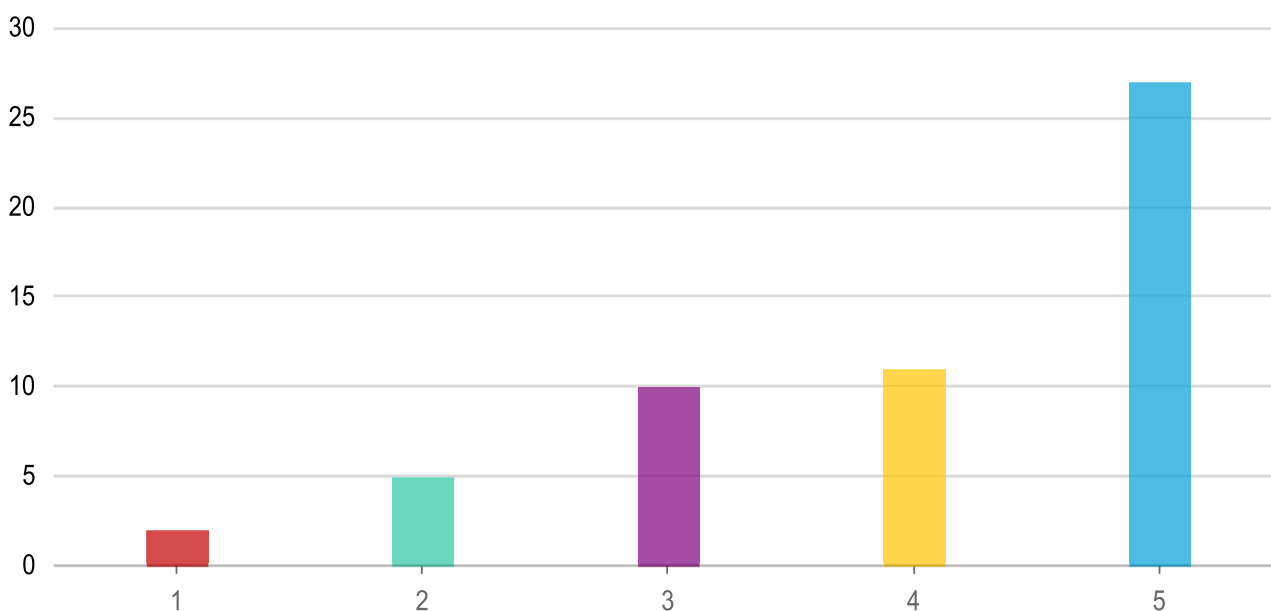
● d) calitatea străzilor, infrastructura în condiții fizice bune *

1	1	1,82 %
2	2	3,64 %
3	8	14,55 %
4	7	12,73 %
5	37	67,27 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

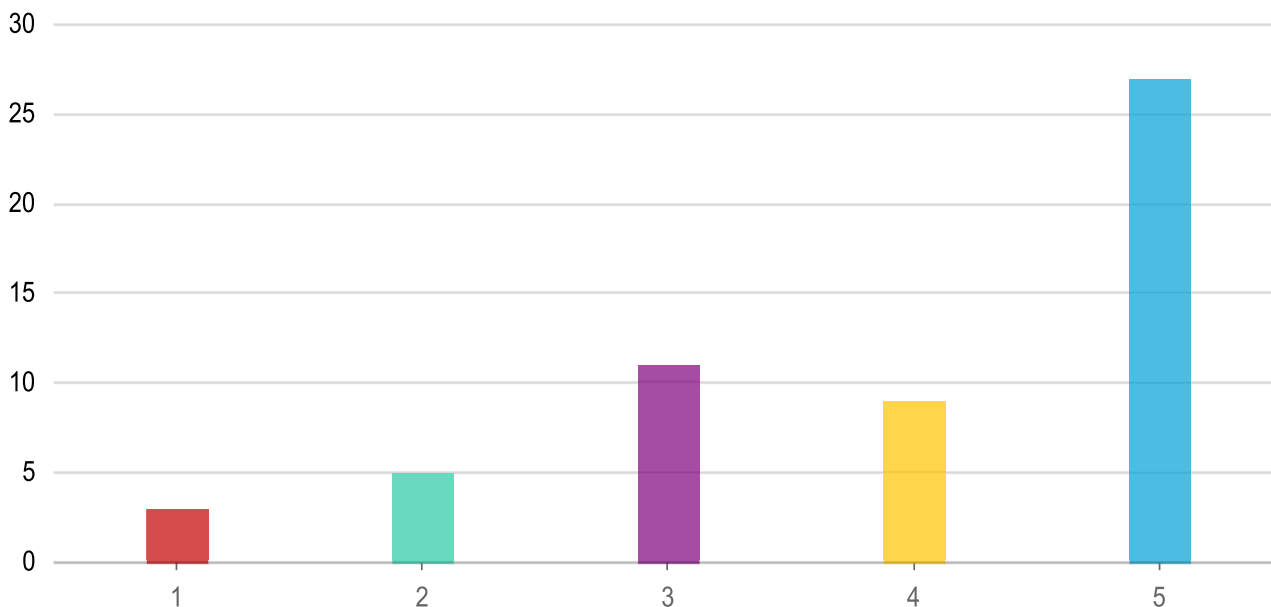
● e) dotări tehnico-edilitare corespunzătoare *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	2	3,64 %
2	5	9,09 %
3	10	18,18 %
4	11	20 %
5	27	49,09 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

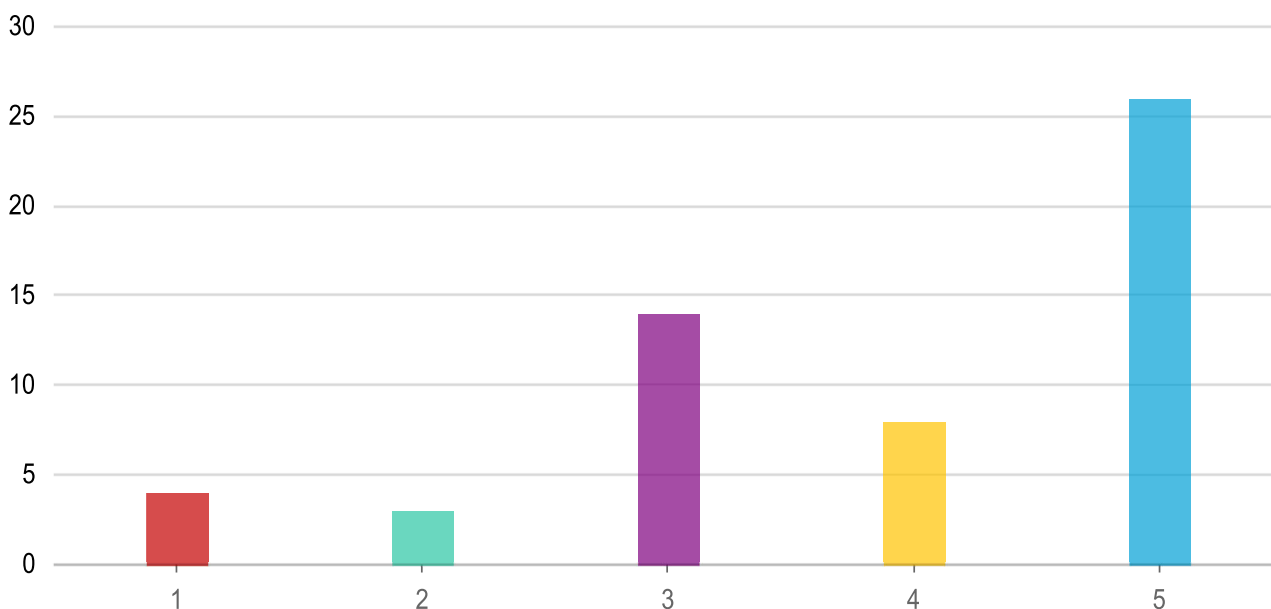
● f) transportul public dezvoltat în raport cu centrele urbane din... *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	3	5,45 %
2	5	9,09 %
3	11	20 %
4	9	16,36 %
5	27	49,09 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

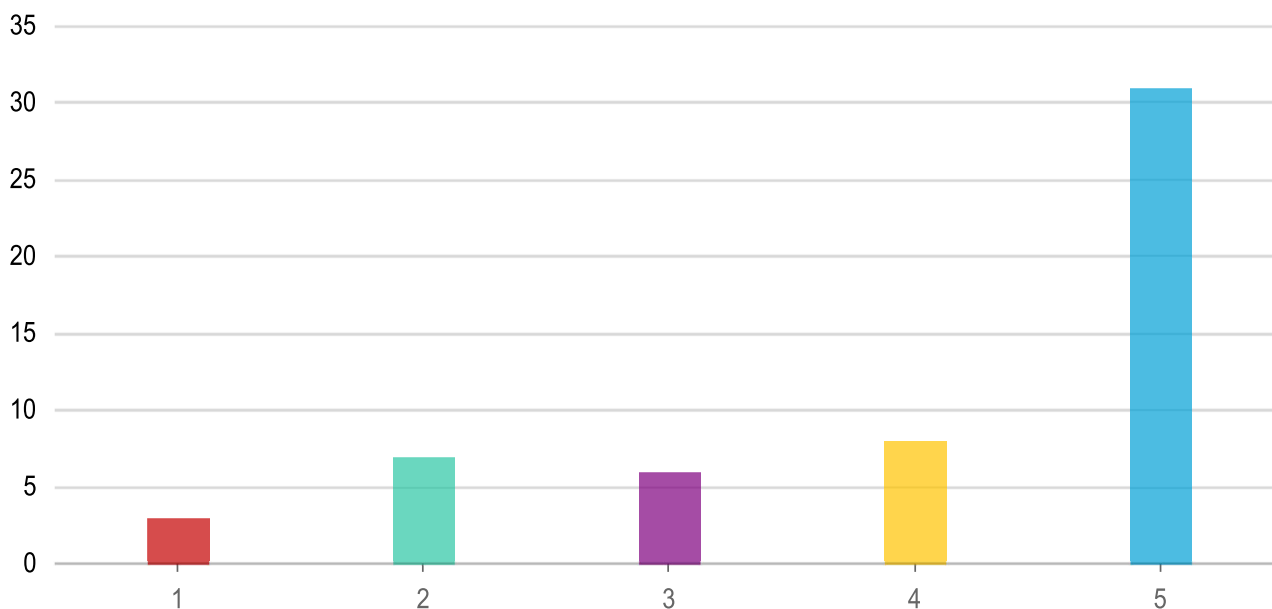
● g) spații verzi amenajate și întreținute *

1	4	7,27 %
2	3	5,45 %
3	14	25,45 %
4	8	14,55 %
5	26	47,27 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

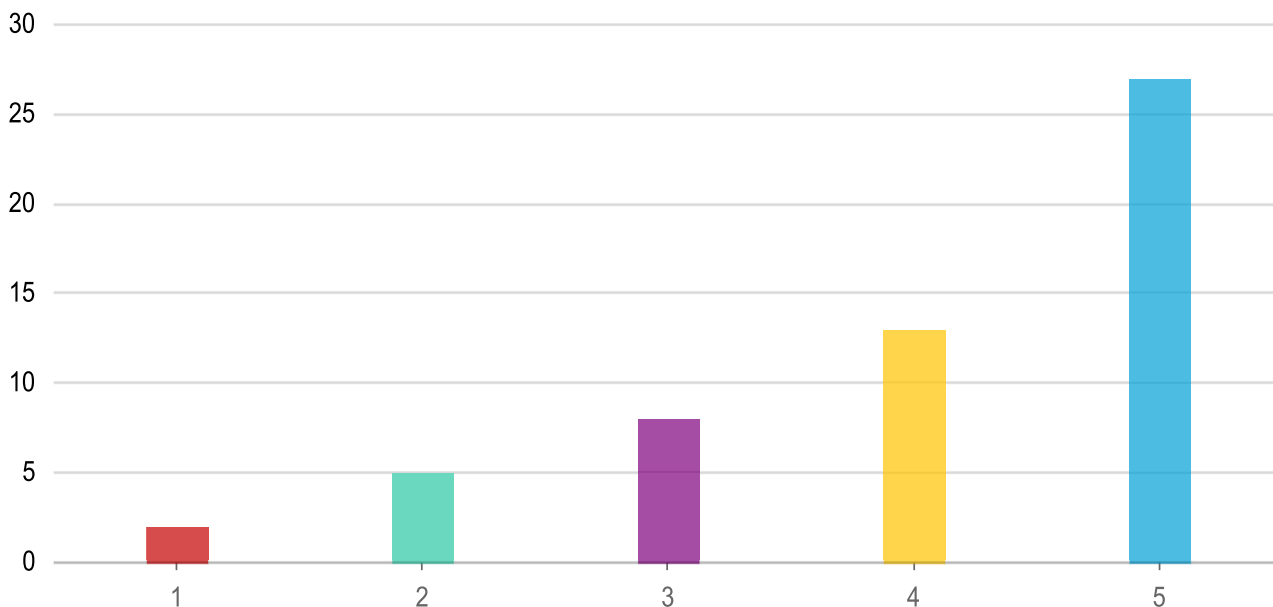
● h) locuri de joacă pentru copii *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	3	5,45 %
2	7	12,73 %
3	6	10,91 %
4	8	14,55 %
5	31	56,36 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

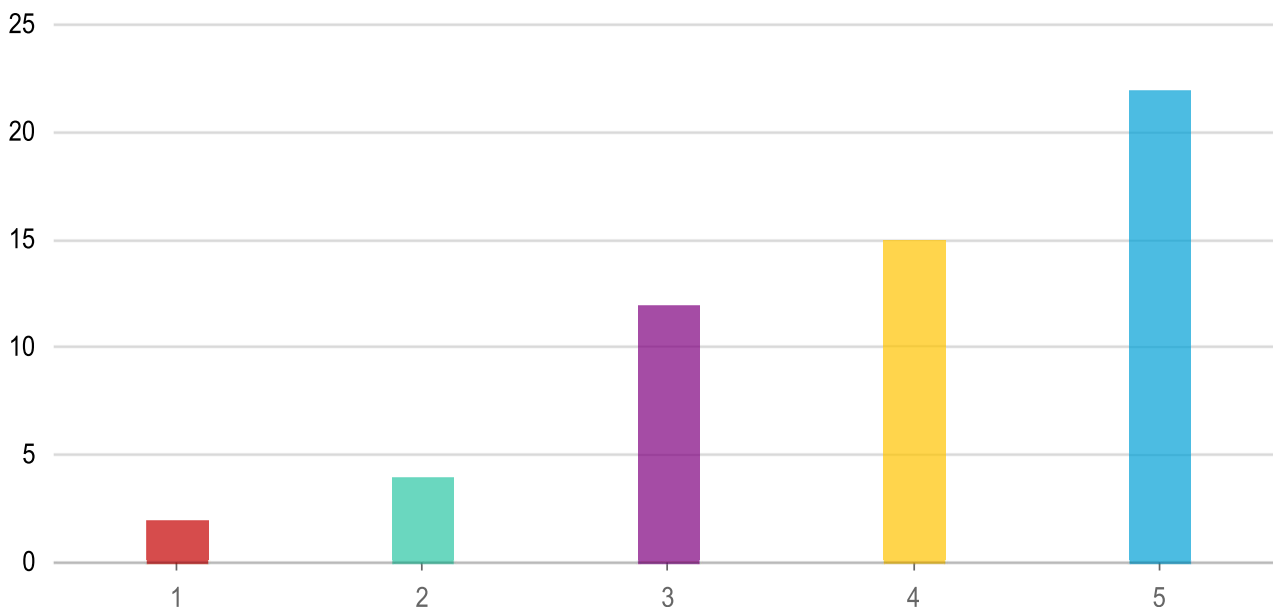
● i) serviciile de agrement, oportunități de petrecere a timpului... *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	2	3,64 %
2	5	9,09 %
3	8	14,55 %
4	13	23,64 %
5	27	49,09 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

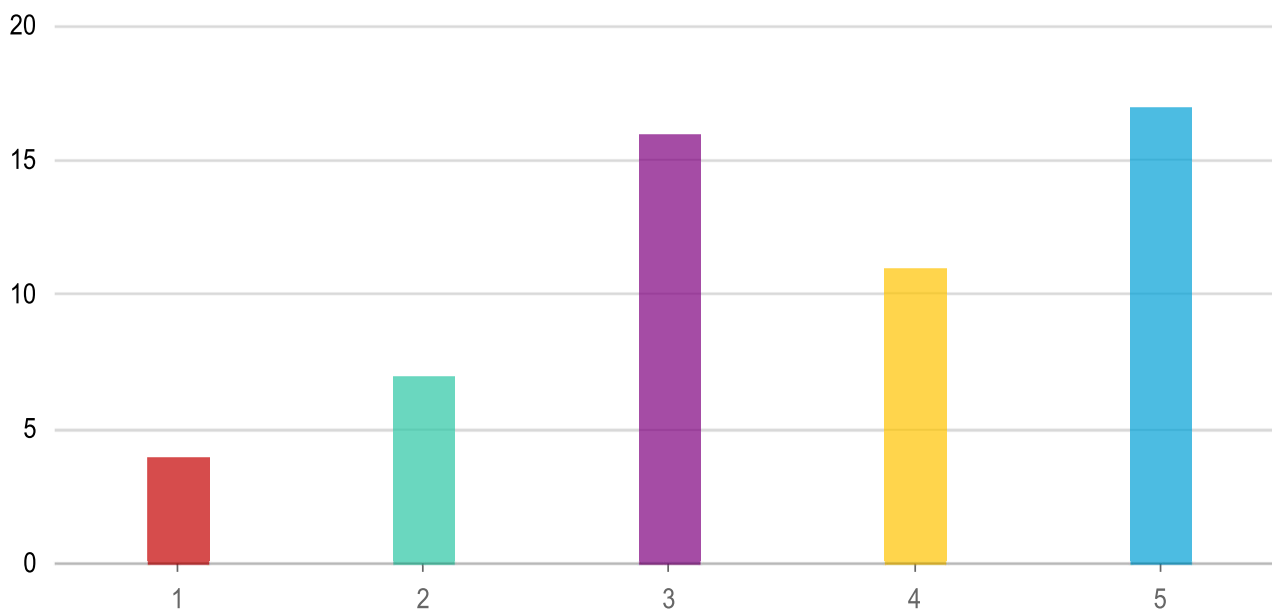
● j) oferta de spații publice pentru recreere *

1	2	3,64 %
2	4	7,27 %
3	12	21,82 %
4	15	27,27 %
5	22	40 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

● k) dotări comerciale de proximitate *

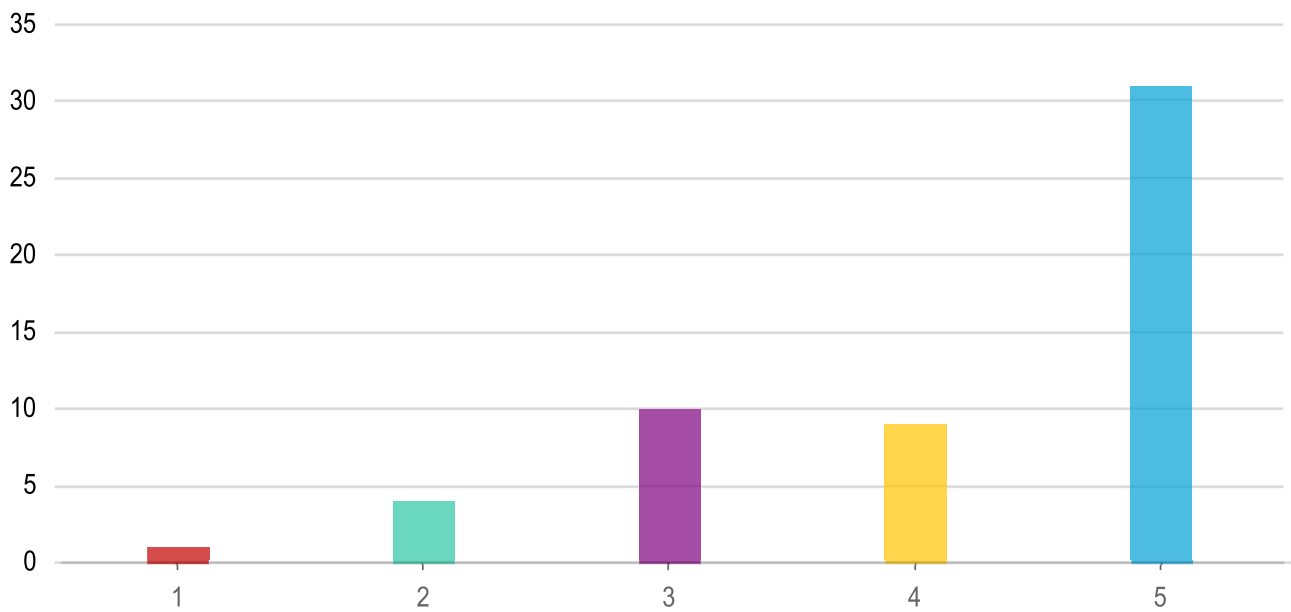

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	4	7,27 %
2	7	12,73 %
3	16	29,09 %
4	11	20 %
5	17	30,91 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

● l) străzile să asigure condiții de plimbare în condiții de...

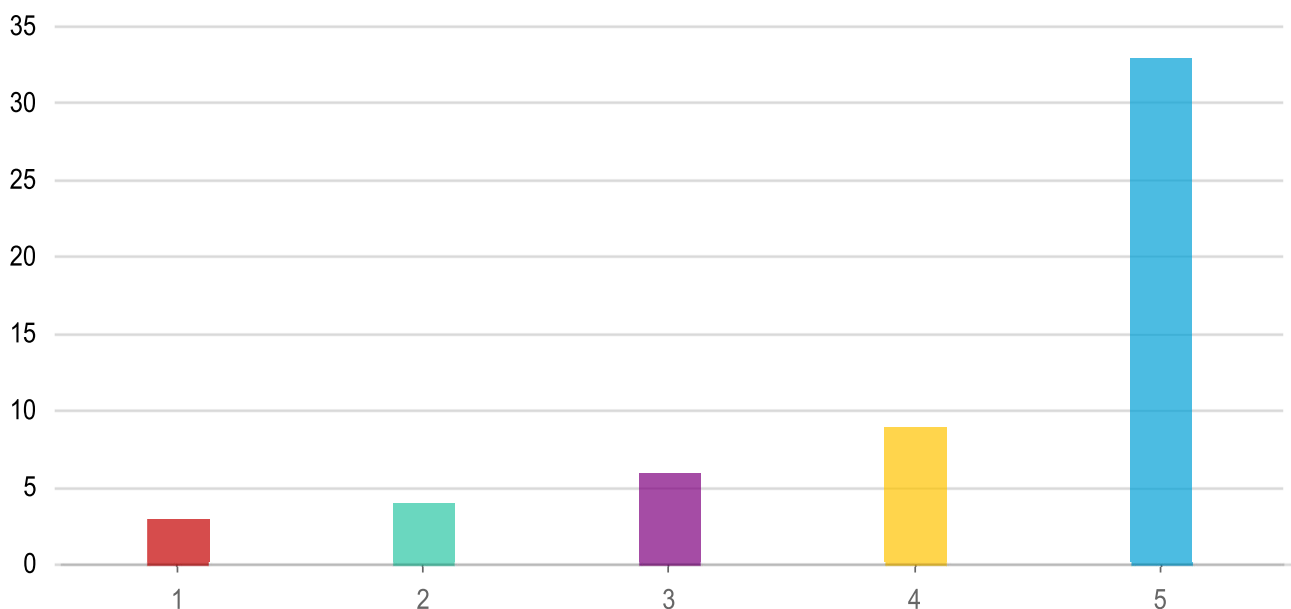
*

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	1	1,82 %
2	4	7,27 %
3	10	18,18 %
4	9	16,36 %
5	31	56,36 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

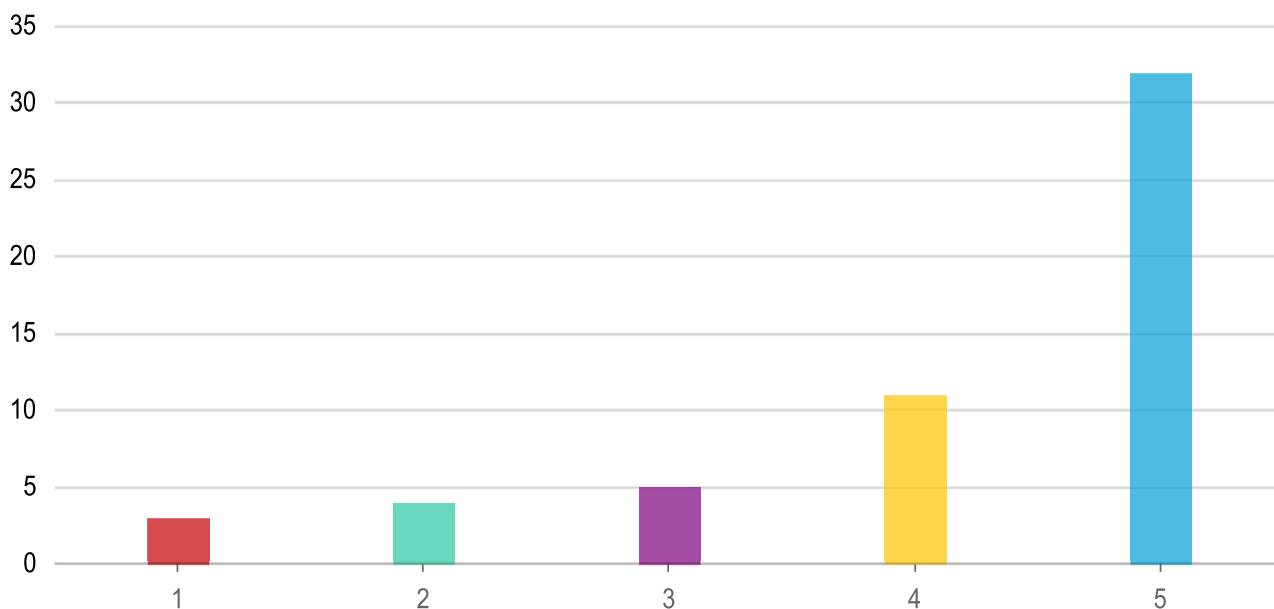
● m) curățenia spațiului public *

1	3	5,45 %
2	4	7,27 %
3	6	10,91 %
4	9	16,36 %
5	33	60 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

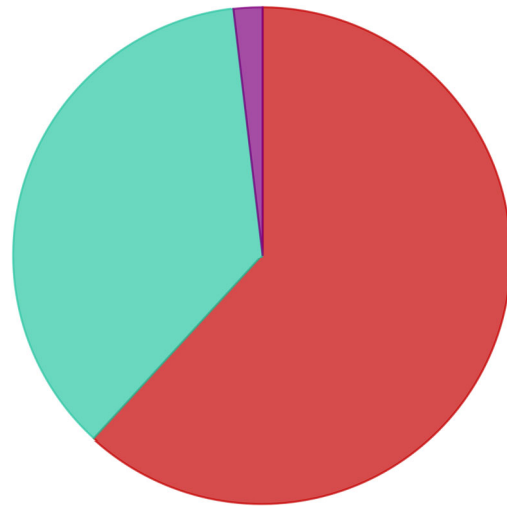
● n) creșe, grădinițe, școli cu dotări corespunzătoare *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	3	5,45 %
2	4	7,27 %
3	5	9,09 %
4	11	20 %
5	32	58,18 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

13. În ce măsură se manifestă în comuna dvs. fenomenul de... *

semnificativă – numărul persoanelor plecate este mare, generează dezechilibre în grupele de vârstă, reducerea natalității, lipsa populației active/în vârstă de muncă etc.

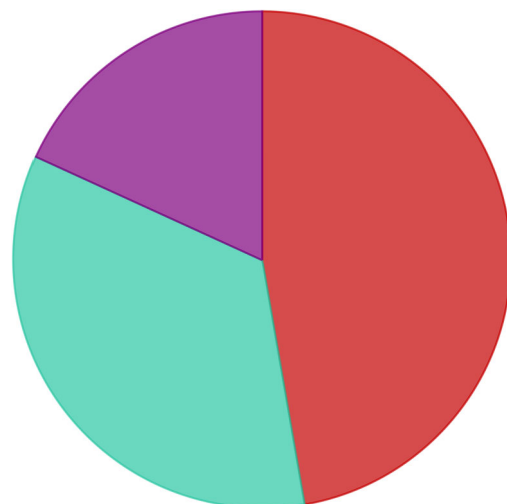
medie – numărul celor plecați afectează moderat dinamica socio-demografică

neglijabilă/minimală – numărul celor plecați este mic, nu afectează dinamica generală a populației din comună

Răspunsuri	Cont	Procentaj
semnificativă – numărul persoanelor plecate este mare, generează dezechilibre în grupele de vârstă, reducerea natalității, lipsa populației active/în vârstă de muncă etc.	34	61,82 %
medie – numărul celor plecați afectează moderat dinamica socio-demografică	20	36,36 %
neglijabilă/minimală – numărul celor plecați este mic, nu afectează dinamica generală a populației din comună	1	1,82 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

14. Aveți în familie membri care s-au stabilit în străinătate tempo... *

da – temporar

nu

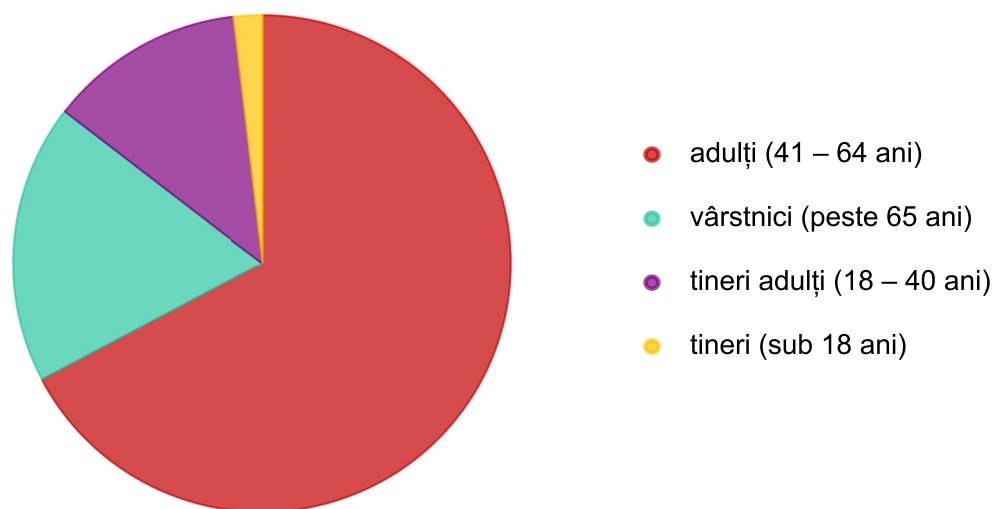
da – definitiv

da – temporar	26	47,27 %
nu	19	34,55 %
da – definitiv	10	18,18 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

15. Considerați că în comuna dvs. grupa de populație cea mai...

*

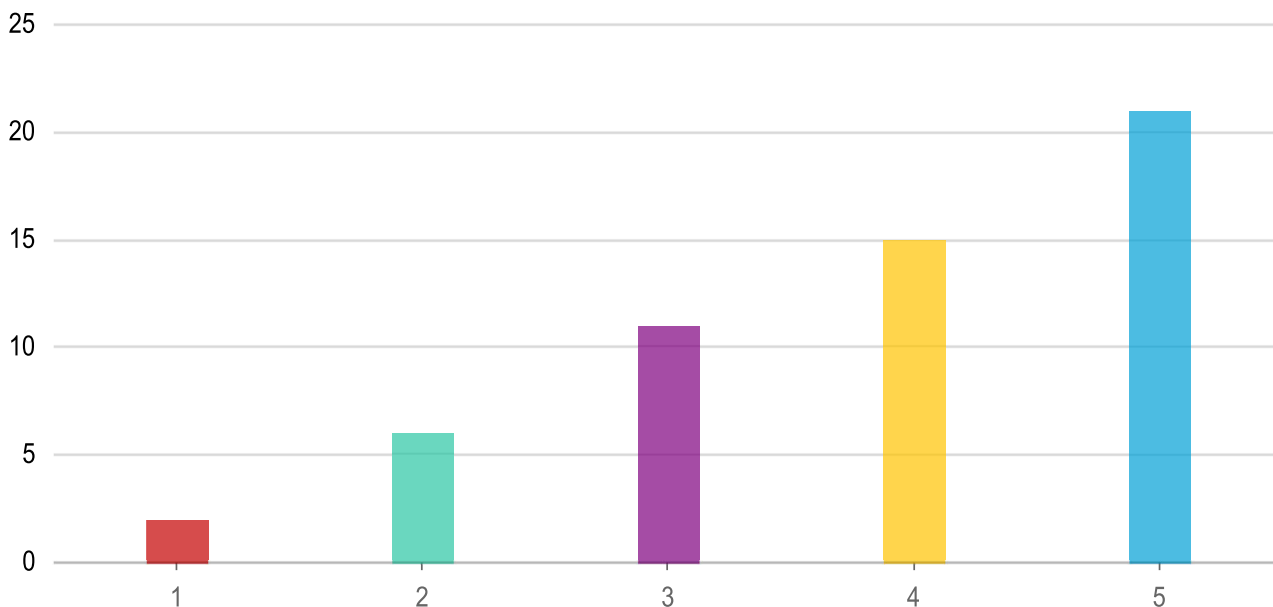
Răspunsuri	Cont	Procentaj
adulți (41 – 64 ani)	37	67,27 %
vârstnici (peste 65 ani)	10	18,18 %
tineri adulți (18 – 40 ani)	7	12,73 %
tineri (sub 18 ani)	1	1,82 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

16. Care considerați că sunt cele mai grave probleme socio-demografice din comuna în care locuiți?

- a) populația tânără (sub 18 ani) este în scădere, ca urmare a...

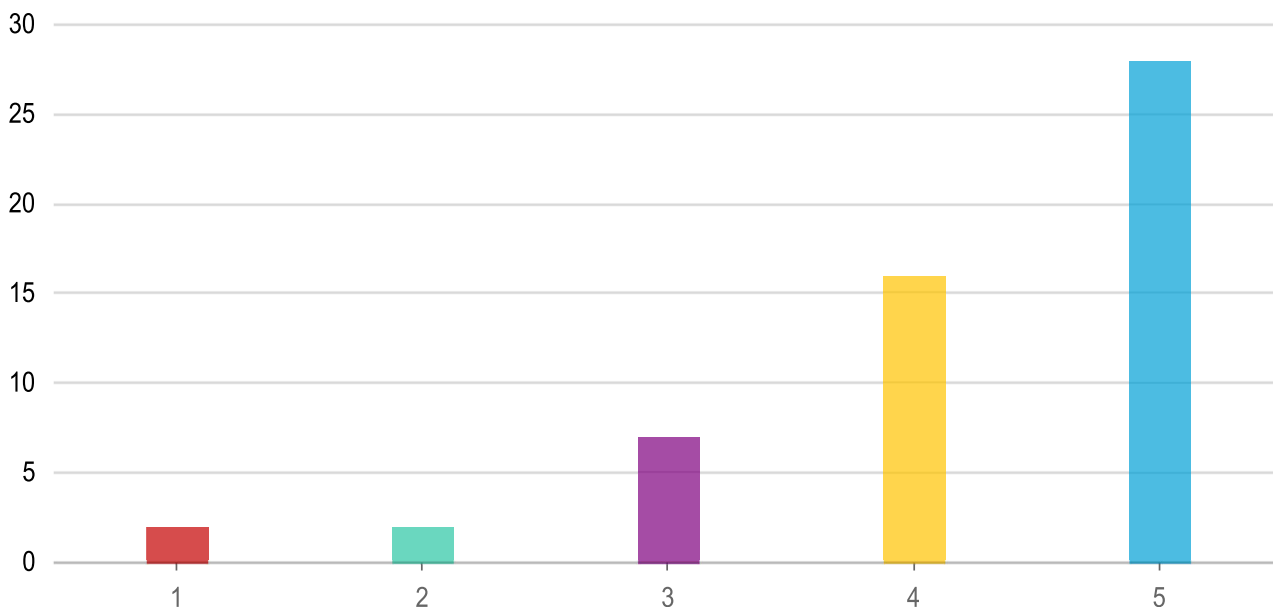
*

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	2	3,64 %
2	6	10,91 %
3	11	20 %
4	15	27,27 %
5	21	38,18 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

● b) tinerii care pleacă din comună pentru studii sau pentru... *

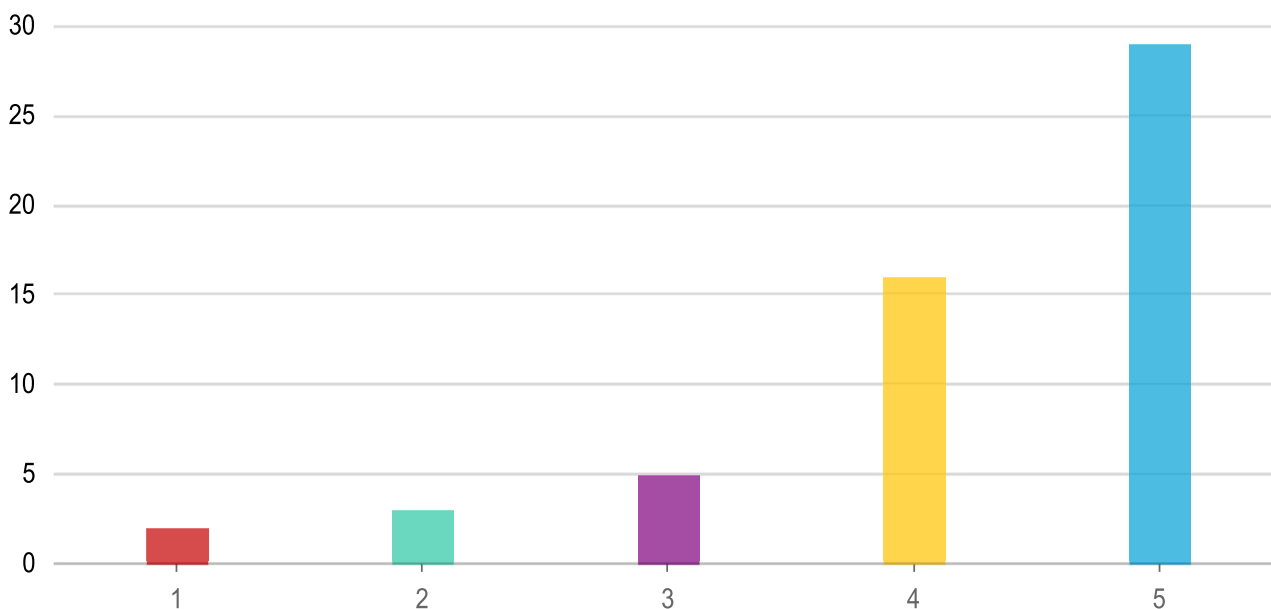

1	2	3,64 %
2	2	3,64 %
3	7	12,73 %
4	16	29,09 %
5	28	50,91 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

● c) tinerii adulți au migrat în mare măsură în străinătate ca...

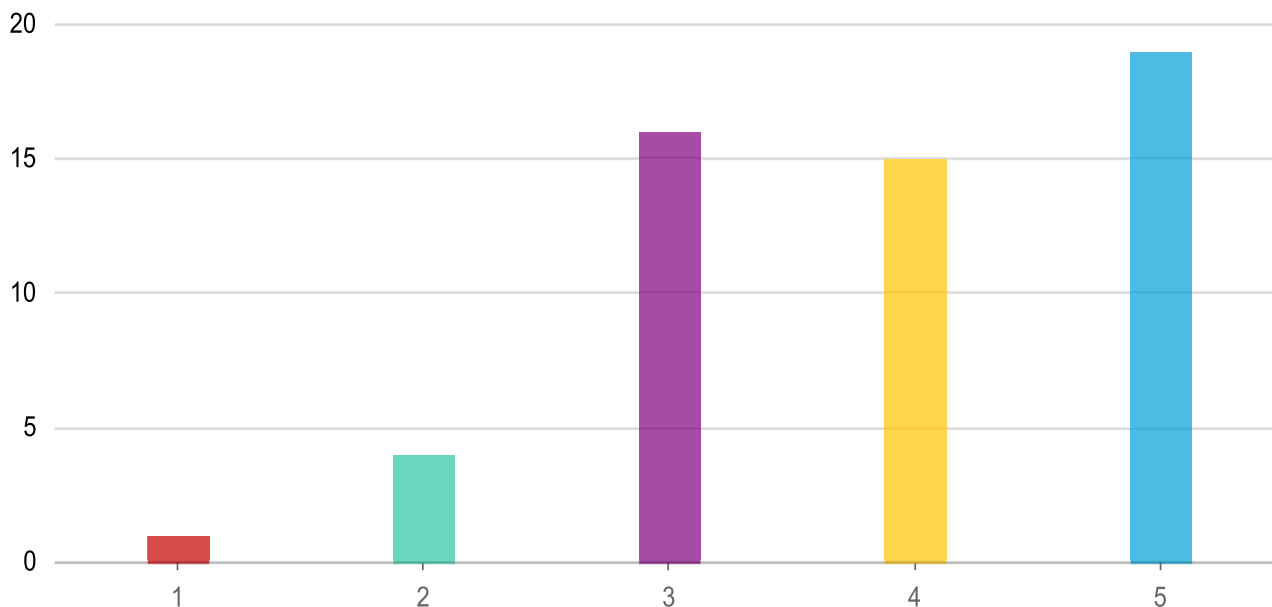
*

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	2	3,64 %
2	3	5,45 %
3	5	9,09 %
4	16	29,09 %
5	29	52,73 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

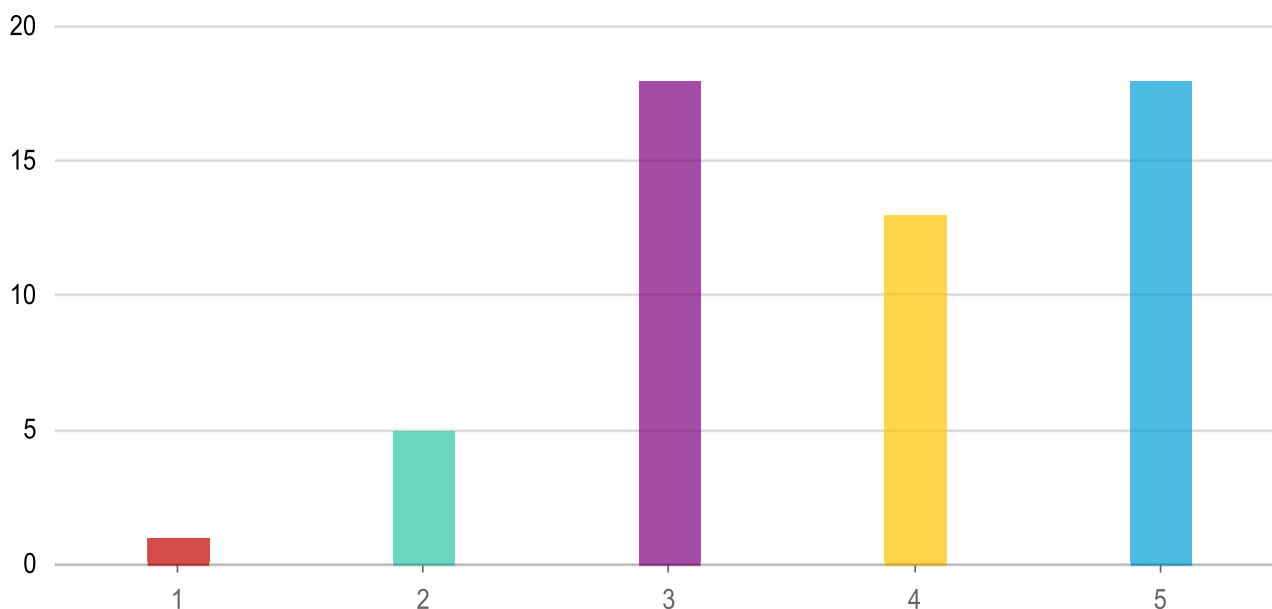
● d) ponderea ridicată a populației vârstnice *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	1	1,82 %
2	4	7,27 %
3	16	29,09 %
4	15	27,27 %
5	19	34,55 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

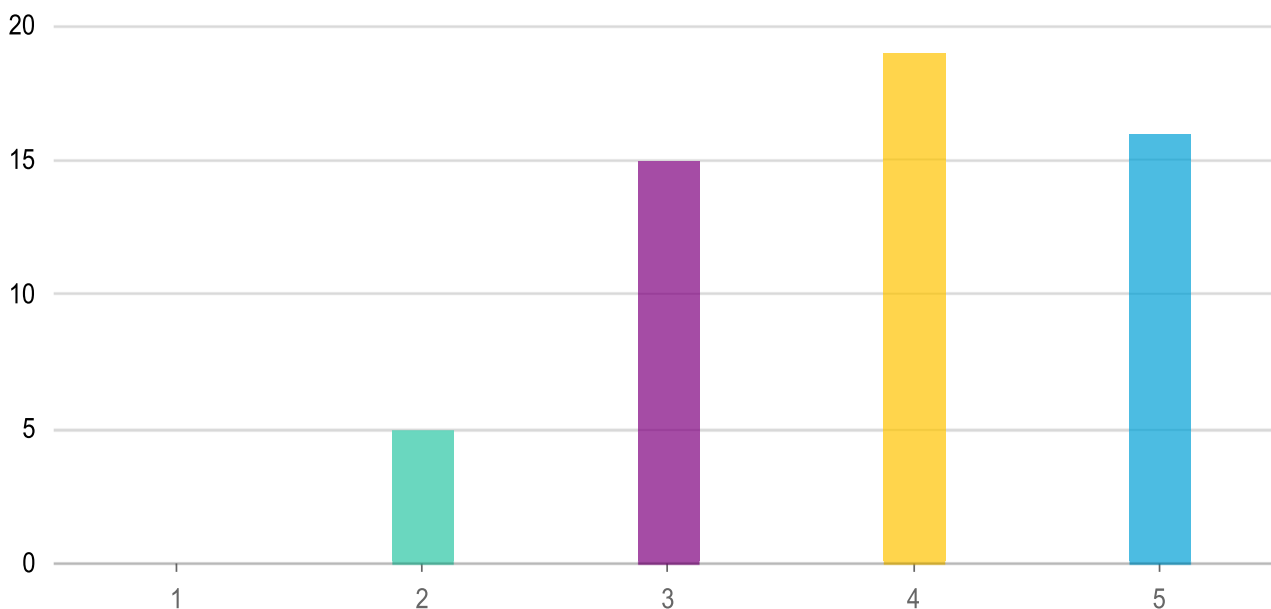
● e) atractivitatea redusă a comunei în care locuiți pentru tineri ... *

1	1	1,82 %
2	5	9,09 %
3	18	32,73 %
4	13	23,64 %
5	18	32,73 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

● f) reducerea generală a populației și tendința de îmbătrânire... *

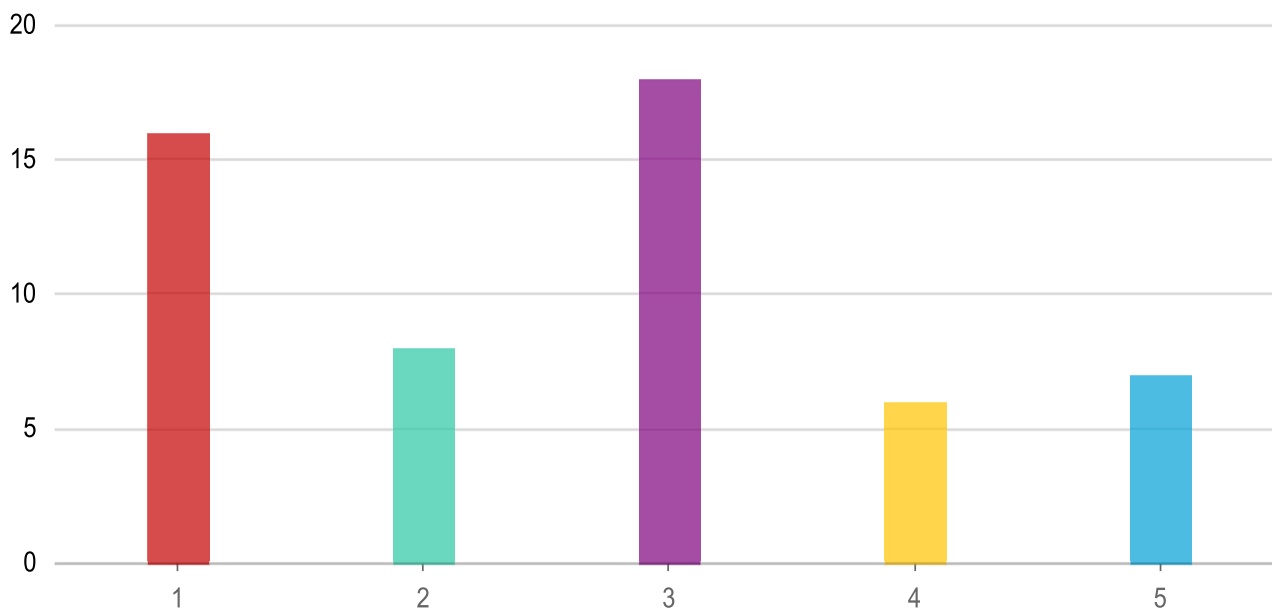

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	0	0 %
2	5	9,09 %
3	15	27,27 %
4	19	34,55 %
5	16	29,09 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

17. Cele mai mari dificultăți pe care le întâmpinați legate de calitatea vieții și locuirii sunt:

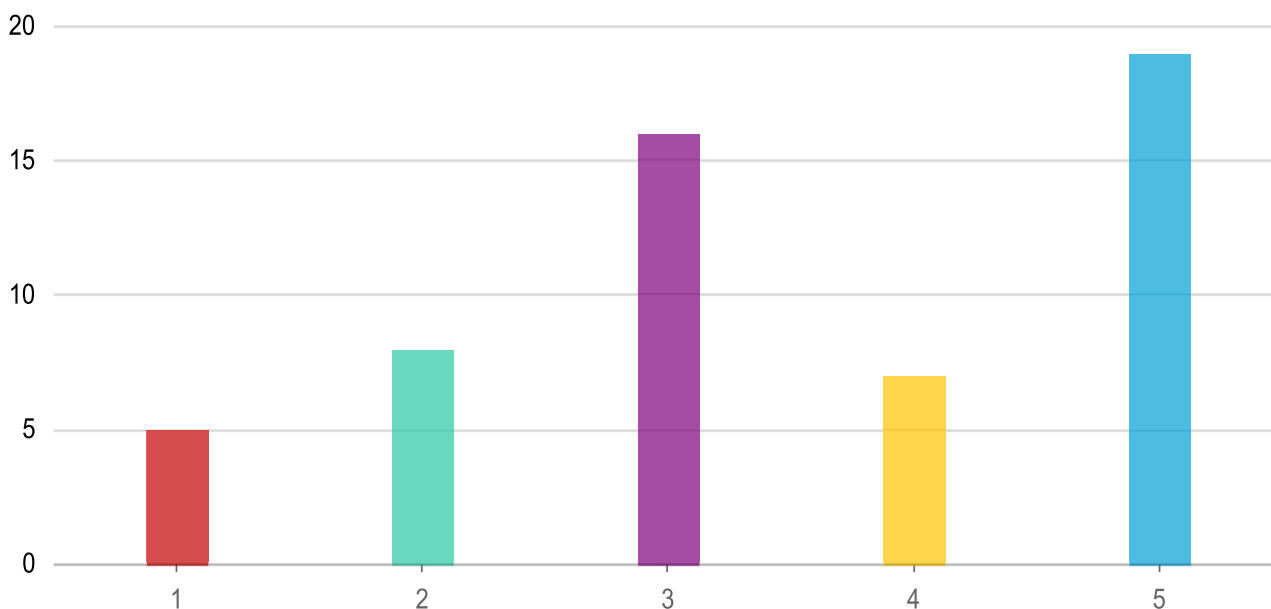
● a) spațiul locuibil insuficient și/sau dotat necorespunzător *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	16	29,09 %
2	8	14,55 %
3	18	32,73 %
4	6	10,91 %
5	7	12,73 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

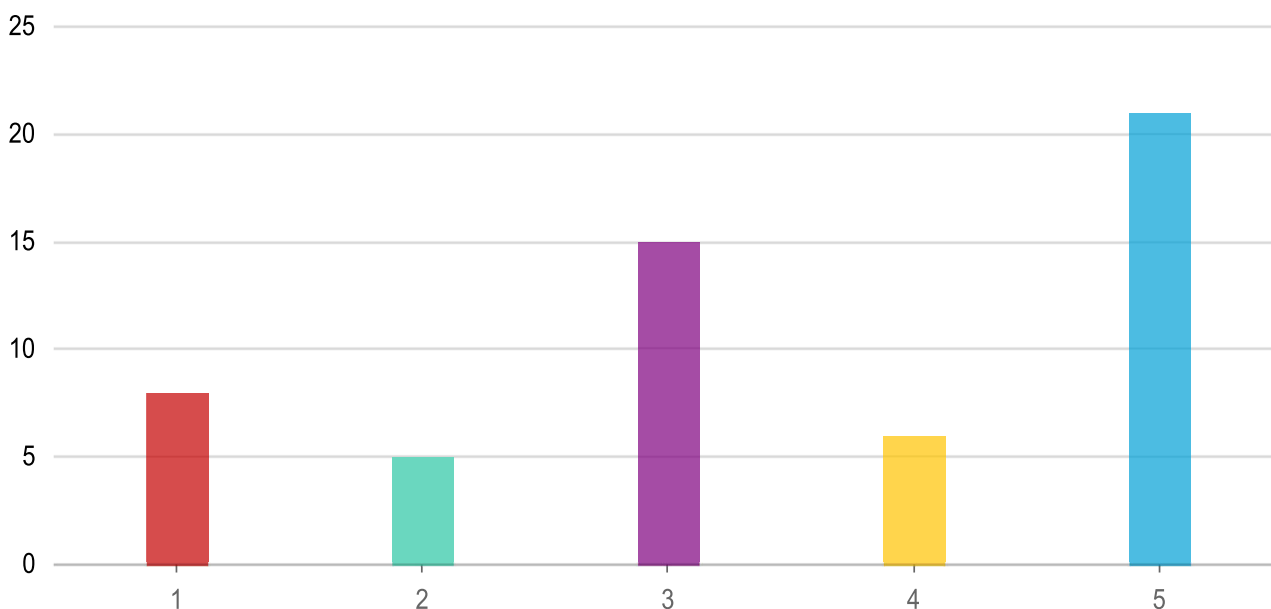
● b) lipsa totală sau parțială a infrastructurii (alimentare cu apă,...) *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	5	9,09 %
2	8	14,55 %
3	16	29,09 %
4	7	12,73 %
5	19	34,55 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

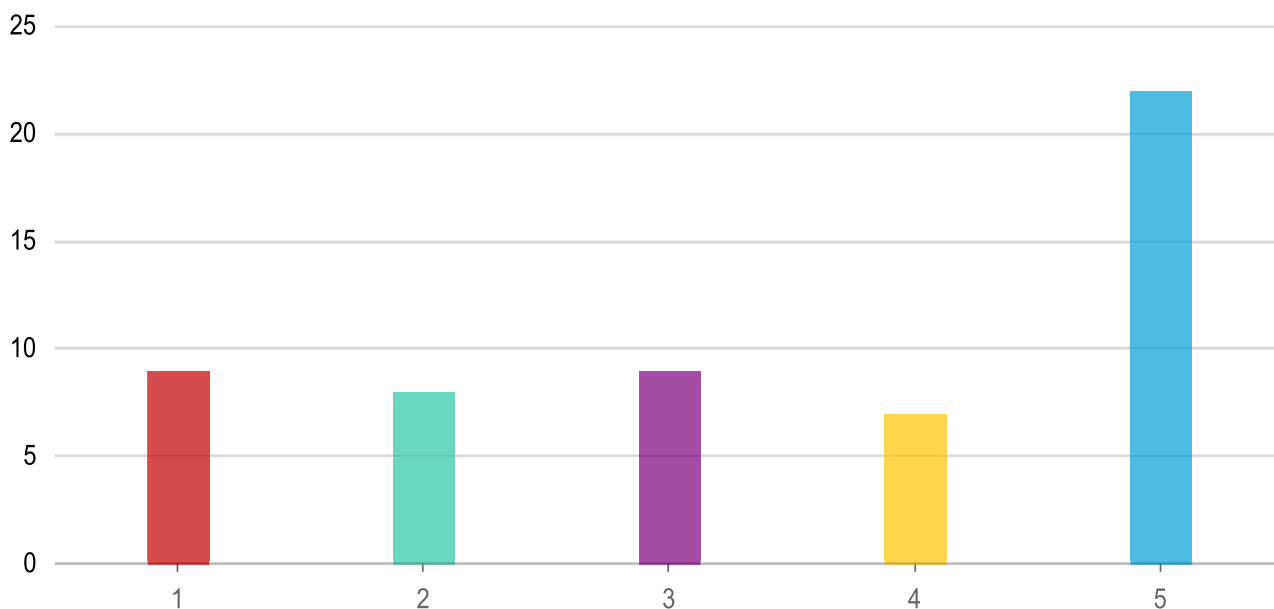
● c) veniturile reduse și/sau fluctuante ale familiei care nu pot... *

1	8	14,55 %
2	5	9,09 %
3	15	27,27 %
4	6	10,91 %
5	21	38,18 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

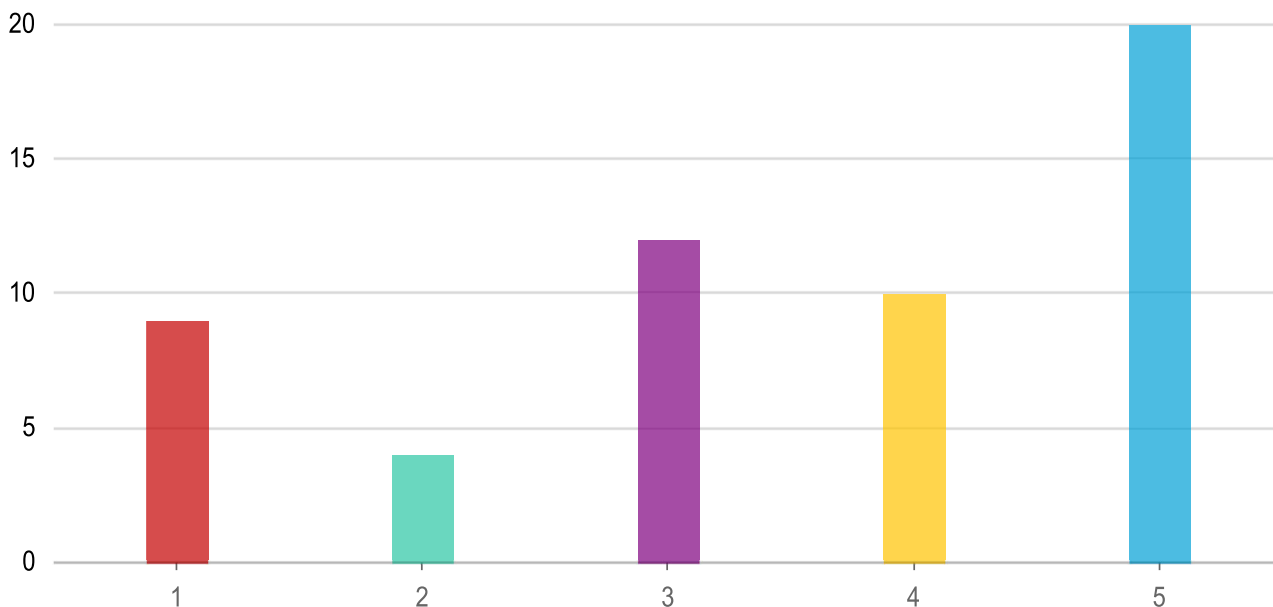
● d) lipsa resurselor financiare pentru acoperirea necesarului d... *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	9	16,36 %
2	8	14,55 %
3	9	16,36 %
4	7	12,73 %
5	22	40 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

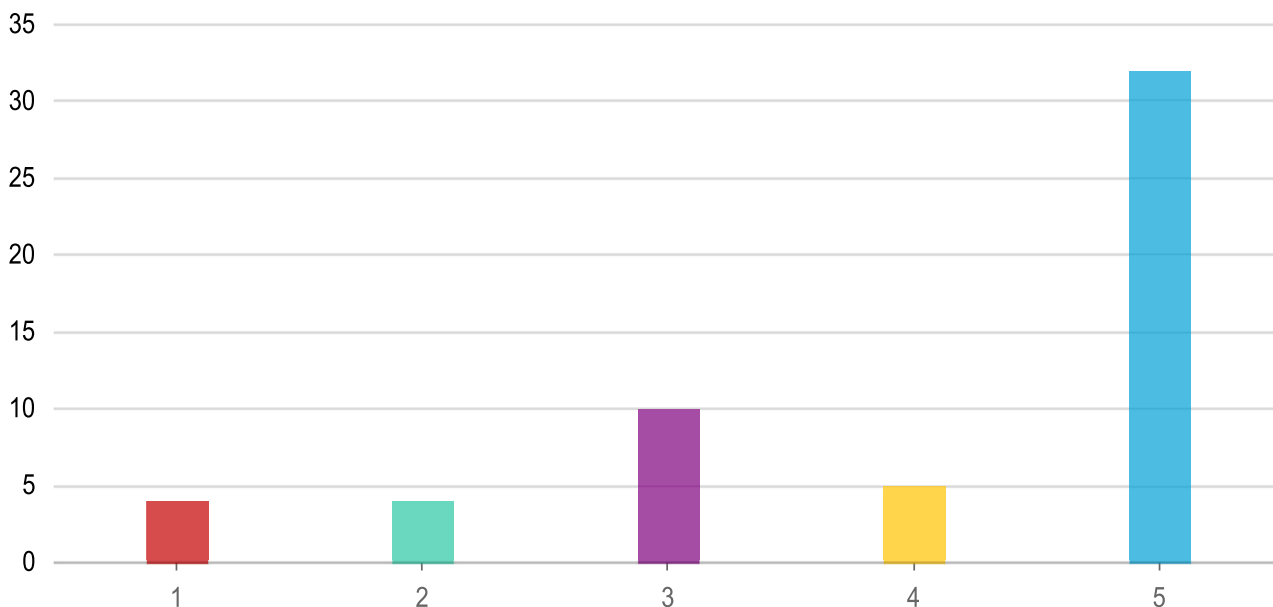
● e) resurse financiare reduse pentru acoperirea altor tipuri de... *

Răspunsuri	Cont	Procentaj
1	9	16,36 %
2	4	7,27 %
3	12	21,82 %
4	10	18,18 %
5	20	36,36 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0

● f) accesibilitatea redusă a serviciilor medicale necesare... *

1	4	7,27 %
2	4	7,27 %
3	10	18,18 %
4	5	9,09 %
5	32	58,18 %

Răspunse: 55 Ignorate: 0